

OPISKELIJA - LÖYDÄ OMA LIITTOSI

CRUX

4 |

LOKAKUU 2013

Kirkon akateemiset AKI r.y.

TIETOTEKNIikka AUTTAA TYÖSSÄ

■ *Sosiaalinen media kirkon työssä*

■ *Tabletti mukaan saarnapöytä*

■ *Kirkkomuusikon linkkuveitsi*

■ *Kokemuksia kirkon palvelukeskuksesta*

SUPERSYKSY

EIIJA NIVALA

AKIN PUHEENJOHTAJA

eija.nivala@evl.fi

Vastuunkantajat ja päättäjät eri tahoilla tiesivät jo lomilta palatessaan, ettei pehmeään laskuun olisi varaa. Kansainvälinen epävarmuus jatkuu, Suomen kilpailukyky on heikko, rakennemuutokset ovat kesken, olemassa olevatkin työpaikat vaarassa. Hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus ontuu. Monen johtajan hiukset harmaantuvat ja otsarypyt syvenevät.

Kriisitietoisuuden lisäämiseksi pääministeri kutsui elokuun lopulla viitisenkymmentä puolueiden, etujärjestöjen ja tutkimuslaitosten edustajaa pohtimaan Suomen talouden haasteita ja tulevaisuutta. ”Meiltä kysytään nyt taitoa tarttua toimeen ja toimia kauaskatseisesti rakenteita uudistaen”, summasi pääministeri Jyrki Katainen päivän antia.

Jo samalla viikolla hallitus julkisti vuoden 2014 budjettiesityksensä. Budjettiriihessä sovittiin myös ylimääräisestä kasvua ja työllisyyttä tukevasta lisäbudjettiesityksestä kuluvalle vuodelle. Puhuttiin rakenneuudistusohjelmasta, kasvuedellytysten vahvistamisesta ja kestävyyssvajeen umpeen kuomisesta. Tosiasia kuitenkin on, että vuoden 2014 budjettiesitys on huomattavan alijäämäinen ja esitetyn budjetin myötä valtion velka kasvaa ensi vuonna noin 100 miljardiin euroon, mikä vastaa noin 49 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Jo budjettiriihen jälkeisenä päivänä vastuun kantoon haastetut työmarkkinakeskusjärjestöt, Kirkon työmarkkinailaitos muiden mukana, allekirjoittivat keskitetyn sopimusratkaisun. Työllisyys- ja kasvusopimuksen päämääränä on talouden kääntäminen terveelle kasvuralle lisäämällä työllisyyttä, tukemalla ostovoimaa ja ansiokehitystä sekä parantamalla yritysten menestymismahdollisuuksia.

Sopimuksen voimantulo edellyttää, että myös alakohteisissa neuvotteluissa siihen sitoudutaan riittävän kattavasti. Palkankorotukset ovat todella maltillisia ja sopimuskaudesta tulee ennätyspitkä, mahdollisesti jopa tammi-kuuhun 2017 asti.

Asiat ovat laajoja, kauaskantoisia ja vaikeasti hahmotettavia. Ehkä siksi uutisoinnissa ja sitä seuraavassa keskustelussa keskeisiksi aiheiksi ovat nousseet kysymykset,

jotka koskettavat henkilökohtaisesti ja joihin on helppo ottaa kantaa. Budjettiriihen jälkeen keskusteltiin kotihoidontuen jakamisesta molemmille vanhemmille. Monet muut suuret ratkaisut sivuutettiin vähällä huomiolla. Esimerkiksi oppivelvollisuuden jatkaminen jopa kahdella vuodella myös esiopetuksen muuttuessa pakolliseksi on ainakin kuntien kannalta niin iso ratkaisu, että sen olisi luullut herättävän vilkkaamman keskustelun. Myös monet positiiviset esitykset, kuten lyhyisiin työsuhteisiin kannustava soviteltu päiväraha tai työttömyyspäivärahan omavastuunajan lyheneminen seitsemästä viiteen päivään, jäivät kovin vähälle huomiolle.

Työmarkkinaratkaisun jälkeen puhuttiin paljon arkipyhistä, loppiaisen ja helatorstain siirtämisestä lauantaille. Esitys tuli niin sanotusti puun takaa ja yllätti kirkon, jolla on kuitenkin tähän painava sanansa sanottavana. Ovathan kirkolliset juhlapyhät kirkkolakiin sidottuja. Toki sopimuksessa sanottiin, että kysymystä selvitetään ja arvioidaan yhteistyössä kirkon kanssa. Kirkko teki ensiarvionsa nopeasti eikä nähnyt esitystä hyvänä eikä viisaana. Arkkipiispa Kari Mäkinen ja kansliapäällikkö Jukka Keskitalo nostivat esiin työn ja levon, pyhän ja arjen vuorottelun, jota on arvioitava eri mittareilla kuin taloutta ja tuottavuutta. Jos ja kun solidaarisuutta nyt tarvitaan eikä palkankorotustoiveisiin juuri voida vastata, pidettäköön kiinni edes siitä, mikä meille on ominta ja pyhää.

Jotain omaa ja lähes pyhää tuli kosketetuksi vielä superviikon jälkeenkin. Kun Nokia ilmoitti myyneensä puhelinvalmistuksensa Microsoftille, moni tyrmistyi henkilökohtaisesti. Viimeistään nyt putosi pohja yrityksestä perustella nuorisolle kotimaisen vaihtoehdon paremmuutta. Lopullinen tappio maistuu karvaalta. Vai olisiko se uuden, paremman alku? ■

CRUX

4 | SYYSKUU 2013

TEEMA

PAPIT JA SOSIAALINEN MEDIA

Kirsi Hiilamo tutki pappien Facebookin käyttöä ja siihen liittyviä ongelmia16

KIRKKOMUUSIKON LINKKUVEITSI

Pekka Varonen hyödyntää kannettavaa tietotekniikkaa monipuolisesti22

TABLETTI MUKAAN SAARNAPÖNTTÖÖN

Virsikirjan käyttö sujuu kännykällä tai tabletilla suhteellisen näppärästi, samoin kirkkovuoden aineiston haku26

KIRKON PALVELUKESKUKSEN LUOMINEN ON MEGALUOKAN MUUTOS

Kempeleen seurakunta siirtyi Kipan asiakkaaksi vuoden 2013 alusta30

ARTIKKELIT

PARANTAVA MUSIIKKI

Musiikissa on voimaa, kirjoittaa Vuoden Kanttori Seppo Murto 38

OPISKELIJA - KUKA VALVOO ETUJASI?

Yhteinen joukko tuo painoarvoa opiskelijoiden äänelle40

BAHIRU TAMIRU

Etiopian ensimmäinen ja ainut kuuro pappi44

MIKSI LIITTOON KANNATTAA KUULUA?

AKIn perusliittojen jäsenenä nautit monista jäseneduista46

NORDISKA PRÄSTFÖRBUNDETS SAMARBETSORGAN PÅ FÄROARNA

.....48

TIETOTEKNIIKASTA APUA TYÖHÖN

MERJA LAAKSAMO PÄÄTOIMITTAJA

Ostin gradun kirjoittamista varten aikanaan viimeistä mallia olevan kirjoituskoneen. Sillä kirjoitettiin pari riviä näytölle ja sen jälkeen kone printtasi tekstin paperille. Korjaukset saattoi tehdä näytölle ennen tekstin tulostumista paperille. Miten paljon kirjoittamista helpottikaan, kun ei tarvinnut enää käyttää korjausliuskoja tai kirjoituskoneen korjausnauhaa.

Silloin ei olisi voinut kuvitellakaan, miten teknisesti helpoa työn teko jonakin päivänä on. Tekstin sähköinen copy-pastaus oli jo suuri edistysaskel entisen leikkaamisen ja liimaamisen tilalle, mutta nykyajan tietotekniikka ja loputon lähdeaineisto netissä on jotakin aivan muuta. Kaikista apuneuvoista huolimatta ajattelu ja kirjoittaminen on kuitenkin tehtävä edelleen itse. Apua ja virikkeitä toki löytyy kol-

legoilta. Esimerkiksi AKIn keskusteluryhmässä AKItaattorissa voi saada vastauksen kysymyksiensä reaaliajassa.

Tässä Cruxissa sekä pappi että kanttori kertovat, miten he käyttävät työssään tablettia tai tietokonetta. Tietotekniset sovellukset ja erilaiset ohjelmistot ovat kaikkien ulottuvilla, tarvitaan vain kärsivällisyyttä ja kiinnostusta opetella niiden käyttöä. Ohjelmistojen ja tekniikan lisäksi myös sosiaalinen media on työnteon apuneuvo. **Kirsi Hiilamo** on tehnyt tutkimuksen siitä, kuinka paljon papit käyttävät työssään sosiaalista mediaa ja erityisesti Facebookia. Hän kertoo tutkimuksen tuloksista artikkelissaan.

Tekniikan avulla toimintoja voidaan hoitaa keskitetysti, jopa koko maan alueella. Yksi uusimmista keskitetysti järjestetyistä palveluista on kirkon palvelukeskus KIPA, joka tuottaa valtakunnallisesti kirjanpidon ja palkanlaskennan palveluja seurakunnille. Kempeleen seurakunta meni KIPaan mukaan ensimmäisten joukossa. **Pekka Rehumäki** kertoo artikkelissaan seurakunnan kokemuksista.

Tässä numerossa toivotamme myös uudet teologian ja kirkkomusiikin opiskelijat tervetulleiksi joukkoomme: Lämpimästi tervetuloa! Olkaa kuin kotonanne, tutustukaa liiton toimintaan ja ammattikuntanne asioihin, liittykää Facebookissa AKIn keskusteluryhmään AKItaattoriin!

Hyvää syksyn alkua ja voimia työhön kaikille Cruxin lukijoille! ■

JULKAISIJA

Kirkon akateemiset AKI r.y.
Rautatieäisenkatu 6, 00520 Helsinki

PÄÄTOIMITTAJA Merja Laaksamo
Puh. (09) 4270 1506
merja.laaksamo@akiliitot.fi

TOIMITUSSIHTEERI Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515, faksi (09) 148 5875
heli.meinola@akiliitot.fi

TOIMITUSKUNTA

Olli-Pekka Laakkonen, kanttori
Merja Laaksamo, pastori (pj.)
Milla Mäkitalo, seurakuntapastori
Karoliina Nikula, johtava sairaalapastori
Panu Pihkala, tutkija
Ilkka Raittila, sairaalapastori
Minna Raassina, kanttori
Jenni Urponen, kanttori

CRUX

OSOITTEENMUUTOKSET

Tuija Kukkonen
Puh. (09) 4270 1503
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515
heli.meinola@akiliitot.fi

TOTEUTUS JA ULKOASU

MCI Press Oy
Mikonkatu 8 A, 00100 Helsinki

ILMOITUSHINNAT

Koko		
2/1 s.	380 mm x 255 mm	1 790,- euroa
1/1 s.	190 mm x 255 mm	1 020,- euroa
1/2 s.	166 mm x 118 mm 79 mm x 245 mm	560,- euroa
1/4 s.	79 mm x 118 mm	330,- euroa
1/8 s.	79 mm x 55 mm	200,- euroa
takasivu	190 mm x 230 mm	1 200,- euroa

ISSN 0783-0122

PAINOPAIKKA

Scanweb Oy

32

AJANKOHTAISTA

VALTAKUNNALLINEN TULOSOPIMUS	9
TUTKINNON SUORITTAMINEN KARTUTTAA ELÄKETTÄ	9
KANTTORIN VIRKOJEN TÄYTTÖ SIIRTYI SEURAKUNTIIN	10
AKIN VALTUUSTON VAALIT	11
KIRKON KOULUTUSKESKUKSEN ALKAVAT KOULUTUKSET.....	TAKAKANSI

KIRJOITUSSARJAT

SÄKEISTÖ ARKEEN	32
UUTTA AKATEEMISTA TUTKIMUSTA	34
ELÄKELÄISEN MIETTEITÄ	43

VAKIOT

ORDINARIOKOULUTUS	10
TYÖNTEKIJÄN NÄKÖKULMASTA	21
OPISKELIJAVINKKELI	37
AKIPEDIA	41
TEKSTIN ÄÄRESSÄ	50

34

KAKSI NÄKÖKULMAA

EERO ANNALA

KANTTORI-URKURILIITON PUHEENJOHTAJA

eero.annala@evl.fi

Kaikin puolin mahtavan ja mukavan kesän jälkeen ensiksi hieman asiaa kirkon tiukkenevasta taloudesta voimaan astuneen palvelusuhdelain näkökulmasta ja toiseksi mieluisampaa puhetta kirkon musiikista.

Kanttorin virka koki historiansa suurimman muutoksen uuden lain myötä. Kirkkohallitus on lähettänyt seurakuntiin asiasta yleiskirjeen nro 7/2013. Tarkistakaa hyvät työtoverit, että posti on tullut perille. Syksyn piispaainkokous käsittelee uuden lain ohjeistusta. Liittomme yksi keskeinen painopiste on liiton jäsenyys. Seurakuntien tiukkeneva talous ja mahdolliset rakenneuudistukset tuovat liiton jäsenyyden ihan iholle. Yksi keskeinen tavoitteemme on se, ettei yksikään kanttorin virka Suomen siionissa lakkaa olemasta tai kelpoisuus oleellisesti muutu muutosten keskellä ilman, että siitä ollaan tietoisia paikallistasolla ja liiton toimistossa. Toivon tässä asiassa aktiivisuutta. Yksi huoleni on uhkaava tiedonpuute, koska kanttorin virkojen haku- ja täyttöproseduuri on nyt seurakunnissa tuomiokapitulien sijaan. Toivon ideoita siihen, miten esimerkiksi liiton toimisto saa tietoa kanttorin virkojen täyttämisestä tai täyttämättä jättämisestä. Tässäkin toivon aktiivisuutta.

Kirkkohallituksen kohta valmistuva laaja selvitys Musiikki kirkossa kertoo aika tyhjentävästi kirkon musiikkitoiminnan perusteista, sisällöstä ja toteutumisesta. ”Musiikki on osa Jumalan luomistytöä ja musiikki kantaa mukanaan Jumalan hyviä luomislahjoja. Musiikki kirkkoissa välittää evankeliumia, auttaa seurakuntalaisia kiittämään ja rukoilemaan sekä antaa mahdollisuuden pyhän kokemiseen. Musiikki ilmentää ja syventää seurakuntayhteyttä, auttaa yhteisen uskon ymmärtämistä ja mahdollistaa seurakunnan yhteisen uskon ilmaisun. Kirkon musiikki edistää ihmisten välistä vuorovaikutusta, luo yhteyttä ja antaa kanavan kommunikoida toisten kanssa. Kirkon musiikki ylittää eri ikäryhmien, kulttuurien ja kirkkojen välillä mahdollisesti olevia kuiluja.

Kirkon sävelkieli on rikas: tekstin kantilloinnista moniääniseen lauluun, yksinkertaisesta seurakuntavirrestä suuriin kirkkomusiikkiteoksiin ja monipuoliseen soitinten käyttöön.” Kirkossa soivat upeat urut, kirkon soitin on urut, ja niiden rinnalla voivat soida monet instrumentit. En kannata keskustelua siitä, että urut ovat valta-asemassa. Haluan kannustaa urkujen monipuoliseen käyttöön. Kirkon musiikin soidessa eri tyyllilajien ja erilaisten laulajien ja soittajien välityksellä kirkon musiikki avaa uskon ulottuvuuden ja pyhän kokemuksen sekä johdattaa kiittämään ja rukoilemaan.

Me kanttorit kyllä tiedämme tämän. Olemme musiikkimme kanssa aivan ytimessä kirkon työssä. Kannatan kovasti sitä ajatusta, että ihmisen tehtävä on tehdä laadullisesti hyvää musiikkia soittaen, laulaen, säveltäen ja sovittaen. Kirkon on etsittävä tässä monikulttuurisessa ja pirstaloituneessa maailmassamme sanomalleen uusia muotoja. Mutta samalla on kysyttävä tarkasti, milloin ulkoiselta vaikuttavan muodon muuttuminen vaikuttaa itse asiaan. Näin toteaa piispaainkokous jo vuonna 2000. Meillä kanttoreilla on siis suuri vastuu vaalia ja ylläpitää kirkkomme suurta aarretta, sen musiikkia. Tyyli ei ratkaise, onko musiikki oikeaa tai väärää. Kuulen kollegoilta jatkuvasti konflikteista seurakunnan sisästä. Tiedän, että kirkkoissamme esitetään sisällöllisesti ja laadullisesti kestävämpiä musiikkia. Ja asialla ei ole ollut kanttori - kirkon ikioma ammattimuusikko - vaan ihan joku muu.

Haluan vielä lämpimästi onnitella vuoden kanttoria Seppo Murtoa. Hänet on muuten palkittu useilla merkittävillä tunnustuksilla aiemminkin. Ehkä yksi kiehtovin on mielestäni Teknillisen Korkeakoulun ylioppilaskunnan Teekkari h.c. -arvonimi teekkarilakin käyttöoikeuden kera. ■

VUODEN KANTTORI 2013 SEPPÖ MURTO

Suomen Kanttori-urkuriliiton hallitus on nimennyt Vuoden Kanttoriksi 2013 Helsingin Tuomiokirkkoseurakunnan kanttorin, DU, d.m. **Seppo Murron**. Murto vastaanotti palkintonsa Pori Organ -festivaalin yhteydessä Porissa 11.6.

Hallitus perusteli valintaa seuraavasti: Seppo Murto työskentelee ansiokkaasti yhdellä maamme näkyvimmistä kanttorin paikoista vastaten musiikista mm. valtiopäivien jumalanpalveluksissa. Kuoron- ja orkesterinjohtajana hän on verkostoitunut vahvasti maamme musiikkielämään myös kirkon piirin ulkopuolella, ja kysyttynä kouluttajana hän vie suomalaista kirkkomusiikkiosaamista ulkomaille saakka.

Seppo Murto on syntynyt vuonna 1955 Lahdessa. Hän on suorittanut Sibelius-Akatemiassa ja opettanut kuoronjohtoa sekä Suomessa että ulkomailla. Hän on vieraillut monien kotimaisten orkestereiden johtajana.

Kuva: Annamari Jokinen

Seppo Murto kertoo työstään: "Kanttorina olemisessa kiehtovinta on monipuolisuus ja moninaisten asioiden jatkumo. Olen yrittänyt parhaani mukaan viedä musiikin ilosanomaa eteenpäin. Kuorokonsertteja on nyt

ollut kaikilla mantereilla Antarktista lukuun ottamatta!"

Seppo Murrolle luovutettiin tunnustuksena ansioistaan Urkuraken-tamo Veikko Virtasen lahjoittama Principal-urkupilli seinälaattaan kiinnitettynä sekä liiton ja Nordea-pankin rahalahja.

Seppo Murron kirjoitus Parantava musiikki on tässä lehdessä sivulla 38. Hän kirjoittaa ensi vuonna myös Työntekijän näkökulmasta -palsta. ■

PAPISTON PÄIVÄT 2014

VALTAKUNNALLISET PAPISTON PÄIVÄT
JÄRJESTETÄÄN JYVÄSKYLÄN PAVILJONGISSA
30.9.-1.10.2014.

MERKITSE PÄIVÄT JO KALENTERIISI JA VARAA
KOULUTUSSUUNNITELMAAN!

Opintomatka Roomaan 22.–29.4.2014

Pappisliitto ja Naisteologit järjestävät huhtikuussa opintomatkan Roomaan. Opintomatka on Naisteologien 80-vuotisjuhlatmatka, jolloin Roomaan tutustuessa otetaan huomioon naisnäkökulma.

Opintomatkan teemana on luostarilaitos. Rooman kohteiden lisäksi teemme päivätreen Subiacoon ensimmäisen benediktiiniläisluostarin syntymäpaikkaan ja Casamariin, joka puolestaan edustaa sisterssiläistä sääntökuntaa. Ohjelmassa on myös retki Assisiin Pyhän Fransiscuksen jalanjäljille.

Matkan hinta on noin 1350 euroa. Matkalle voivat osallistua Pappisliiton jäsenet puolisoineen. Matkaa varten on mahdollista saada liiton apuraha.

Matkanjohtajina ovat Naisteologit ry:n puheenjohtaja **Soili Juntumaa** ja apulaistoiminnanjohtaja **Merja Laaksamo**. Ilmoittaudu matkalle sähköisesti AKIn kotisivuilla. Voit myös ilmoittautua puhelimitse 09 4270 1515 tai sähköpostitse heli.meinola@akiliitot.fi. Lisätietoja Merja Laaksamo puh. 050 5423 664 tai merja.laaksamo@akiliitot.fi. ■

VÄLKOMMEN PÅ TEOLOGDAGAR 14 - 15.11.2013, Borgå

Torsdag 14.11.

kl. 19 - Samling kring middagsbordet på café Cabrioles festvåning, Biskopsgatan 30. Gäst vid middagen: AKIs verksamhetsledare **Esko Jossas**. Menu: Cabrioles festbuffé.

Fredag 15.11

9.30 Årsmöte samt information (bl.a. om strukturförändringar i svenska kyrkan av Förbundsordförande Bror Holm) på Domkapitlet, Gymnasiegränd 2

11.30 Lunch på restaurang Hannamaria i Gamla stan

13.00 Föreläsning och diskussion med **prof. Jeanrond** från England. Rubrik: Kyrkan som redskap för Guds kärlek (se mer om prof. på stiftsdagarnas programsidor under www.borgastift.fi)

15.00 Avslutning samt kaffe på biskopsgården
Stiftsdagarna inleder sitt program med middag kl. 17- i Linnankosken lukio (LiLu), Runebergsgatan (se mer information på www.borgastift.fi)

Deltagaravgift: för maten 40 euro + övernattnings och resor. För teologiestuderande, som hör till förbundet, betalar vi deltagaravgiften samt övernattnings på folkhögskola.

Anmälningar tas emot av vår sekreterare **Mikael Forslund**, mikael.forslund@evl.fi. Meddela eventuella dieter eller allergier samt om du deltar i hela programmet eller delvis. Betala in summan på förbundets konto (FI672012180016420) senast fyra veckor före dagarna. Kolla med arbetsgivaren om de betalar teologdagarna för dig.

Teologiestuderande anmäler sig till **Alexandra Johansson**, alejohan@abo.fi senast fyra veckor före dagarna. Meddela om behov av övernattnings också till henne.

För den som behöver logi har vi reserverat ett antal enkel- och dubbelrum (dubbelrum 90 euro för hela rummet, enkelrum 80 euro) på hotell Sparre, som också är ett av hotellen som stiftsdagarna anlitat. Ta kontakt med hotell Sparre för bokning av rum, tfn: 019 584 455 eller (www.avainhotellit.fi/sparre/).

Inför årsmötet får du gärna höra av dig om det finns något som du vill att vi speciellt ska ta upp. Välkommen med! Det ska bli roligt att träffas senast i Borgå.

Stina Lindgård, ordförande för Finlands svenska Prästförbund
stina.lindgard@pp.inet.fi, 0400 438854

AJANKOHTAISTA

VALTAKUNNALLINEN TULOSOPIMUS

Keskusjärjestöjen neuvotteluissa päästiin yhteisymmärrykseen valtakunnallisesta tulosopimuksesta, jolle annettiin nimeksi työllisyys- ja kasvusopimus. Sopimus on tässä vaiheessa ehdollinen; se tulee voimaan, jos se hyväksytään riittävän kattavasti alakohtaisissa neuvotteluissa 25.10.2013 mennessä.

Sopimuskauden alku riippuu entisten sopimusten voimassaolosta. Kirkon uusi sopimus alkaa 1.4.2014. Sen ensimmäinen sopimuskorotus on 1.8.2014, suuruudeltaan 20 euron yleiskorotus. Toinen korotus on 1.8.2015, suuruudeltaan 0.4 %:n yleiskorotus. Sopimuskausi päättyy 31.1.2016. Kesällä 2015 voidaan sopia myös sopimuksen jatkamisesta ja mahdollisesti korotuksista vuodelle 2016. Jos tästä päästään yhteisymmärrykseen, sopimus voi kaikilla aloilla jat-

kua pisimmillään jopa alkuvuoteen 2017 asti siten, että tarkempi päättymisaika sovitaan alakohtaisesti.

Äärimallitillisten palkankorotusten lisäksi valtakunnallisessa sopimuksessa annetaan suosituksia alakohtaisten neuvottelujen aiheiksi (mm. työaikakysymykset, sairauspoissaolojen vähentäminen, ikäohjelmat). Samoin sovittiin työeläkemaksujen korottamisesta ja eläkeneuvottelujen käymisestä syyskuun 2014 mennessä siten, että muutoksien (=eläkeiän korottaminen) toteuttamisesta voidaan päättää v. 2017. Loppiaisen ja helatorstain siirtäminen lauantaiksi otetaan myös esille siinä toivossa, että vuotuisen työajan pidentäminen kahdella päivällä lisää tehokkuutta ja tuottavuutta. ■

NAISTEOLOGIT RY TÄYTTÄÄ 80 VUOTTA V. 2014

**JUHLAMESSU
HELSINGIN TUOMIOKIRKOSSA
9.3.2014 KLO 10,**

minkä jälkeen juhlakahvit
kryptassa.

Messussa saarnaa piispa
Irja Askola.

JUHLATILAISUUS ALKAA KLO 13.

Juhlaesitelmän pitää teologian
tohtori **Pirkko Lehtiö.**

Tarkempi ohjelma
joulukuussa Cruxissa,
Naisteologiain jäseninfossa sekä
kotisivuillamme:
www.naisteologit.fi.

Tutkinnon suorittaminen KARTUTTAA ELÄKETTÄ

Opintojen loppuun saattaminen kannattaa – myös eläkemielessä. Korkeakoulu- tai ammatillisen perustutkinnon suorittaminen kartuttaa eläkettä. Esimerkiksi viiden vuoden laajuinen ylempi korkeakoulututkinto kerryttää kuukausieläkettä 52 euroa.

Eläkettä opiskelusta karttuu tutkinnon tasosta riippuen:

- ylempi korkeakoulu- tai ammattikorkeakoulututkinto viideltä vuodelta: yhteensä 52 euroa
- ammattikorkeakoulututkinto neljältä vuodelta: yhteensä 41 euroa
- alempi korkeakoulututkinto kolmelta vuodelta: yhteensä 31 euroa
- ammatillisen perustutkinnon suorittamisesta eläkettä karttuu kolmen opiskeluvuoden mukaan: yhteensä 31 euroa.

Tutkinnosta karttuva eläke lasketaan 694 euron kuukausiansion mukaan, mistä eläkettä karttuu 1,5 % vuodessa. Jotta tutkinnon suorittaminen laske-
taan lisäksi eläkkeeseen, edellytetään, että valmistunut ansaitsee työuransa aikana vähintään 16 676 euroa (v. 2013).

Myös ulkomailla opiskelusta voi kertyä eläkettä

Eläkettä ei kerrytä ylioppilastutkinnon tai muun yleissivistävän tutkinnon suorittaminen. Sama koskee myös jatkotutkintoja, kuten lisensiaatin tai tohtorin tutkintoa sekä erilaisia pätevyityksiä perustutkinnon lisäksi. Ulkomailla suoritettu tutkinto voi sen sijaan kartuttaa eläkettä, jos opiskelu kuuluu Kelan opintotuen piiriin.

Tutkinnon suorittaminen on kartuttanut eläkettä 18 vuotta täyttäneillä

vuodesta 2005 lähtien. Jos esimerkiksi opiskelu alkoi jo vuonna 2002 ja tutkinto valmistui toukokuussa 2005, eläkettä karttuu viideltä kuukaudesta (tammi-toukokuu 2005).

Tutkinnosta karttunut eläke näkyy työeläkeotteella aikaisintaan valmistumista seuraavana vuonna. Jos tieto puuttuu, tutkinnon suorittaneen kannattaa olla itse yhteydessä Kelaan ja ilmoittaa koulutuksen päättymisestä siihen Kelan toimistoon, josta hän on saanut opintotukea. ■

KANTTORIN VIRKOJEN HAKEMINEN

1.6.2013 jälkeen

Kirkkolakiin tuli 1.6.2013 useita palvelussuhdetta koskevia muutoksia. Niistä merkittävimpiä on kanttorin virkojen henkilöstöhallinnon, ml. virkojen täytön, siirtyminen kokonaan seurakuntiin. Tuomiokapituleilla ei enää ole kanttorin virantäyttöön liittyviä tehtäviä.

Seurakunnat ratkaisevat itsenäisesti

- kanttorin virkojen perustamisen ja lakkauttamisen
- minkä pätevyytason kanttorin virkoja ne perustavat (tuomiokirkko-seurakunnissa tulee kuitenkin olla laajaa yliopistotutkintoa edellyttävä kanttorin virkaa)
- ketkä hakemuksensa lähettäneistä ovat kelpoisia hakemaan kyseistä kanttorin virkaa
- missä viestimissä haettavissa olevista kanttorin viroista ilmoitetaan seurakunnan ilmoitustaulun lisäksi.

Kirkon Sakasti-verkkopalvelussa on avointen työpaikkojen osasto, josta voi etsiä avoimena olevia kanttorin virkoja. Siellä ilmoittaminen on kuitenkin seurakunnille vapaaehtoista. Jotkut seurakunnat ilmoittavat myös oikotie-palvelussa.

Piispaikokous antanee syyskuussa seurakunnille ohjeistuksen kanttorin virkaa hakeneiden kelpoisuuden tutkimisesta. Ennen ohjeistuksen valmistumista - ja sen jälkeenkin - seurakunnat voivat kysyä neuvoa hakuprosessin toteuttamiseen kirkkohallituksesta, missä ohjeistusta valmistellaan.

Jos virantäytössä on epäselvää, liiton jäsenen kannattaa heti ottaa yhteyttä liittoon.

Jotkut seurakunnat ovat vaatineet viranhakuasiakirjojen liitteeksi terveydentilatodistuksen lisäksi ns. diagnoosisivua, mutta sitä ei pidä liittää, koska vaatimus on yksityisyyden suoja koskevan lainsäädännön vastainen. Hakemukseen ei myöskään tarvitse liittää mitään todistuksia kristillisen elämäntavan noudattamisesta, vaikka jotkut seurakunnat ovat edellyttäneet hakijan oman kotiseurakuntansa kirkkoherralta tällaista todistusta pyytävän. Hakijaa ei voida jättää huomioon ottamatta tällaisten todistusten puuttumisen perusteella. ■

Kanttoripäivät Oulussa 3. - 5.2.2015

Valtakunnalliset kanttoripäivät järjestetään seuraavan kerran Oulussa kahden vuoden kuluttua 3. - 5.2.2015. Kirkkohallitus, Suomen Kanttori-urkuriliitto, Oulun hiippakunta ja Oulun seurakuntayhtymä ovat aloittaneet päivien valmistelun syyskuussa 2013.

PYHIINVAELLUSMATKAT, KULTTUURI- JA KOKEMUSMATKAT

Ryhmä- ja seurakuntamatkat
Israelin, Jordaniaan, Armeniaan,
Maltalle, Italiaan jne.

Ota yhteyttä, jos haluat
tietää enemmän!
King Tours Stina Lindgård

www.kingtours.fi, 0400 438854

KING TOURS

SINUSTAKO VAIKUTTAJA?

Vaalit tulossa!

Tule päättään pappien ja kanttorien edunvalvonnasta?

Ensi vuonna valitaan uudet valtuustot Suomen Kanttori-urkuriliitolle, Suomen kirkon pappisliitolle ja Kirkon akateemiset AKI:lle vuosiksi 2014–2017. Ensimmäistä kertaa ehdokasasettelu ja vaali toimitetaan sähköisesti.

Kanttori-urkuriliiton valtuustossa on jaossa 12 paikkaa ja Pappisliiton valtuustossa 28 paikkaa. Jäsenliittojen valtuustojen jäsenet muodostavat yhdessä AKI:n valtuuston, yhteensä paikkoja on 40.

Äänestys tapahtuu niin, että Kanttori-urkuriliiton jäsen äänestää oman liittonsa ehdokasta ja Pappisliiton jäsen omaansa. Äänestäminen tapahtuu helmikuussa 2014. Viimeinen äänestyspäivä on 24.2.

Nyt on aika asettaa ehdokkaita. Siksi toivomme aktiivisuutta perusliittojen jäseniltä. Ole mukana vaikuttamassa!

Kenen sinä haluaisit istuvan valtuustossa hiippakunnastasi ja liitostasi?

- Lue tarkemmat ohjeet ehdokkaiden asettamiseksi (löytyvät seuraavilta sivuilta)
- Kysy mukaan henkilöitä, joiden haluat asettuvan ehdolle (kannattaa asettaa useampi ehdokas samalle listalle, jotta valtuustoon saadaan myös varajäseniä)
- Perusta valitsijayhdistys, siihen tarvitaan vähintään kolme henkilöä, jotka tukevat samoja ehdokkaita
- Täytä perustamisasiakirja internetissä liiton kotisivuilla www.akiliitot.fi
- Lähetä ehdokaslista ja perustamisasiakirja kotisivujen lomakkeella AKI:n toimistoon viimeistään 30.10.2013 klo 12.

Mikäli sinulla on kysymyksiä vaaleihin liittyen, soita AKI:n toimistoon puh. (09) 4270 1513.

Tarkemmat ohjeet ehdokkaiden asettamiseksi löytyvät tämän lehden seuraavilta sivuilta ja liittojen kotisivuilta osoitteesta www.akiliitot.fi.

Det är valtider! Var med och påverka!

Vill du vara med och besluta om prästernas och kantorernas intressebevakning?

År 2014 väljs nya fullmäktige för Finlands Kantor-organistförbund, Finlands kyrkas prästförbund och Kyrkans akademiker AKI ry. för åren 2014–2017. För första gången sker kandidatnomineringen och valet elektroniskt.

Kantor-organistförbundets fullmäktige består av 12 platser och Prästförbundets av 28 platser. Förbundens fullmäktigeledamöter bildar tillsammans AKI fullmäktige (40 platser).

Medlemmarna i Kantor-organistförbundet röstar på det egna förbundets kandidater och Prästförbundets medlemmar röstar på motsvarande sätt på de egna kandidaterna.

Röstningen sker i februari år 2014. Sista röstningsdag är 24.2.

Nu är det dags att ställa upp kandidater och vi hoppas på stor aktivitet bland förbundens medlemmar.

Var med och påverka! Vilka medlemmar vill du att skall representera ditt stift och ditt förbund i fullmäktige?

- Läs instruktionerna för uppställande av kandidater
- Fråga de personer som du vill att skall ställa upp (det lönar sig att ha flera kandidater på samma lista)
- Samla minst tre personer som stöder samma kandidater och grunda en valmansförening
- Fyll i valurkunden på nätet på förbundets hemsida www.akiliitot.fi
- Sänd kandidatlistan och valurkunden via nätet till AKI:s kansli senast den 30 oktober 2013 kl. 12.

Har du frågor kan du ringa till AKI:s kansli, tfn (09) 4270 1513.

Närmare direktiv för uppställande av kandidater finns på följande sidor. Direktiven finns också på förbundens hemsidor under adressen www.akiliitot.fi.

OHJEET EHDOKKAIDEN ASETTAMISEKSI

Kirkon akateemiset AKI r.y:n ja sen perusliittojen valtuuston jäsenten vaaliin 2014

YLEISTÄ

Kirkon akateemiset AKI r.y:n sääntöjen mukaan liiton ylintä päätösvaltaa käyttää valtuusto, jonka jäsenet valitaan joka neljäs vuosi. Valtuutetut valitaan helmikuussa 2014. Heidän tuleva toimikautensa on 2014–2017.

Vaaleista on säännökset perusliittojen säännöissä ja AKIn sääntöjen 7–9 §:ssä sekä tarkemmat määräykset valtuuston vahvistamassa vaalijärjestyksessä. Nämä ohjeet on laadittu mainittujen sääntökohtien ja valtuuston vuonna 2013 hyväksymän vaalijärjestyksen pohjalta.

AKIn vaalijärjestyksen mukaan AKIn perusliittojen Suomen Kanttori-urkuriliiton (SKUL) ja Suomen kirkon pappisliiton (SKPL) vaalit on yhdistetty AKIn vaaleihin. Kaikki kolme vaalia järjestetään samalla kertaa, ja Kanttori-urkuriliiton ja Pappisliiton valtuuston jäseniksi valitut muodostavat AKIn valtuuston. Valtuustopaikat jakaantuvat AKIn sääntöjen ja perusliittojen 1.1.2013 jäsenmäärien perusteella siten, että Kanttori-urkuriliiton jäsenillä on 12 paikkaa ja Pappisliiton jäsenillä 28 paikkaa.

AKIn ja sen perusliittojen vaalijärjestykset ovat muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta samansisältöiset, jotta vaalien hallinnointi on mahdollisimman tehokasta. Eroavaisuudet ovat seuraavat:

2 § SKUL:ssa ei ole maisterijäseniä eikä kaksoisjäseniä, kuten SKPL:ssä. Maisterijäsenet ja kaksoisjäsenet eivät ole vaalikelpoisia.

11 § SKUL:n jäseniä ei hallinnollisesti kirkossa ole asetettu tiettyyn hiippakuntaan. Alueellisen tasapuolisuuden vuoksi myös SKUL:ssa on kuitenkin haluttu kiintiöidä valtuustopaikat hiippakunnittain. SKUL:n vaalijärjestyksessä on määrätty, että jäsenen katsotaan kuuluvan siihen hiippakuntaan, jonka seurakunnassa hän työskentelee. Rajatapauksien kohdalla ratkaisun tekee SKUL:n vaalilautakunta.

13 § Varajäsenten valinta SKUL:n jäsenten osalta tapahtuu hiippakunnittain – ei ehdokaslistoitain – vertausluku- ja suhteessa. Jos hiippakunnasta loppuvat ehdokkaat, varajäsen voidaan valita toisesta hiippakunnasta vertausluku- ja suhteessa.

VAALILAUTAKUNTA

Hallitus asetti 18.4.2013 vaalilautakunnan, joka on muodostettu perusliittojen vaalilautakuntien jäsenistä. Sen jäseninä ovat kanttori Mikael Helenelund, pastori Merja Laaksamo, pastori Tuula Pasuri, kanttori Jukka Pietilä, kanttori Annukka Ruusula, sekä pastori Ossi Tervonen. Lautakunnan puheenjohtajana toimii Mikael Helenelund, varapuheenjohtajana Ossi Tervonen ja sihteerinä HSO-sihteerit Tuula Anttonen. Vaalilautakunnan tehtävänä on vaalin valmistelu ja tuloksen toteaminen.

VALTUUSTOPAIKAT

Hiippakuntien valtuustopaikkojen lukumäärät ovat:

Suomen Kanttori-urkuriliitto (yhteensä 12 paikkaa):

Hiippakunta	Jäsenmäärä	Valtuustopaikat
Turku	131	2
Tampere	148	2
Oulu	141	2
Mikkeli	87	1
Borgå	104	1
Kuopio	92	1
Lapua	102	1
Helsinki	98	1
Espoo	78	1

Suomen kirkon pappisliitto (yhteensä 28 paikkaa):

Hiippakunta	Jäsenmäärä	Valtuustopaikat
Turku	395	3
Tampere	492	4
Oulu	316	3
Mikkeli	324	3
Borgå	202	2
Kuopio	312	2
Lapua	328	3
Helsinki	615	5
Espoo	319	3

EHDOKKAAT

1. Ehdokkaan on oltava Suomessa asuva AKIn perusliiton varsinainen jäsen, joka ei ole eläkkeellä ja joka on hyväksytty varsinaiseksi jäseneksi ennen 30.6.2013.
2. Ehdokkaan on kuuluttava samaan hiippakuntaan ja perusliittoon kuin valitsijayhdistyksen allekirjoittajat.
3. Ehdokkaan on annettava suostumuksensa ehdokkaaksi asettamiselle. Suostumuksen osoituksena on asiamiehen vakuutus. Ehdokas saa suostua vain yhden ehdokaslistan ehdokkaaksi.
4. Ehdokkaiden nimet julkaistaan Cruxissa 5/2013 yhdessä allekirjoittajien nimien kanssa.

VALITSIJAYHDISTYKSEN ALLEKIRJOITTAJAT

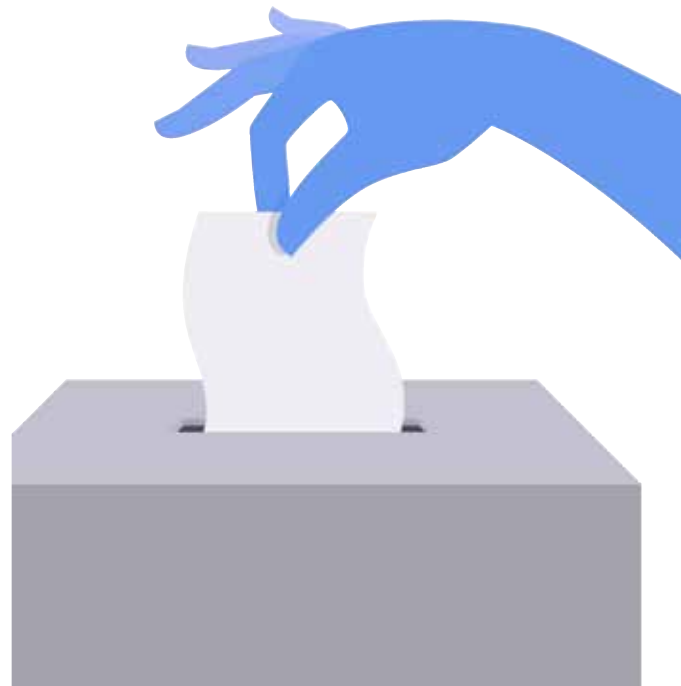
1. Valitsijayhdistyksen perustajina (allekirjoittajina) tulee olla vähintään kolme perusliittonsa varsinaista jäsentä: allekirjoittajien enimmäismäärää ei ole rajoitettu.
2. Allekirjoittajien on kuuluttava samaan hiippakuntaan ja perusliittoon kuin asetetut ehdokkaat.
3. Jäsen saa allekirjoittaa vain yhden perustamisasiakirjan; mikäli hän allekirjoittaa useampia, hänen nimensä poistetaan kaikista perustamisasiakirjoista.
4. Valitsijayhdistyksen asiamiehenä on perustamisasiakirjan ensimmäinen allekirjoittaja, joka ei voi olla ehdokkaana.
5. Allekirjoittajien nimet julkaistaan kotisivuilla 16.11. ja Cruxissa 5/2013 yhdessä ehdokkaiden nimien kanssa.

EHDOKASLISTAN TUNNUS

Ehdokaslistaan saadaan merkitä sellainen lyhyt tunnus, joka viittaa esimerkiksi johonkin AKIn perusliiton alaostoon tai valitsijayhdistyksen tavoitteisiin. Tunnuksen hyväksymisestä päättää vaalilautakunta.

MÄÄRÄAIKA JA OIKAISUAIKA

Valitsijayhdistyksen perustamisasiakirjan tulee olla vaalilautakunnalla viimeistään **30.10.2013 klo 12**. Se toimitetaan sähköisesti. Sähköinen lomake löytyy kotisivuilta osoitteesta <http://www.akiliitot.fi/391-valitsijayhdistyksen-perustamis-asiakirja-ehdokaslistoineen>.

Vaalilautakunta tarkastaa perustamisasiakirjan ja varaa valitsijayhdistyksen asiamiehelle 1. – 11.11.2013 välisen ajan oikaista ja täydentää perustamisasia-kirja.

EHDOKKAIDEN NIMIEN JULKAISEMINEN

Vaalilautakunta laatii ehdokaslistojen yhdistelmän ja julkaisee ehdokkaiden ja valitsijayhdistysten allekirjoittajien nimet kotisivuilla 16.11. ja Cruxissa 5/2013.

HIIPPAKUNNITTAIN TOIMITETTAVA VÄLITÖN, SALAINEN JA SUHTEELLINEN VAALI

Jokaisella AKIn perusliiton varsinaisella jäsenellä ja maisterijäsenellä – myös eläkeläisellä ja ns. kaksoisjäsenellä – on vaalissa yksi ääni. Hän voi äänestää vain omaan hiippakuntaansa ja perusliittoonsa kuuluvaa ehdokasta. Vaali on ns. suhteellinen listavaali, jota varten on mahdollisuus etukäteen perustaa valitsijayhdistys ja asettaa omat ehdokkaat. Vaalin tulos määräytyy siten, että eniten ääniä saanut ehdokaslistaan kuuluva ehdokas saa vertausluvukseen ehdokaslistan koko äänimäärän. Toiseksi eniten ääniä saanut saa vertausluvukseen puolet ehdokaslistan äänimäärästä, kolmanneksi eniten ääniä saanut kolmanneksen jne.

Vaali on välitön ja salainen. Vaaliin osallistutaan ensisijaisesti sähköisesti. Äänestämisestä annetaan erilliset ohjeet hyvissä ajoin ennen vaalia. ■

DIREKTIV FÖR UPPSTÄLLANDE AV KANDIDATER

till val av fullmäktige för Kyrkans akademiker AKI r.y. och dess medlemsförbund 2014

ALLMÄNT

Enligt stadgarna för Kyrkans Akademiker AKI är fullmäktige förbundets högsta beslutande organ. Fullmäktigeledamöterna väljs vart fjärde år. Fullmäktige för AKI väljs i februari 2014. Mandatperioden omfattar åren 2014 - 2017.

Valen regleras av bestämmelserna i stadgarna för medlemsförbunden och för AKI (§ 7 - 9) samt av bestämmelserna i den av fullmäktige fastställda valordningen. Dessa direktiv har uppgjorts på grundval av nämnda punkter i stadgarna och i den av fullmäktige år 2013 godkända valordningen.

I enlighet med valordningen för AKI skall valen inom medlemsförbunden, dvs. Finlands Kantor-organistförbund och Finlands kyrkas prästförbund, kombineras med valet inom AKI. De tre valen ordnas alltså samtidigt. De som blir invalda i fullmäktige för Kantor-organistförbundet respektive Prästförbundet bildar tillsammans fullmäktige för AKI. Enligt AKIs stadgar och medlemsantalet 1.1.2013 fördelas fullmäktigeplatserna så, att Kantor-organistförbundet får 12 platser och Finlands kyrkas prästförbund 28 platser.

För att kunna organisera valen på ett effektivt sätt är valordningarna för AKI och dess medlemsförbund likadana till innehållet. Några skillnader finns dock. De är följande:

2 § Inom Kantor-organistförbundet finns inga magister- eller dubbelmedlemmar som inom Prästförbundet. Magister- och dubbelmedlemmar är inte valbara.

11 § Förvaltningsmässigt lyder Kantor-organistförbundets medlemmar inte under något visst stift inom kyrkan. För att få en regional spridning har man inom förbundet ändå velat fördela fullmäktigeplatserna stiftsvis. I valordningen för förbundet stadgas att en medlem anses höra till det stift i vars församling han/hon arbetar. Oklara fall avgörs av förbundets valnämnd.

13 § Inom Kantor-organistförbundet väljs suppleanterna stiftsvis – inte utgående från kandidatlistorna - på basen av jämförelsetalen. Finns det inte tillräckligt många kandidater inom ett stift, kan en suppleant på basen av jämförelsetalen väljas från ett annat stift.

VALNÄMNDEN

AKIs styrelse tillsatte en valnämnd 18.4.2013. Medlemmar i valnämnden är kantor Mikael Helenelund, pastor Merja Laaksamo, pastor Tuula Pasuri, kantor Jukka Pietilä, kantor Annukka Ruusula och pastor Ossi Tervonen. Som ordförande fungerar Mikael Helenelund, som vice ordförande Ossi Tervonen och som sekreterare HSO-sekreterare Tuula Anttonen.

Valnämndens uppgift är att förbereda valet och att fastställa valresultatet.

FULLMÄKTIGEPLATSER

Antalet fullmäktigeplatser för stiftena är följande:

Finlands Kantor-organistförbund (sammanlagt 12 platser)

Stift	Medlemsantal	Fullmäktigeplatser
Åbo	131	2
Tammerfors	148	2
Uleåborg	141	2
St. Michel	87	1
Borgå	104	1
Kuopio	92	1
Lappo	102	1
Helsingfors	98	1
Esbo	78	1

Finlands kyrkas prästförbund (sammanlagt 28 platser)

Stift	Medlemsantal	Fullmäktigeplatser
Åbo	395	3
Tammerfors	492	4
Uleåborg	316	3
St. Michel	324	3
Borgå	202	2
Kuopio	312	2
Lappo	328	3
Helsingfors	615	5
Esbo	319	3

KANDIDATERNA

1. Kandidaten bör vara en i Finland bosatt egentlig medlem av medlemsförbundet som inte är pensionerad. Han/hon bör ha antagits som ordinarie medlem före 30.6.2013.
2. Kandidaten bör tillhöra samma stift och samma medlemsförbund som de som grundat valmansföreningen.
3. Kandidaten bör ge sitt samtycke till att bli uppställd som kandidat. Ombudets försäkran fungerar som bevis för att kandidaten gett sitt samtycke. Kandidaten får inte låta sig uppställas på mer än en kandidatlista.
4. Namnen på kandidaterna publiceras i Crux 5/2013 tillsammans med namnen på dem som grundat valmansföreningar.

VALMANSFÖRENINGENS UNDERTECKNARE

1. För att grunda en valmansförening behövs det minst tre undertecknare som är egentliga medlemmar av ett medlemsförbund. Maximiantalet undertecknare har inte begränsats.
2. Undertecknarna bör höra till samma stift och samma medlemsförbund som de uppställda kandidaterna på listan.
3. En medlem får underteckna stiftelseurkunden för endast en valmansförening. Ifall han/hon undertecknar flera urkunder, avlägsnas hans/hennes namn från samtliga.
4. Den som står som första undertecknare för en valmansförening fungerar som ombud för valmansföreningen.
5. Namnen på dem som grundat valmansföreningar publiceras i Crux 5/2013 tillsammans med namnen på de uppställda kandidaterna.

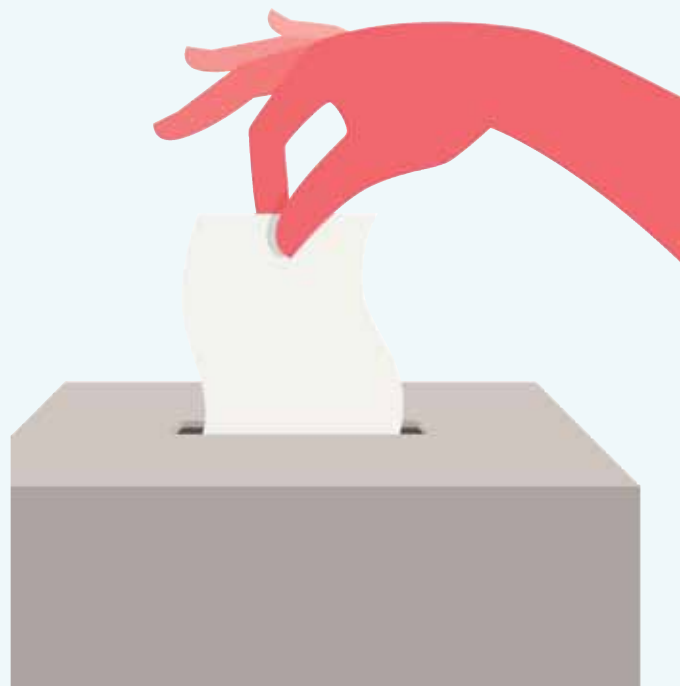
DEVIS PÅ KANDIDATLISTAN

På kandidatlistan kan en kort devis införas. Devisen kan t.ex. syfta på någon underavdelning inom medlemsförbundet eller gälla målsättningen för valmansföreningen. Valnämnden beslutar om godkännande av devisen.

FATALIETID OCH RÄTTELSETID

Urkunden för en valmansförening bör sändas till valnämnden senast **30.10.2013 kl. 12**. Den sänds elektroniskt. Den elektroniska blanketten finns på AKIs hemsida på adressen <http://www.akiliitot.fi/391-valitsijayhdistyksen-perustamisasiakirja-ehdokaslistoineen>.

Valnämnden granskar urkunden för valmansföreningen. Ifall rättelser eller kompletteringar behöver göras i den, bereds ombudet för valmansföreningen tillfälle att göra dessa under tiden 1.–11.11.2013.

PUBLICERANDE AV KANDIDATERNAS NAMN

Valnämnden sammanställer kandidatlistorna och publicerar namnen på kandidaterna och dem som grundat valmansföreningar på hemsidan 16.11. och i Crux 5/2013.

DIREKTA, HEMLIGA OCH PROPORTIONELLA VAL SOM ÄGER RUM STIFTSVIS

Varje egentlig medlem och magistermedlem har rätt att rösta i valet. Även pensionärer och dubbelmedlemmar (sådana som är egentlig medlem i ett annat Akavaförbund) har rösträtt. Man röstar på endast en kandidat. Kandidaten skall höra till samma stift och samma medlemsförbund som man själv. Valet är ett s.k. proportionellt val med listor, där man i förväg grundar valmansföreningar som ställer upp kandidater. Den kandidat som fått mest röster inom en kandidatlista får som sitt jämförelsetal kandidatlistans hela röstetal. Den som har fått näst mest röster får som jämförelsetal hälften av kandidatlistans hela röstetal, den som fått tredje mest röster får som jämförelsetal en tredjedel av kandidatlistans hela röstetal osv.

Valet är direkt och hemligt. Röstningen sker i första hand elektroniskt. Närmare direktiv om röstningsförfarandet ges i god tid före valet. ■

Papit käyttävät monipuolisesti SOSIAALISTA MEDIAA

KIRSI HIILAMO

VS. PERHENEUVOJA, NURMIJÄRVEN SEURAKUNTA, PSYKOTERAPEUTTI

Kirkon strategian, Meidän kirkko – osallisuuden yhteisö, toteuttaminen tarkoittaa kirkon ja seurakuntien näkymistä yhä enemmän myös sosiaalisessa mediassa. Strategiassa onkin vahva viestintäpainotus. Pappien Facebookin käyttöä selvittänyt kysely osoittaa, että papit käyttävät sosiaalista mediaa monipuolisesti. Kokemukset Facebookista ovat lähes yksinomaan myönteisiä. Eniten pappeja askarruttaa yksityisen ja julkisen roolin sekoittuminen sosiaalisessa mediassa.

Toteutin Pappisliiton apurahalla pitkään valmisteilla olleen kyselyn helmi-maaliskuussa 2013. Kyselyn tavoitteena oli selvittää pappien sosiaalisen median käyttöä työssä. Minua kiinnosti sekä sosiaalisen median käyttö että siihen liittyvät ongelmat. Suomessa on noin 1,7 miljoonaa Facebookin käyttäjää. Tässä tapauksessa tutkimus kohdistuu yksinomaan Facebookin käyttöön. Kysely ei ollut rajattu seurakuntien palveluksessa oleviin pappeihin tai Pappisliiton jäseniin, vaikka valtaosa vastaajista työskentelee avo-

vastausten perusteella seurakunnissa. Hankin vastaajia niin kutsutulla lumipallomenetelmällä sekä Pappisliiton sähköisessä uutiskirjeessä julkaistulla ilmoituksella. Aluksi pyysin kyselyyn mukaan pappeja, jotka olivat Facebook-ystäviäni. Lisäksi kehoitin heitä välittämään linkin kyselylomakkeelle myös muille tuntemilleen papeille, jotka ovat Facebookin käyttäjiä. Vastausten määrän perusteella monet lähettivätkin viestiä eteenpäin. Vastausmäärä kasvoi vielä huomattavasti Pappisliiton uutiskirjeen ilmestymisen jälkeen. Tavoit-

teena ei ollut saada kaikkia pappeja edustava otos, vaan kerätä kokemuksia niiltä papeilta, jotka ovat mukana Facebookissa.

Käytin kyselyn laatimisessa perusversiona ilmaista Survey-Monkey-ohjelmaa (<http://fi.surveymonkey.com/>), joka osoittautui helppokäyttöiseksi. Vastaajamäärän noustua yllättäen yli sadan jouduin hankkimaan ohjelman maksullisen version, joka salli myös ristiintaulukointeja.

Facebookin suosio kasvaa yhä

Sain kyselyyn yhteensä 547 vastaajaa. Heistä naisia oli 51,2 prosenttia. Kysyin taustatietoina myös ikää ja asuinpaikkaa. Noin 17 prosenttia vastaajista oli alle 35-vuotiaita, 41 prosenttia 25–50-vuotiaita ja 42 prosenttia yli 50-vuotiaita. Miehet olivat keskimäärin naisia vanhempia. Noin kaksi kolmasosaa asui yli 20 000 asukkaan kaupungissa, neljäsosa 5 000 – 20 000 asukkaan kaupungissa ja kahdeksan prosenttia alle 5 000 asukkaan paikkakunnalla.

Vastaajista 70 prosenttia kertoi käyttävänsä Facebookia päivittäin, 22 prosenttia viikoittain ja kahdeksan prosenttia kerran kuukaudessa tai harvemmin. Yli puolet (52 %) vastaajista arvioi Facebookin käyttönsä pysyvän ennallaan. Vähän alle puolet (44 %) arveli käytön lisääntyvän, ja vain neljä prosenttia ennusti käyttönsä vähenevän.

Tulokset viittaavat siihen, ettei Facebookin käyttö ole ainakaan vähenevässä pappien keskuudessa, vaikka Twitterin ja muiden sosiaalisen median sovellusten käyttö tuntuu saavan erityisesti nuorten huomiota.

Roolit suloisesti sekaisin

Tärkeä taustakysymykseni koski sitä, käyttäkökö pappi Facebookia pääasiassa yksityishenkilönä, papin roolissa vai muussa roolissa. Käyttöroolien vastausvaihtoehdot eivät olleet poissulkevia. Vastaajista 82 prosenttia kertoi

käyttävänsä Facebookia yksityishenkilönä, 43 prosenttia papin roolissa ja 11 prosenttia muussa roolissa.

Suosituista tapahtumista tiedottaminen

Vastaajilta tiedusteltiin Facebookin käyttötarkoituksia papin roolissa neljällä annetulla vastausvaihtoehdolla sekä avokysymyksellä ”muussa tarkoituksessa”. Vastaajat käyttivät Facebookia papin roolissa useimmin tapahtumista tiedottamiseen (68 %), kirkon tai seurakunnan näkökulman pitämiseen esillä sosiaalisen median keskusteluissa (53 %), tapahtumien luomiseen ja osallistujien kutsumiseen (41 %), seurakuntalaisten kohtaamiseen ja tapaamisten sopimiseen (39 %).

Muusta papin rooliin liittyvästä tarkoituksesta mainitsi reilu kolmannes (36 %) vastaajista. Muita tarkoituksia olivat yhteydenpito rippikoululaisiin ja muihin seurakuntalaisiin, tapahtumien seuraaminen, kirkkoa ja uskontoa koskevan keskustelun seuraaminen ja siihen osallistuminen sekä ammatillinen vuorovaikutus Facebookissa.

Facebookia käytettiin myös saarnan valmisteluun keräämällä ideoita ja kommentteja Facebook-ystäviltä. Suljettu Facebook-ryhmä ”pastorit” mainittiin erittäin kiinnostavana keskusteluareenana. Kalle Virran kesäkuussa 2012 perustamassa ryhmässä oli toukokuussa 2013 yhteensä 1340 jäsentä.

KÄYTÄN PAPIN ROOLISSA FACEBOOKIA SEURAAVIIN TARKOITUKSIIN (voit valita useampia).

VASTAUSVAIHTOEHDOT	VASTAUSPROSENTTI	VASTAUSMÄÄRÄ
Tapahtumista tiedottamiseen	67,5 %	369
Tapahtumien luomiseen ja osallistujien kutsumiseen	41,3 %	226
Seurakuntalaisten kohtaamiseen ja tapaamisten sopimiseen	38,9 %	213
Kirkon/seurakunnan näkökulman pitämiseen esillä sosiaalisessa mediassa	53,4 %	292
Muussa tarkoituksessa	35,8 %	196

KOKEMUKSENI FACEBOOKIN KÄYTÖSTÄ PAPIN TYÖSSÄ OVAT

VASTAUSVAIHTOEHDOT	ERITTÄIN MYÖNTEISIÄ	MYÖNTEISIÄ	MYÖNTEISIÄ JA KIELTEISIÄ	KIELTEISIÄ	ERITTÄIN KIELTEISIÄ	VASTAUSMÄÄRÄ
Tapahtumista tiedottamisessa	27 %	63 %	9 %	1 %	1 %	470
Tapahtumien luomisessa ja osallistujien kutsumisessa	20 %	62 %	17 %	1 %	1 %	401
Yhteydenpidossa seurakuntalaisiin ja tapaamisten sopimisessa	20 %	55 %	23 %	1 %	2 %	393
Kirkon/seurakunnan pitäminen esillä sosiaalisen median keskusteluissa	25 %	50 %	22 %	1 %	1 %	436

Facebookin chat-ominaisuutta käytettiin sielunhoidollisiin keskusteluihin sekä toimituskeskusteluihin muualla asuvien kanssa.

Yllättävän myönteisiä kokemuksia

Vastaajien kokemukset Facebookin käytöstä olivat lähes yksinomaan myönteisiä. Tulos päti kaikkiin mainittuihin käyttötarkoituksiin. Vain kielteisiä tai erittäin kielteisiä kokemuksia oli vain kahdeksalla prosentilla vastaajista, kun erittäin myönteisiä ja myönteisiä kokemuksia oli noin 75–90 prosentilla. Kokemukset olivat yhtä myönteisiä niillä, jotka kertoivat käyttävänsä Facebookia pääasiassa papin roolissa.

Tuloksia voi pitää jopa hämmästyttävän myönteisinä. Facebook näyttää tarjoavan uuden, helpokäyttöisen ja halpahintaisen tavan kommunikoida keskeisistä papin työhön liittyvistä kysymyksistä.

Eettiset ongelmat puhututtivat

Facebookin koetut ongelmat olivat kyselyni toinen pääaihe. Vähän yli puolet (52 %) vastaajista totesi Facebookin käytön liittyvän eettisiä tai muita ongel-

mia. Kyselyni oli rakennettu siten, että ongelmista raportoineiden oli vastattava myös siihen, millaisia ongelmia he olivat kokeneet. Ongelmista raportoivat useammin vanhemmat ja harvemmin Facebookia käyttävät vastaajat.

Yleisimmin mainitut ongelmat koskivat luottamuksellisuutta ja papin roolia. Miten voidaan varmistua siitä, ettei luottamuksellisia tai salassa pidettäviä asioita – tietoja tai kuvia – paljastu Facebookin keskusteluista eli päivityksistä, niiden kommentista tai Facebookin kahdenvälisistä viesteistä? Myös Facebookin käyttöehdot, esimerkiksi kuvien omistusoikeus arveluttivat vastaajia.

Eniten pidempiä pohdintoja kirjoitettiin papin yksityisen ja julkisen roolin ristiriidasta. Vastauksissa muistutettiin, ettei pappi voi koskaan olla täysin yksityishenkilö, vaan edustaa aina myös seurakuntaansa ja kirkkoa. Yksi vastaaja kuvasi tilannetta: ”Ihan mitä vaan ei pienen seurakunnan kirkkoherra voi kasvoillaan ja nimellään kirjoittaa.” Esillä oli myös se, miten suuri päivityksistä paljastuva ristiriita voi olla papin yksityisminän ja työminän välillä. Kuinka paljon voi

kertoa työpaikkansa ongelmista, parisuhteestaan tai sairauksistaan?

Toiset olivat ratkaisseet tilanteen luomalla eri profileja. Tätäkin käytäntöä kritisoitiin, koska kriitikoiden mielestä papin pitäisi olla aina valmis seisomaan sanomisiensa takana. Lisäksi Facebookin käyttöehdot kielteivät päällekkäiset profiilit.

Ei purkautumiskanava

Vastaajia arvelutti myös se, että heidän mielestään jotkut papit olivat kommentoineet purkautumismielessä työtään ja toimituksiaan liian avoimesti. Toimituksiin tai tapahtumiin osallistuneet voivat tahattomasti paljastua ja pahoittaa mieltään.

Vastaajat kertoivat kollegoidensa rimanalituksista: ”Vieläkin voi lukea papin päivityksiä, joissa hän kuvaa kuinka joutui palelemaan haudalla, kun oli niin pitkät puheet, tai että oli TOSI kaunis morsian tai kastettava vauva itki kokoajan.” Päivittelemistä hautajaisten raskaudesta pidettiin erityisen tahdittomana. Muutamissa vastauksissa paheksuttiin myös sitä, että toiset papit korostavat itseään Facebook-päivityksissä.

Vastaajat oudoksuivat sitä, että Facebook on nopea ja näennäisesti turvallinen ympäristö: ”Sosiaalisessa mediassa on helppo unohtaa toimintaympäristö, ellei sitä pidä koko ajan mielessä. Minun jakamani voi päätyä edelleen jaettavaksi. Olen erittäin (ainakin pyrin olemaan) varovainen kaikissa toimissani FB:ssä.” Toinen vastaaja kertoi omasta kokemuksestaan: ”Somessa on niin helppo provosoida ja provosoitua. Esimerkiksi presidentinvaalien yhteydessä kirjoitettu vähän varomaton kantaa ottava kommentti poiki aggressiivisia vastareaktioita.”

Miten olla pappina Facebookissa?

Ohjeet toisille papeille vaihtelivat. Yksi suositteli vain sellaisia päivityksiä, jotka olisi valmis julkaisemaan valtakunnallisessa sanomalehdessä. Toiselle rajana oli se, mitä sanoisi kadunkulmassa niin, että kuka tahansa seurakuntalainen kuulis.

Muutamat vastaajat kuitenkin puolustivat sitä, että pappi on mukana Facebookissa myös rosoisena ihmisenä: ”Papin rooli ja henkilökohtainen rooli voivat sekoittua, pappi halutaan nähdä ja haluaa olla ihminen, mutta kirjoittamisen rajat pitää ajatella pappisuuden kautta. Toisaalta juuri arjen kokemusten ja ajatusten kautta kokee tulevaisuutensa myös pappina helposti lähestyttäväksi, kunhan ei ole liian henkilökohtainen kuitenkaan.”

Vastaajat pohtivat myös sitä, milloin on soveliaista tykätä toisten päivityksistä ja keitä on sopivaa hyväksyä ystävikseen. Onko ystäväpyyntöihin suosituttava työn vuoksi? Onko esimerkiksi rippileiriläiset hyväksyttävä ystäviksi? Yksi vastaaja kertoi ratkaisseensa tilanteen lisäämällä rippikoulu-laiset rajoitettuun listaan, jolla olevat eivät näe kaikkia päivityksiä.

Kaikki vastaajat eivät suhtautuneet suopeasti pappien osallistumiseen kirkkoa ja uskontoa koskeviin keskus-

Facebook näyttää tarjoavan uuden, helpokäyttöisen ja halpahintaisen tavan kommunikoida keskeisistä papin työhön liittyvistä kysymyksistä, sanoo Kirsi Hiilamo.

teluihin. Yksi vastaaja kritisoi sitä, että Facebookissa väitellään kirkon ja vapaasuuntien paremmuudesta sekä kastekysymyksistä ja homoliitoista: ”Raamatussa on selkeä kanta (homokysymyksiin), eikä siitä tulisi pitää kiinni kaikkien pappien.” Toinen kommentoi: ”Kyllä ihmisellä täytyy saada olla mielipide, pappi tai ei. Samat säännöt pätevät meihin kaikkiin ihmisiin, tulee olla järki päässä siinä, mitä puhuu ja missä. Niin kuin elämässä yleensä. Pelkäämään en kuitenkaan ala, vaan pyrin olemaan rohkea kommentoija.”

Lisää koulutusta ja keskustelua

Vastaajia arvelutti myös esimiesten suhtautuminen, esimerkiksi se mitä piispat sanovat, jos pappi kritisoi heidän päätöksensä ja vastustaa naispappiutta. Yksi vastaaja kertoi poistaneensa valitusten pelossa kuvan, jossa hän oli toimittamassa rukousta parisuhteensa

rekisteröineiden kanssa, ja jossa hänet mainittiin nimeltä. Vastaajat kyselivät myös sitä, miten aitoa kohtaaminen sosiaalisessa mediassa voi olla: Tarjoaako sosiaalinen media helpon tuntuksen, mutta sisällöllisesti köyhän yhteyden ihmisiin? Viekö Facebook aikaa kasvokkain kohtamiselta?

Facebookin työkäyttöä pohdittiin myös työaikakysymyksenä: ”Sosiaalisessa mediassa seurakuntana voi olla maailmanlaajuinen yhteisö, mutta paikallinen seurakunta maksaa kuitenkin palkan.” Kirjoittaja kertoi päätyneensä siihen, että voi käyttää työajastaan vain noin kaksi prosenttia sosiaalisessa mediassa.

Vastaajat toivoivat lisää koulutusta ja työyhteisön sisäistä keskustelua Facebookin käytöstä. ■

Kirjoittaja on toimivapaalla Helsingin Diakonissalaitoksen sairaalapapin virasta.

KAKSI VANHAA TUKKIJÄTKÄÄ

MARJAANA TURUNEN

KANTTORI, LAHDEN SALPAUSSELÄN
SEURAKUNTA

Tapahtuipa kerran hautaan siunaamistilaisuudessa.

Pastori kertoi sakastissa juuri ennen tilaisuuden alkua, että leski oli toimituskeskustelussa kertonut vainajan lempilaulun olevan Kaksi vanhaa tukkijätkää, mutta hän ei kehtaisi sitä kanttorilta pyytää. Kiivettyäni urkuparvelle huoma-

sin, että olin edellisellä viikolla unohtanut sinne Kultaisen Laulukirjan, jossa tuo laulu oli melodianuotteineen ja sointumerkkeineen. Siunaustilaisuuden lopuksi soitin uruilla, hitaasti ja hempeällä trio-rekisteröinnillä tietenkin, kyseisen laulun. Saattoväen herkistyminen oli käsin kosketeltavaa, ja kiitoksia sain vastaanottaa vielä seuraavalla viikollakin.

Mitä tässä tilanteessa tapahtui? Koimmeko Pyhän kosketuksen? Oliko johdatusta se, että kirja oli unohtunut parvelle? Sainko välittää Jumalan huolenpitoa, ikävää, toivoa ja lohdutusta tuon laulun sävelin?

Kevään ja kesän aikana Kirkkomuusikot ja urkurit - Facebookryhmässä on keskusteltu toimitusten musiikista jonkin verran. Ryhmässä on yli 400 suomalaista kanttoria, joten sieltä löytyy hieno läpileikkaus ammatikunnasta. Mielipiteitä, näkökantoja ja käytäntöjä on

nykyisin monenlaisia. Ryhmä on myös nopea apu esimerkiksi nuottiongelmatilanteissa. Kannattaa käyttää.

Seuraavassa teesejä, jotka ovat auttaneet minua kohtaamaan seurakuntalaisia toimituskeskusteluissa.

Pysähdy kohtaamaan. Suostu tapaamiseen, jos pyydetään. Ole avoin kaikille ehdotuksille. Varaa itsellesi laaja repertuaari omia ehdotuksia. Kiire, välinpitämättömyys, ylpeys ja kaikkietäisyys eivät sovi kirkon työntekijälle. Omasta ammattitaidosta saa ja pitää olla tietoinen, mutta sitä ei tarvitse korostaa.

Instrumentaalimusiikin herättämiä tunteita ei voi määritellä. Kanttori ei voi tietää ja arvottaa, mikä musiikki on arvokkainta, kauneinta ja pyhintä kellekin ihmiselle. Jos taidot eivät riitä, se pitää tunnustaa, eikä piiloutua teologian taakse. Ihmisten pyynnöt eivät yleensä ole mahdottomia eivätkä mauttomia. Älä harasta ”saa/ei saa -listoja”. Niillä aiheutat vain mielihapaa sekä seurakuntalaisille että kollegoillesi. Viereisessä seurakunnassa käytäntö voi olla toinen. Mikäli uskontunnustuksessa lausumme uskovamme KAIKEN näkyvän ja näkymättömän Luojaan, on melko vaikeaa vedellä rajoja oman taustan ja mieltymysten mukaan.

Toimitusten ei tulisi olla virsiopetustilanteita. Seurakunnan toimintaan tottumattomien virsiosaaminen on hyvin heikkoa. Yhteisöllisyys ja elämys syntyvät tutuista virsistä ja lauluista. Haluaisitko sinä omaan juhlaasi laulun, jota et ole koskaan kuullutkaan? Jos pyydetään tallenteelta soitettavaa musiikkia, mikä sen esittämisen oikeasti estää? Kielletäänkö se vain siksi, ettei koskaan ennenkään?

Keskustelu jatkuu. ”Toinen toistenne kunnioittamisessa kilpailkaa keskenänne.”

Kaikille kollegoille toivotan työniloa ja Jumalan siunausta arvokkaaseen työhönne. ■

TABLETTI

- kirkkomuusikon linkkuveitsi

PEKKA VARONEN

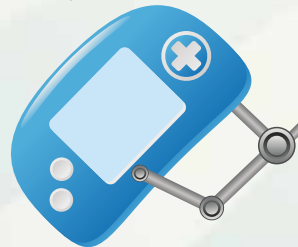
KANTTORI, JOENSUUN SEURAKUNTA

Älypuhelimet ja kannettavat tietokoneet on jo jonkin aikaa tunnustettu kirkossamme tärkeiksi työkaluiksi hengellisen työn tekijöille. Tablettia eli taulutietokonetta pidetään enemmän tai vähemmän viihdelaitteena - ylellisyytenä, jonka kukin kustantakoon itse, jos sellaisen haluaa. Kaikkia kannettavia tietoteknisiä laitteita voi kuitenkin käyttää monella tavalla työn tekemiseen. Itselläni tabletti unohtui useimmiten sohvapöydän kulmalle ennen kuin hoksasin, että sehän on oikea kirkkomuusikon ”linkkuveitsi”.

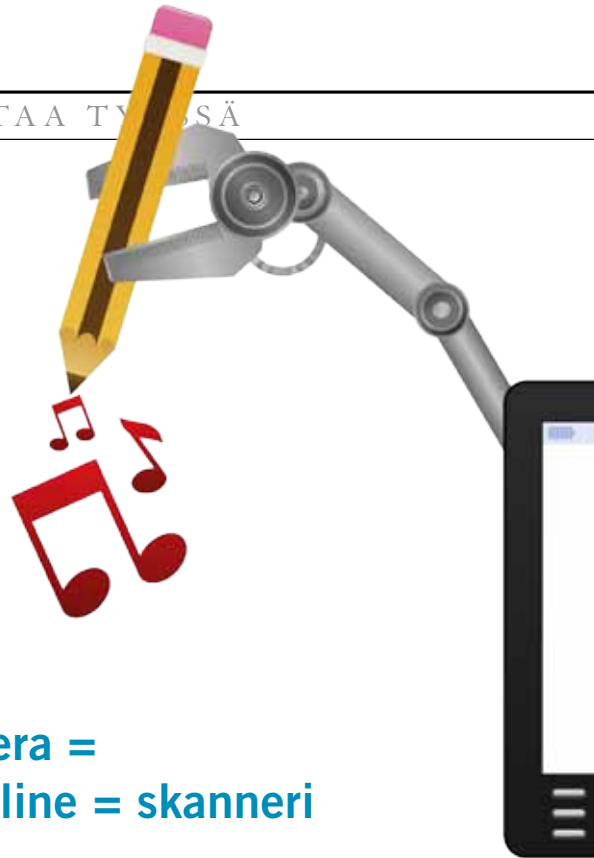
A-neloselle raapustettu messusuunnitelma on helppo tyrkätä kalenterin väliin myöhemmin tapahtuvaa puhtaaksikirjoittamista varten. Kalenteri jää väistämättä ennemmin tai myöhemmin nuottisalkkuun sinne urkujen viereen tai autoon, jolla puoliso ajaa aamulla töihin. Puhelimen tai tabletin kameralla näpsäisty digikuva palaverin muistiinpanoista voi pelastaa päivän. Itselläni siitä on jo tullut tapa. Kollegan kaivatessa nuottia, en kopioi ja lähetä sitä

postissa, vaan muunnan sen sovelluksen avulla valokuvasta pdf-tiedostoksi ja lähetän hänelle sähköpostissa. Jos kollegalla on käytössään riittävän kokoisella näyttöllä varustettu tabletti, hänen ei tarvitse välttämättä edes tulostaa nuottia.

Käytän puhelinta ja tablettia myös näyttöpäätteenä messussa: Evanke-
liumikirjan sijasta nuottitelineellä välkky Kirkkovuosi.nyt-sivusto. Koulu-
laisten jumalanpalveluksessa tosin kuulin kuiskatun kommentin: ”Kanttori

leikkii puhelimella.” Samaa miettinevät myös seurakuntalaiset sunnuntaina, mutta eivät tohdi ääneen sanoa!

Toimistosovelluksella voi tekstinkäsittelyn lisäksi tehdä myös PowerPoint-esityksiä. Tabletin tai puhelimen voi pienen lisälaitteen avulla liittää videotykkiin tai taulutelevisioon.

Nuotteja pilvenreunalla

Yleisimpien tietokoneella toimivien nuotinnusohjelmien, Sibeliuksen ja Finalen tablettiversioita odotellessa on ahkeran nuotinraapustajan tyytyminen soveluksiin, joiden käyttäminen voi tuntua haastavalta käyttöliittymän erilaisuuden takia. Parhaimmillaan tabletti toimii kuitenkin luonnoslehtiönä, jolla aloitetun sävellys- tai sovitushankkeen voi MusicXML-muodossa viedä tuttuun nuotinnusohjelmaan viimeistelyä varten. Monet mobiilinuotinnussovellukset tukevat nuotin muuntamista kuvaksi tai pdf-tiedostoksi, jolloin se on helppo jakaa sähköpostin avulla.

Koska hyvän tabletin näytön luettavuus vastaa A4-paperia, toimii se minulla nuotistikirjaston näyttöpäätteenä. Esimerkiksi iOS-laitteilla toimiva forScore tai Android-pohjainen MobileSheets mahdollistavat sivujen kääntämisen joko käsin tai langattomalla jalkakytkimellä, merkintöjen lisäämisen nuottiin ja nuottien etsimisen internetistä. Jos useimmin tarvittut nuotit joko skannaa tai kuvaa digikuviksi, ne voi kuljettaa aina mukanaan. Oman nuotistikirjaston voi perustaa myös pilvipalvelimelle (Dropbox tai vastaava) ja noutaa ja jakaa nuotteja sieltä tarpeen mukaan.

Rippikoululeirillä YouTube ja Spotify ovat ahkerassa käytössä hartauksissa ja opetustilanteissa. Jos jotakin kappaletta ei näistä palveluista löydy, voi sen muuntaa CD-levyltä kannettavaan mp3-muotoon ja tallentaa puhelimeen, pilveen tai kotona omalle nettiyhteyden päässä olevalle verkkokovalevyllä.

Puhelin = kamera = muistiinpanoväline = skanneri

Aito vai virtuaalinen?

Irlannin Radion sinfoniaorkesterin taannoinen johtaja **Gerhardt Markson** totesi vieraillessaan Suomessa, että tehdessämme kirkkomusiikkia olemme tekemisissä äärettömän kauneuden kanssa ja olemme siksi etuoikeutetussa asemassa. Tuohon kauneuteen kuuluu se, että tuotamme ääniä usein akustisilla soittimilla, joiden ääni on monitasoinen ja tunteita ja mielikuvia herättävä. Virtuaalimaailmassa näitä soittimia on vaikea jäljitellä ja erityisesti kuoron äänen mallintaminen digitaalisesti on haastavaa. On kuitenkin tilanteita, joissa helposti mukana kulkeva älypuhelin tai tabletti voi toimia innoittavana musiikkilisten kokeilujen laboratoriona vaikkapa junamatkan aikana.

Erilaiset kirkkourkusovellukset ovat saapuneet jo tablettimaailmaan, ja meitä pohjoismaalaisia muusikoita erityisesti kiinnostava sovellus on iPadille tehty StrandOrgan. Sen äänipankkiin on tallennettu Kalvträskin kirkon Strand-urut vuodelta 1839. StrandOrganin äänimaailma on yllät-

tävän inspiroiva, etenkin tehokkaamalla uudella tabletilla, jonka suorituskky antaa mahdollisuuden lisätä soitettuun musiikkiin erilaisia mallinnettuja kaikuja. Stiehrs-Mockers-urut vuodelta 1843 on puolestaan valittu äänilähteeksi sovelluksiin Jeuxdorgues (iOS) ja Opus#1 (Android).

Rytmi-musiikista innostuneen kanttorin on helpompi löytää mieleisensä virtuaalisoin: erilaisia syntetisaattoreita, kitarasimulaattoreita ja rumpumoduleita on tarjolla monessa hintaluokassa. Applen iOS-alustalle soittimia hankittaessa kannattaa tarkkailla niiden yhteensopivuutta Audiobus-sovelluksen kanssa. Audiobus linkittää sovellukset toisiinsa ja mahdollistaa monen eri soittimen yhtäaikaisen toiminnan. Rumpukone ja ennalta tallennetut instrumenttistemat voidaan tarvittaessa yhdistää muilla virtuaali-instrumenteilla reaaliajassa tapahtuvaan musisointiin.

Tehokas tabletti voi toimia myös kaiku- tai muuna efektilaitteena laulajalle tai kitaristille.

Lisää kannettavaa

Virtuaalisoittimen soittaminen tabletilla voi tapahtua näytöllä näkyvän pienen koskettimiston avulla, mutta tällöin kärsivät sekä osumatarkkuus että soiton dynamiikka. Parhaimmillaan tabletti on soittimena silloin, kun sitä ohjataan midikoskettimistolla. Koskettimiston signaalin siirtäminen tablettiin tai puhelimeen tapahtuu audio/midi-sovittimen avulla. Hyvälaatuisessa sovittimessa kosketuksen ja äänen kuulumisen välillä oleva viive on huomaamaton. Sovitin myös mahdollistaa mikrofoniin tai sähköisen instrumentin liittämisen tablettiin äänittämistä tai efektin lisäämistä varten. Alle kahdensadan euron hintaluokkaisella sovittimella voi yleensä äänittää kaksi mikrofonia kerrallaan, mutta paremmin varustetun sovittimen avulla voi asiaan vihkiytynyt kirkkomuusikko tallentaa vaikkapa kuoron ja orkesterin esityksen tabletin muistiin yllättävän korkealaatuisesti. Äänityssovelluksista parhaat mahdollistavat useiden virtuaali-instrumenttiraitojen ja ääniraitojen miksaamisen jakeluvalmiiksi äänitteeksi.

Koskettimiston koko voi vaihdella käyttötarkoituksen mukaan. Matkustettaessa näppärä kahden oktaavin paristokäyttöinen koskettimisto on riittävä. Suurimmillaan midikoskettimistona voi toimia digitaaliurku, jolloin useita sormioita ja pedaalia tukevista urkusovelluksista voidaan ottaa täysi hyöty irti.

Tekstinkäsittelyä tabletilla helpottaa Bluetooth-näppäimistö: tämäkin

artikkeli on kirjoitettu lentokoneessa, hotellihuoneessa ja uima-altaan reunalla juuri sellaista käyttäen. Kamera-sovittimen avulla voi vaikkapa kuoromatkalla täyteen kuvatun digitaalikaameran muistikortin varmuuskopioida tabletin kovalevyille ja siitä edelleen pilvipalvelimelle. Älypuhelimien käyttöjärjestelmää tukeva langaton tulostin mahdollistaa tulostamisen suoraan puhelimesta.

Tukea vailla

Tehokkaan tabletin hankintahinta on viidensadan euron kalliimmalla puolella. Kun tähän lisätään oheislaitteet ja sovellukset, joiden hinnat ovat korkeimmillaan useita kymmeniä euroja kappale, ei tabletti työkaluna ole halpa hankinta. ATK-tukea tabletin käyttöön on lisäksi työnantajalta hankala saada. Asiasta kiinnostunut kirkkomuusikko joutuukin useimmiten selviämään ongelmistaan yksin tai vertaistuen avulla.

Tablettien suoritusnopeus tai näytön huono tarkkuus ovat käyttöä hankaloittavia seikkoja. Applen tablettien ja puhelinten käyttöjärjestelmän suljettu luonne ja tarkasti kontrolloitu sovellusmaailma saattaa ärsyttää joitakin käyttäjiä. Toisaalta juuri tästä syystä iOS-alustalle on syntynyt musiikkisovellusten ekosysteemi, joka kelpaa jo ammattilaisenkin käyttöön. Android-maailman avoimuus voi viehättää, mutta sovellusten keskinäinen yhteensopivuus ei ole vielä ”valkoisen omenan” luokkaa. Myös Windows 8-tableteille on olemassa joitakin musiikin tekoon tarkoitettuja ohjelmia.

Jos kannettavan tietotekniikan hyödyntäminen arkisessa aherruksessa kiinnostaa, kannattaa joskus napata tabletti sohvalle surffailevan perheen nuorison tai Hesaria terassilla lukevan puolison käsistä ja lähteä vaikkapa laiturille tapailemaan Widorin virtuaaliurilla. ■

Tabletti mukaan SAARNAPÖNTTÖÖN

MINTTU TALOSELA

SEURAKUNTAPASTORI, RIIHIMÄEN SEURAKUNTA

Minua pyydettiin kertomaan kokemuksia taulutietokoneen käytöstä papin työssä. Pidän itseäni tietokoneiden peruskäyttäjänä. Monet laitteiden hienot ominaisuudet jäävät peruskäyttäjiltä kokeilematta. Moniko todellisuudessa käyttää älypesukoneensa kaikkia ohjelmavaihtoehtoja? Silti jonkinlaista pesukonetta ja jotakin sen ohjelmaa tarvitaan pantapaidan viikkohuoltoon. Samalla logiikalla voi suhtautua myös taulutietokoneiden käyttöön työssä: jos sillä tekee työstä jonkinmoisen osan ilman turhautumista, se on paikkansa ansainnut.

Nykyään käytän toimitusten ja jumalanpalvelusten valmistelussa pääsääntöisesti kannettavaa tietokonetta ja toteutusvaiheessa kännykkää, joka siis minulla on korvannut varsinaisen taulutietokoneen. Tabletti eli taulutietokone puolestaan korvasi aiemmin käyttämäni kansion, johon tulosta-leikkaa-liimaa -menetelmällä koostin toimituksissa ja jumalanpalveluksissa tarvitsemi materiaalin. Tabletin ja kännykän käyttö on siirtänyt historiaan jokaviikkoisen tulostusrumban ja -ahdistuksen: mikä tulostin toimii, milloin, missä ja miten.

Läppäri, tabletti vai iPad

Jo miniläppärien aikakaudella totuin kiipeämään saarnapönttöön koneen kanssa – alttarille tai kastepöydälle sellainen laite ei olisi sopinut. Muutamia vuosia sitten toimitin messun ensi kerran tablettia käyttäen. Normaalkokoisen, noin 10-tuumaisen tabletin tasapainottelu yhden käden varassa oli yllättävän haastavaa. Ensimmäiset kokeiluni eivät muutenkaan sujuneet aivan odotusten mukaisesti. Tabletin kosketusnäytön toimintaperiaatteiden ymmärryksenäni oli ensimmäistä kertaa iPadia messussa pidellessäni olematon,

joten avaamani tiedosto saattoi vika-hipaisun myötä kadota näytöltä kesken virkkeen. Fiksu olisi harjoitellut etukäteen muualla.

Kännyköitä kassissani kulkee kaksin kappalein. Työpuhelin-Lumia on sovellustensa puolesta suhteellisen toimiva, mutta saarnakirjoitelman sujuvaan lukemiseen liian pieni. Toisen puhelimeni näyttö on merkittävästi isompi, oikeastaan se on toiminnoiltaan ja ulkonäöltään minikokoinen tabletti 5,5 tuuman näytöllä. Taskuun 15 cm korkea ja 8 cm leveä laite ei mahdu, mutta käsilaukkuun hyvinkin.

Valmisteluvaiheessa perinteisen läppärin tai pöytäkoneen etu on kirjoittamisen helppous: kunnon näppäimistö ja tutut toimisto-ohjelmat pikanäppäinkomentoineen. Yleensä teen ja tallennan kaiken mahdollisen Wordilla; vähän alkeellisempikin mobiililaitte yleensä selviää Word-tiedostosta. Läppärin käyttöä puoltaa sekin, että se on työnantajan tarjoama työväline, jonka kautta Sakastin intranetin materiaaleihin pääsee käsiksi. Osa tuttavapastoreista raportoi käyttävänsä iPadejaan myös saarnojen kirjoittamiseen ja riparituntien Powerpointtien tekemiseen, he siis pärjäävät valmisteluissaan jo yhdellä koneella. Android-tablettien käyttäjien joukossa tämä lienee harvinaisempaa, Windows-tabletit saattavat jo toimisto-ohjelmineen muuttaa tilanetta.

Huomio tietoturvaluuteen!

Kosketusnäyttöllä toimivia taulutietokoneita – lättöjä, tabletteja, pädejä, lautoja, tabuja – on siis useamman sortisia. Pääsääntöisesti nämä välineet joutuu hankkimaan omalla rahalla, joten useimpien taululaitteiden valintaa ohjaa myös vapaa-ajan käyttötarve tai -toive. Lisäksi omien laitteiden käyttö nostaa esiin myös tarpeen arvioida niiden tietoturvaluuteutta. IT-alueiden helparit linjaavat yhteisiä pelisääntöjä ja ohjeistavat varsin mielellään resurssinsa rajoissa tietoturvan suhteen. Sen sijaan käyttötukea omille laitteille on hankittava muuta kautta. Fiksua on pohtia ainakin tietoturvaluuteuden heikointa linkkiä, itseään. Laittaisinko sitenkin työssä käyttämäni tabletin näytösälasanan päälle? Bussiin unohtunut tabletti siunauspuheineen voisi jonkun mielestä olla kiinnostava löytö jaettavaksi laajemmallekin yleisölle.

Useamman laitteen käytössä tiedostojen siirtäminen laitteesta toiseen vaatii oman pohdiskelunsa. Sähköpostin lähettäminen itselleen ja luonnoskansion täyttäminen liitetiedostoilla

on edelleen tietoturvaluuteuden kannalta ilmeisesti ongelmattomin ratkaisu; sitä koskevat samat periaatteet kuin sähköpostin käyttöä papin työssä yleensäkin. Pilvipalveluista helppari tarjoaa tällä hetkellä käytettäväksi SkyDriveä. Pilvipalveluiden eli nettiin omalle tilille ladattavien tiedostojen

"Onkohan vuorovaikutteinen saarna twiitaten jo jossakin arkipäivää?"

kanssa olen itse tulkinut helpparin ohjeita niin, että toimituspuheen (sellaisena kuin sen ääneen ja julkisesti tilaisuudessa esitän, yleensä siis nimien kanssa) voin ladata itseäni varten. Samoin toimin seurakunnan toimintaan ja talouteen liittyvien tiedostojen kanssa; aika suurta viitseliäisyyttä osoittaisi, että joku hakeroisi tulossa olevan kokouksen esityslistan liitteineen. Sen sijaan sielunhoito- ja toimituskeskustelujen muistiinpanot eivät saa vahingossakaan aueta väärässä päätteessä, jos palvelimeen kohdistuu tietomurto.

Monien mahdollisuuksien mobiililaitteet

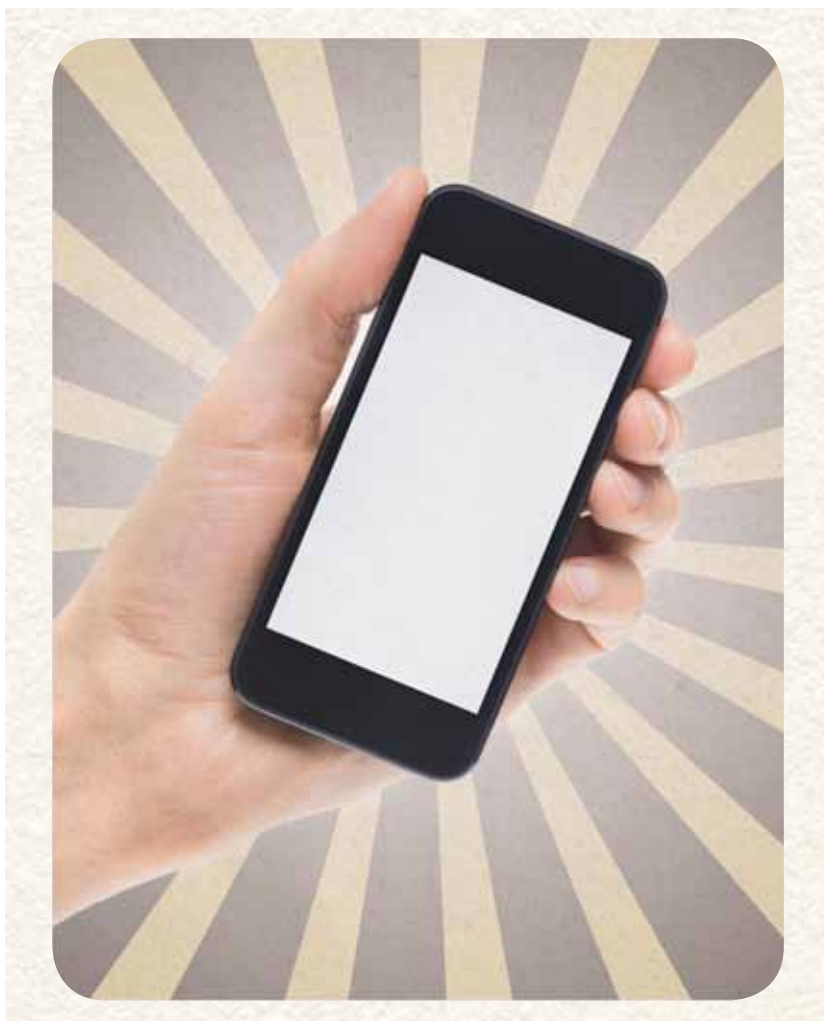
Pääasiallinen käyttötarve oli ja on siis edelleen sama: että sanottavat seurakunnan edessä ovat oikeassa järjestyksessä ja helposti saatavilla. Paperin vaihtaminen bitteihin tarjoaa mahdollisuuksia, joihin kirjakaupan kansio ei taivu: se ei tuota eikä tallenna ääntä eikä kuvaa. Sillä ei myöskään tarkas-

teta hetkessä Wikipediasta tai päivän Hesarista mielenkiintoista asiaa eläkeläisten keskustelupiirissä. Toisaalta kirjakaupan kansio ei kastuessaan tai pudotessaan aiheuta läheskään yhtä isoa harmitusta.

Taulutietokone vapauttaa kassissa käsikirjaston vaatiman tilan. Virsikirjan käyttö sujuu kännykällä tai tabletilla suhteellisen näppärästi, samoin kirkkovuoden aineiston haku. Sen sijaan toimitusten ja messun käsikirjojen keskeiset osat olisi huikeaa saada mobiililaitteilla toimivina ja mobiililaitteiden ominaisuuksia hyödyntävinä versioina, ja vielä ihan evl.fi -palveluna! Yksinkertaisimmillaan tämän voisi kaikei toteuttaa suunnilleen samalla tavalla kuin mobiilikirkko.fi:n TaskuMessun.

Mobiilit laitteet kulkevat useammin mukana ilman erillistä varautumista ja aidommin mahdollistavat sen, mikä teknisesti on ollut mahdollista jo kannettavien tietokoneiden myötä. Tarvittaessa sopivaan kuvanheittimeen tai kaiuttimiin yhdistettynä hartauspuheen voi toteuttaa Pinterestin kuvakollaasia katsellen tai kotiehtoollishetken veisuuta tukea YouTube-kuoron voimin. Ehkä tulevaisuudessa on mahdollisuus ilman tekniikkavelhon asennustaitoja liittää mobiililaitteensa kulloisenkin tilan omaan äänen- ja kuvantoistoon esimerkiksi kirkkoissa, seurakuntataloilla, leirikesköksissä, kouluilla ja laitoksissa.

Papin omassa käytössä oleva tabletti tai älypuhelin auttaa huomaamaan myös tapoja, joilla mobiilikäyttäjäseurakuntalaisia palvellaan. Mobiililaitteiden kamerat tarjoavat mahdollisuuden hyödyntää QR- eli kuviokoodeja. Seurakuntalaiset voivat omilla puhelimillaan kirkon oven-suusta napata mukaansa QR-koodilla jaetun käsiohjelman, laulumonisteen tai saarnakuvan. Ehkä jo piakkoin riparipassit siirtyvät mobiiliaikaan. Onkohan vuorovaikutteinen saarna twiitaten jo jossakin arkipäivää?

”Virsikirjan käyttö sujuu kännykällä suhteellisen näppärästi.”

kehittelin ajatusta seuraaviin päivänavauksiini: kännykän tai tabletin nauhoitustoimintoa käyttäen voi tehdä päivänavauksen aiheeseen liittyvän pikagallupin koulun pihalla ja opettajanhuoneessa. Oletaisin, että seurakunta vastaanottimiensa ääressä olisi kiinnostunut!

”Hei ope, miks toi pappi saa teksteillä päivänavauksessa?” Kännykkä tai tabletti papin ja seurakunnan välissä herättää joskus kysymyksiä. Juhlasalissa alakoulun päivänavausta pitäessä olen lukenut esimerkiksi selkomukautetun tekstin kännykästä ja käyttänyt sitä virsikirjana. On paikallaan kertoa, mihin kännykkäänsä käyttää, jottei vaikkapa alakouluikäinen seurakunta koe epärealistista, että heidän pitää jättää puhelimet repuihin. Toisinaan aikuisia seurakuntalaisia kiinnostaa kuulla, mitä pappi sitten tekisi, jos kännykkä tilitäisi kesken siunaamisen. Ihan tervetullut uusi keskustelunavaus korvaamaan tiedusteluja papin kiireistä.

Kriittisimmin pappien tablettien käyttöön suhtautuvat kaiketi papit itse; välineen pelätään nousevan liian keskeiseen rooliin tilanteissa, joissa tarkoitus on kohdata seurakuntalaisia. Kokemukseni mukaan koolla oleva seurakunta suhtautuu papin tabletin tai kännykän käyttöön myönteisesti. Aivan kaikki eivät edes kiinnitä huomiota siihen, että pappi ei käännäkään sivuja vaan vierittää tekstiä. ■

Paperin vaihtaminen bitteihin tarjoaa mahdollisuuksia, joihin kirjakaupan kansio ei taivu.

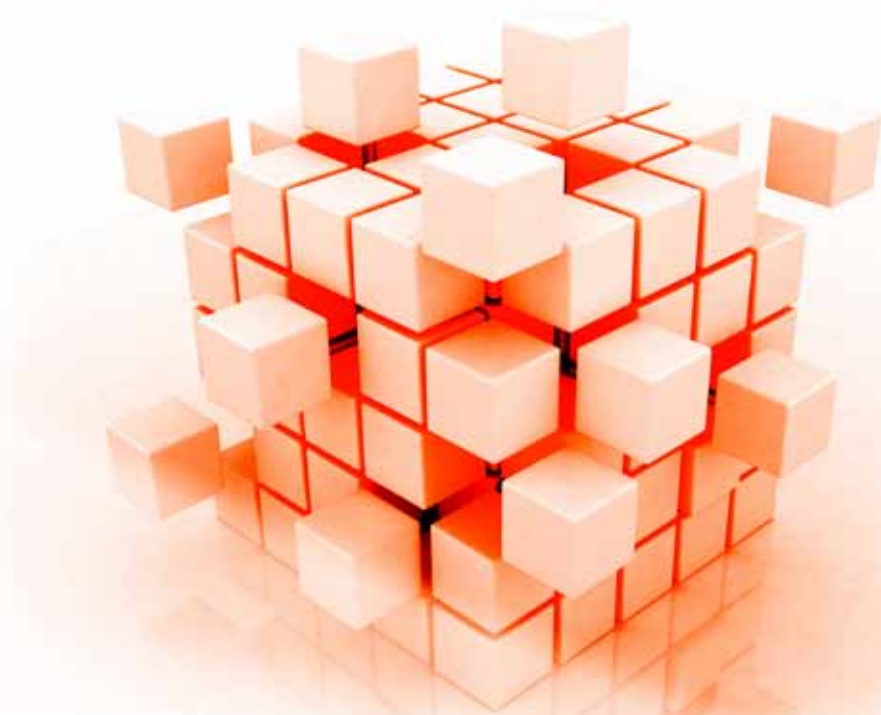
Hei ope, miks toi pappi saa teksteillä päivänavauksessa?

Paljon on sellaistaakin työtä, jota en mukanani kulkevilla koneilla muista tai jaksa tehdä. Tabletilla tai kännykällä kirjoittamiseen en ole vielä jaksanut harjaannuttaa itseäni, joten toimituskeskustelujen muistiinpanot raapustan lainakynällä laukun pohjalta kaivellun ryppyisen monisteen selkäpuolelle – luokohan se papista helposti lähestyttävän vai amatöörimäisen vaikutelman kastekodissa?

Mielenkiintoiset asiat voi valokuvata tai äänittää – jos muistaa kassissa

olevan laitteen olemassaolon. Haasteena on ehtiä lueskella valokuvaamiin lehtiartikkeleita, seminaarien mind mappeja, kuunnella omia tai luennoitsijan höpinöitä. Ainakin kaikki keräämäni materiaali on yhdessä paikassa ja aina mukana – laiskan arkistojen ja paperien lajittelijan pelastus on se, että monisteita, tulosteita ja muuta säilöttävää paperia ei enää kerry entiseen malliin.

Keskusradiopäivänavauksia pitäessä kännykästä on ollut iloa musiikin ja muidenkin äänitehosteiden kanssa. Sen sijaan vasta tätä kirjoittaessani

Kirkon palvelukeskuksen luominen ON MEGALUOKAN MUUTOS

PEKKA REHUMÄKI

JOHTAJA, KIRKKOHALLITUS (KJY)

Suurten tietojärjestelmien rakentaminen on tunnetusti vaativa projekti. Mahdollisuus epäonnistua on suuri. Kilpailutuksen kunniallinen järjestäminen kysyy kompetenssia, jota harvalla on.

Laskelmat pitävät harvoin paikkaansa, lopullisista kustannuksista kiistellään pitkään.

Kirkon palvelukeskus eli Kipa aloitti toimintansa viime vuonna. Samalla siirtyivät ensimmäiset seurakunnat sen asiakkaiksi.

Vuoteen 2017 mennessä viimeistenkin seurakuntien lasketaan käyttävän sen talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja. Kirkon palvelukeskuksen luominen on megaluokan muutos seurakuntien tukitoimissa. Käytännössä sillä on vai-

kutuksia lähes kaikkien työntekijöiden päivittäisiin rutiineihin. Asiasta on käytännön kokemusta Kempeleessäkin.

Pelkoa kasvavista kustannuksista

Kempeleen seurakunta on noin 14 000 jäsenen ja 40 työntekijän kasvava yhteisö. Osapuilleen kolme neljästä työntekijästä on hengellisessä työssä omalla

työalallaan. Jaottelu hengelliseen työhön ja tukitoimiin on tosin vanhanainen, sillä jokaiselle on tehtävänkuvassa varattu siivu seurakunnan vaativasta perustehtävästä.

Taloushallinnon tehtävät on Kempeleessä hoidettu suhteellisin niukin voimavaroin. Talousjohtajalla on ollut tukenaan alan toimistos sihteeri. Lisäksi seurakunnan tiedotussihteeri on

numero- ja atk-taitoisena tarvittaessa kyennyt sijaistamaan vaikka molempia. Talousjohtajan työtaakka on kuitenkin ollut suuri, sillä hautaus- ja kiinteistötoimi lohkaisivat ison osan hänen työajastaan. Niitä ei ole voitu delegoida kenellekään.

Mietimme pitkään erilaisia keinoja tilanteen helpottamiseksi. Muutama vuosi sitten seurakuntaan palkattiin hallintosihtööri talousjohtajan työtaakkaa keventämään. Yksinkertaisin ratkaisu olisi ollut palkata yksi henkilö lisää taloustoimistoon, tällä kertaa kiinteistösihtööri. Päättäjät ovat ymmärtävästi haluttomia lisäämään henkilöstökuluja. Seurakunnassa oltiin alkuun epäileviä myös Kipan palvelujen suhteen. Tieto lisää päätöksentekijöiden tuskaa, mutta sitä koottiin ja välitettiin heille runsaasti. Lopulliseen ratkaisuun päädyttiin yllättävän helposti. Kirkkoneuvosto päätti, että Kempeleen seurakunta siirtyy Kipan asiakkaaksi vuoden 2013 alusta. Vaikka viran perustamiselta vältyttiin, palvelukeskuksen pelättiin lisäävän kustannuksia kohtuuttomasti, myös rivityöntekijöiden työtaakkaa. Eikä pelko suinkaan ollut aiheeton.

Infotilaisuuksia ja vierikoulutusta

Siirtymäaikataulu osoittautui varsin tiukaksi. Vuoden 2012 toukokuussa saatiin ensimmäiset kontaktit uuteen järjestelmään ja sen henkilöstöön. Kyseessä oli informaatiotilaisuus, jossa taloushallinnosta vastaavat työntekijät saivat tietoa siitä, mitä tuleman pitää. Sen verran tilaisuus raotti verhoa tulevaisuuden edestä, että tajuttiin kaikkien työntekijöiden tarvitsevan tietoa tulevasta muutoksista. Työyhteisölle järjestettiin ensi-info elokuussa. Kipasta saatiin asiakaspäällikkö vierailemaan työntekijäpäivässä. Kyseessä oli edelleen puhdas informaatiotilaisuus. Työntekijöitä motivoitiin laskelmin kokonaiskirkon kannalta. Paikallisseurakunnan

työntekijöille ei ollut porkkanoita tarjolla. Informaatiotilaisuuksista on toki ollut hyötyä, kun keskusteluyhteys Kipaan on kehittynyt vastavuoroiseksi. Kempeleen seurakunta on voinut olla apuna myös Kipan työntekijöille, joista monilla ei ole seurakuntataustaa. Kipalaiset ovat käyneet viidessä ryhmässä opintomatalla tutustumassa paikallisseurakuntaan, sen työhön ja elämään.

Syyskaudella 2012 seurakunnan Kipa-yhteyshenkilöt kävivät omissa koulutustilaisuuksissaan. Vaikka ongelmana oli edelleen koulutuksen informaatiopainotteisuus, he alkoivat kuitenkin valmistella järjestelmää varten seurakunnan vastuupäätöksentekohierarkiaa. Ratkaisevaa apua oli seurakunnan tiimiorganisaatiosta. Se tarjosi melko valmiin pohjan hierarkian rakentamiseen.

Vuoden vaihtuessa seurakunnan työntekijät alkoivat saada sähköposteja, joissa kehoitettiin aloittamaan jokainen työpäivä avaamalla Kipan akkuna. Omien yhdyshenkilöiden antama vierikoulutus tuli tarpeeseen, ilman sitä akkuna olisi useimmilta jäänyt kiinni. Pari ensimmäistä kuka kulta kului uusiin ohjelmiin totutella, työyhteisötasolla siis. Olemme erilaisia oppijoita. Monta kertaa valitti itsekin mielessään, ettei ohjelmien valintaan kyetty seurakunnissa vaikuttamaan tai ettei niistä edes kerätty käyttökokemuksia, niin kankeilta ne ensi alkuun vaikuttivat päivittäiskäyt-

"Kipan käyttöönotto on osoittanut, ettei muutos synny kivutta."

täjän tarpeisiin. Erityisesti matkalaskujen tekeminen oli hankalaa. Olisi myös odottanut, että järjestelmä keskustelisi tavallisten tekstinkäsittely- ja taulukkolaskuohjelmien kanssa.

Muutoksen tuskaa

Kipan käyttöönotto on osoittanut, ettei muutos synny kivutta. Kaikissa muutos-hankkeissa vastuunkantajien on kuunneltava herkäällä korvalla tunneviestejä. Alkuvuosi on Kempeleessä osoittanut, että henkilöstön työpanoksesta taloushallinnon ylläpito on lisääntynyt. Eri-tyisesti seurakunnan omat Kipa-yhdyshenkilöt ovat joutuneet tekemään pitkää päivää. Ilman rehellisiä ylitöitä ei ole selvitty.

Kipan asiakkaiksi tuleville olisi tarpeen rehellisesti tiedottaa, että alussa muutos tulee lisäämään melkein kaikkien työmäärää. On lisäksi varauduttava muutoksen tuskahan ja kuunneltava herkästi sen tuottamia tunneviestejä. Samanaikaisesti on kyettävä perustelevaan valittua linjaa rivityöntekijälle. Järjestelmä avautuu kyllä, mutta vasta käytön myötä, joten koulutuksessa ja informoinnissa tulisi tämä huomioida.

Lopuksi toive Kipan suuntaan: seurakunnan työntekijän ensimmäinen tehtävä on jotain muuta kuin Kipan akkunan avaaminen. ■

Kirjoittaja toimi Kempeleen kirkkoherrana 31.7.2013 asti.

Nykymaailman työntekijän virsi (523:2)

PANU PIHKALA
TUTKIJA, PASTORI, HELSINKI

Virsikirja on niin laaja, että sieltä paljastuu yllättäviä aarteita löytöretkeilijälle. Tässä kirjoitussarjassa tarjotaan virikkeitä hartauksiin esittelemällä yksi virsi. Virret on valittu kahdella perusteella: ne eivät ole kaikista tutuimpia ja ne liittyvät jokapäiväiseen elämään.

Mikä virsi palvelee mielestäsi parhaiten nykyajan työmaailmassa toimivaa ihmistä? Työelämän huonontumisesta voi olla montaa mieltä. Vertailukohdan valinta vaikuttaa paljon. Joka tapauksessa **Juha Siltalan** teoksesta *Työelämän huonontumisen lyhyt historia* (2004) herännyt keskustelu on erittäin tärkeää.

Työelämän muutos

Itse ajattelen, että jotain hyvin tärkeää on menetetty, kun yhä useampi ihminen ei koe osallistuvansa jonkin suuremman merkityksen luomiseen työnsä kautta. Vaikka työ olisi monotonista, paljon pelastaa se, jos on olemassa työyhteisö ja tarkoituksellisuuden tunne. Nykyään monen kokemus on, että lopulta kukaan ei välitä. Toisaalta osa yrityksistä on ymmärtänyt, että työväkeen panostaminen on taloudellisestikin viisasta.

Monta muutakin asiaa on muuttunut. Teollisuusmaiden ihmiset eivät enää ole sidoksissa paikkoihin tai usein

ESIRUKOUS NYKYAJAN TYÖELÄMÄN PUOLESTA

Herra, me rukoilemme kaiken työnteen puolesta. Auta meitä jakamaan yhteiskunnassamme työt järkevästi, jottei yhdellä olisi liikaa ja toisella liian vähän. Rukoilemme työttömien puolesta. Auta heitä säilyttämään elämässään mielekkyys. Anna voimia etsimään keinoja lähimmäisten palvelemiseksi.

Rukoilemme ylityöllistettyjen puolesta. Auta kestämään taakkoja, ja anna yhteistä viisautta vähentää niitä. Auta meitä muistamaan, että liika on liikaa ja että olemassaolomme arvo ei riipu työtaakan määrästä. Siunaa erityisesti kaikkia pienyrittäjiä. Anna terveen yritteliäisyyden kukoistaa.

Muistamme alityöllistettyjä ja pätkätyöläisiä. Rukoilemme voimia irtisanomisen uhan alla eläville. Auta työkyvyttömiä löytämään muita tarkoituksen antajia elämäänsä. Rukoilemme kaikkien esimiesasemassa olevien puolesta. Anna heille tervettä iloa korkeasta asemastaan ja varjele liialta ylpeydeltä.

Pyydämme viisautta rahavirtojen ohjailijoille: varjele vauhtisokeudelta. Auta kaikkia päätöksentekijöitä muistamaan, että työntekijät eivät ole numeroita vaan ihmisiä. Anna meille jokaiselle kykyä luopua omastamme toisten hyväksi, jotta voisimme rakentaa oikeudenmukaisempaa maailmaa.

edes ruumiilliseen tekemiseen. Ihminen on kuitenkin ruumiillinen olento, joka nauttii persoonallisista paikoista.

Virret työntekijän tunteiden sanoittajina

Virsikirja sanoittaa paljon sellaisia perimmäisiä asioita, jotka soveltuvat periaatteessa kaikkiin töihin. Kuitenkin on hyvin tärkeää, että sanoituksissa olisi riittävän vahvoja samaistumiskohdita. Virsikirjan 1960-luvun lisävihon tekijät ymmärsivät tämän ja sisällyttivät tehdastyöhön liittyviä virsiä, etenkin **Jaakko Haavion** tekemiä.

Entä nykyaikana? Kuka sanoittaisi patkätöläisten tuntemuksia? Tai heidän, jotka pyristelevät huomiotalouden mielettömyyksissä? Toivottavasti uuteen lisävihkoon saataisiin lisää tällaisia virsiä. Esirukouksiinkin on hyvä kiinnittää huomiota: esimerkiksi eräs amerikkalainen seurakunta rukoilee työttömien, ylityöllistettyjen sekä alityöllistettyjen puolesta.

Anna-Maija Raittilan virren 523 säkeistö 2 tavoittaa myös nykyajan työntekijän tilanteen:

Luo minuun uutta luottamusta / kun työssä näännyn tai en työtä saa. / Suo tyyntä mieltä, huojennusta, / kun töiden ruuhka mieltä ahdistaa. / Kun työni turhuus katseen pimittää, / taas näytä suunta, anna määränpää.

Virsi on kokonaisuudessaan ajaton kutsumuksen kuvaus, joka tiivistää upeasti luterilaisen toisten palvelemisen opin. Virsi tosin edellyttää sitä, että työ on mielekästä ja rukoilee sen puolesta. Lohduttakoon se nykytyöelämän pyörteissä kieppuvia ja vaikkuttakoon maailman muuttamisessa. ■

RUKOUS HALLINNOSSA TYÖTÄ TEKEVIEN PUOLESTA

Herra, anna meille anteeksi, sillä meidän on usein paljon helpompaa kritisoida heitä, jotka työskentelevät hallinnossa, sen sijaan että tunnustaisimme niiden asioiden monimutkaisuuden, joiden kanssa he kamppailevat. Armahda meitä, sillä meillä on tapana kiittää vain sellaisia päätöksiä, jotka sopivat yhteen meidän omien etujemme kanssa, sen sijaan että ymmärtäisimme, miten monia ristiriitaisia tarpeita hallinto yrittää palvella. Siunaa kaikkia hallinnossa työskenteleviä ja päättäväisyyttä käyttäviä. Tapahtukoon heidän toimissaan mahdollisimman usein Jumalan tahto. Aamen.

Suomennettu sivustosta <http://www.icfonline.org/>, josta löytyy paljon työhön liittyviä rukouksia.

Akateemisen tutkimuksen antia SEURAKUNTATYÖHÖN

PANU PIHKALA

TUTKIJA, PASTORI, HELSINKI

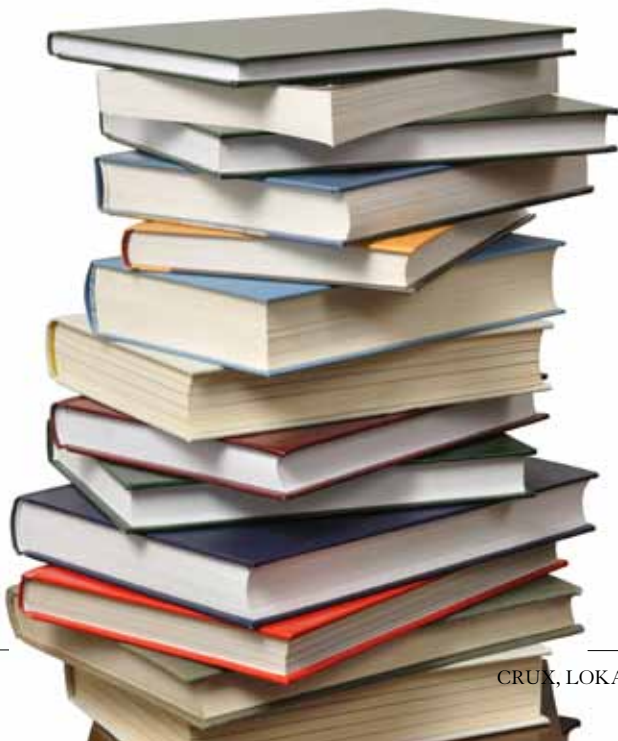
KAROLIINA NIKULA

JOHTAVA SAIRAALAPASTORI, KOTKA-KYMIN
SEURAKUNTAYHTYMÄ

Lukijapalautteesta saatujen ideoiden ansiosta Crux alkaa esitellä sellaista uutta akateemista tutkimusta, joka vaikuttaa kiinnostavalta käytännön kirkollisen työn näkökulmasta. Sarjassa otetaan huomioon eri yliopistojen tutkimukset. Erityisasemassa on teologinen ja kirkkomusiikin tutkimus, mutta myös muita oppialoja huomioidaan.

Teologian ja kirkkomusiikin opiskelijoita kannustetaan samalla liittämään tutkimuksensa osaksi sähköisiä tietokantoja (Helsinki: <http://ethesis.helsinki.fi>, Joensuu: <http://epublications.uef.fi>, Åbo: väitöskirjoja www.doria.fi), josta ne ovat kätevästi saatavilla.

Tämänkertainen poiminta on tehty Helsingin Yliopiston teologisen tiedekunnan syksyllä 2012 ilmestyneistä tutkimuksista. Tekijöitä on pyydetty lähettämään tutkimuksensa ethesis-tietokantaan, jonka kautta niihin voi helposti tutustua.

KOULUN JUHLAT OPETTAJIEN NÄKÖKULMASTA

Pia-Maria Niemen uskontotieteen gradu: *Suomalaisuus koulun juhlissa. Koulun itsenäisyyspäivä-, jouluja ja keväthuhlaperinteiden kansalliset, kulttuuriset ja uskonnolliset representaatiot suomalaisen identiteetin kuvaajina erään opettajaryhmän kertomana* (2012)

Arvosana: ECLA

MITÄ: Julkinen keskustelu koulujen huhlaperinteistä ja niiden uskonnollisista elementeistä on viime vuosina ollut vilkasta. Koska julkisessa keskustelussa on esiintynyt vain vähän koulumaailman edustajia, on tämän tutkimuksen huomio kohdistettu juuri opettajien näkemyksiin ja kokemuksiin. Huhlaperinteiden sisältämiä merkkejä ja niiden saamia merkityksiä tarkastellaan uskontososiologisesta kulttuurinäkökulmasta. Tutkimus on teemahaastattelu, aineisto laadullinen: kaksitoista opetusalan ammattilaista yhdestä helsinkiläisestä koulusta.

MIELENKIINTOISTA: Suvivirsi oli ainoa uskonnollisperäinen elementti, jonka kaikki hyväksyivät osaksi koko koulun juhlia. Joulujuhlien evankeliumi tai muut virret eivät saaneet vastaavaa asemaa. Osa kristillisperäisistä elementeistä sai uskonnollisen, osa pelkästään kulttuurisen merkityksen. Koulun kristillisperäiset elementit nähtiin enemmän oppilaita erottavina kuin yhdistävinä tekijöinä. Osa opettajista kertoi esittelevänsä joulujuhlan lomajuhlana, jotta muidenkin kulttuurien edustajat voisivat osallistua juhlaan. Opettajilla on hyvin vähän tietoa siitä, miten oppilaat tosiasiaa kokevat juhlien sisällön. Niemen mukaan juhlien elementteihin liittyvää uskonnollisuutta problematisoitiin aineistossa vähemmän kuin aiheesta käydyssä julkisessa keskustelussa.

HYÖDYKSI: Tutkimus voi auttaa ymmärtämään opetusalan ammattilaisen näkökulmaa. Se haastaa pohtimaan ja ehkä myös auttaa ymmärtämään, miten voisi olla opettajalle avuksi, ei pelkästään kirkon työntekijänä vaan myös teologina, uskonnon asiantuntijana.

HAASTEELLISTA: Kahdentoista helsinkiläisen koulun opetusalan ammattilaisen haastattelusta ei voi tehdä laajoja yleistyksiä.

(KN)

PAPPIEN USKONKRIISIT

Satu Helon käytännöllisen teologian pro gradu: *Pappien kokemuksia uskonkriiseistä ja niistä selviytymisestä* (2012)

Arvosana: MCLA

MITÄ: Gradussa tarkastellaan, millaisia kokemuksia papeilla on hengellisistä kriiseistä ja mitä heille tapahtui kriisiin jouduttuaan. Lisäksi etsittiin muutoksia, joita papit itse näkivät tapahtuneen hengellisessä kasvamisessaan. Metodina oli kvalitatiivinen sisällönanalyysi. Tutkittavat olivat kokeneet raskaita kriisejä, osa jopa luopui uskosta ja pappudesta. Etenkin teodikean ongelma ja Jumalan vaikeneminen johtivat kriisin syvenemiseen. Aineiston perusteella vaikutti siltä, että hengellinen kriisi on helpompi sanoittaa psyykkisenä kuin hengellisenä kriisinä.

MIELENKIINTOISTA: Tutkimustulosten perusteella hengellistä ja psyykkistä hyvinvointia ei voi erottaa toisistaan. Hengellinen hyvinvointi näyttäytyi tutkimuksessa merkittävänä osana työhyvinvointia ja työsäjäksämistä. Hätkähdyttävää on huomata, että kirkon työolobarometri huomioi fyysisen, psyykkisen ja henkisen hyvinvoinnin, mutta jättää huomiotta hengellisen hyvinvoinnin.

HYÖDYKSI: Hyvän käytännön vinkkinä tutkimuksessa nostetaan esiin hengellinen ohjaus. Tutkimus antaa ajattelemisen aiheita muun muassa esimiehille siitä, miten on kiinnostunut työntekijöiden hengellisestä hyvinvoinnista. Kollegoiden kokemuksista voi saada vertaistukea omaan kriisiinsä.

HAASTEELLISTA: Tarkasteltavana on kymmenen kirjeen kirjoittanutta, aineistoista ei voine tehdä laajoja yleistyksiä.

(KN)

HARJOITTELUNOHJAAJIEN NÄKEMYKSET

Hannu Pöntisen lisensiaattityö: *Kasvun tie. Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan soveltavien opintojen seurakunnassa toteutetun ohjatun työharjoittelun ohjaajien pedagoginen ajattelu ja käsitykset ohjaamisesta* [erityispalkinto pisimmästä genetiivirakenteesta]

Arvosana: NSLA

MITÄ: Haastattelujen (10 kpl) ja kyselyjen (40 kpl) kautta rakennetaan kuva ohjaajien käsityksistä. Ohjaajilla todetaan olevan laajaa pedagogista ajattelua.

MIELENKIINTOISTA: Työssäoppimisjakson historiallisesta kehityksestä tarjotaan avartava taulukko (s. 189). Tutkimustulosten pohjalta jäsennetään havainnollistavasti eri rooleja, joita ohjaajalla on (luku 7). Pöntinen jaottelee näitä kolmeen pääkategoriaan: organisointi, ohjaussuhteen rakentaminen ja oppimisen ohjaaminen. Ohjaussuhteen rakentamisen roolien kautta voi helposti tarkastella ohjaamisen tärkeitä erilaisia ulottuvuuksia: ”vuorovaikutuksen luoja, luottamuksen edistäjä, rajojen asettaja, palautteen antaja”.

HYÖDYKSI: Ohjaajien henkilökohaisia kommentteja on kiinnostavaa verrata omiin ajatuksiin ja kokemuksiin. Pohdinta antaa ideoita työssäoppimisjakson kehittämiseen.

HAASTEELLISTA: Kasvatustieteellisen terminologian käyttö on ymmärrettävää tutkimuksessa, mutta samalla se voi vieraannuttaa lukijaa: vertaa termit kuten ”ei-oppiminen”.

(PP)

SAARNOJEN VALMISTELU

Hanni Raiskion käytännöllisen teologian gradu: *Pappien saarnaan valmistautuminen Leppävaaran seurakunnassa keväällä 2012*

Arvosana: CL

MITÄ: Yksitoista pappia vastasi pitkään kyselyyn (8 sivua). Erityishuomiota kiinnitettiin hengellisen valmistautumisen rooliin.

MIELENKIINTOISTA: Tekijä esittelee saarnaamiseen liittyvää kirjallisuutta, jonka peilaaminen Leppävaaran pastorien vastauksiin tarjoaa monenlaista ajateltavaa saarnaamisesta kiinnostuneille. Tekijä ilmaisee olevansa yllättynyt siitä, miten vahvasti vastauksissa tulee esiin hengellinen valmistautuminen. Toisaalta ilmi tulee myös käytännön realiteettien muodostama haaste eli ajanpuute valmistelussa.

HYÖDYKSI: kyselylomakkeen (tutkimuksen liitteenä) ajattelemisen läpi antaa jokaiselle saarnaajalle hyödyllisen itsereflektion mahdollisuuden.

HAASTEELLISTA: Tekijä ilmaisee selvästi, ettei pyrikään laajoihin yleistyksiin, vaan johtopäätökset ovat aineiston sisäisiä. Kysymyksiä herää sukupuolen vaikutuksesta vastauksiin, josta tehdään muutamia kiinnostavia, mutta kohtalaisen vahvoja tulkintoja (s. 70).

(PP)

Kirjoittajat valmistelevat väitöskirjatutkimuksia Helsingin yliopistossa.

Toimitus pyytää lukijoilta vinkkejä kiinnostavista tutkimuksista osoitteeseen merja.laaksamo@akiliitot.fi

VOIKO KUTSUMUKSELLE ASETTAA HINTAA?

LAURA YLITALO
KIRKKOMUSIIKIN OPISKELIJA,
OULUN AMMATTIKORKEAKOULU

Tätä kirjoittaessani heinäkuun lopun aurinko paistaa lämpimästi. Ehkä tuo aurinko on saanut ajatukseni ja kynänteräni pehmenemään. Tämä lienee vain hyvä. Tarkoitus on nimittäin puhua rahasta.

Opiskelijalle kesä tuo tullessaan kesätyöt. Tuo, jos onni käy ja töitä löytyy. Meillä kirkkomusiikin opiskelijoilla kesätyötilanne on varsin hyvä, koulutovereistani suurin osa taisi suunnata kesäksi oman alan töihin. Toisin kuin minä.

Edellisen kesän työkokemusten pohjalta puntaroin pitkään, etsiäkö kanttorin töitä vai hakeutuako toisaalle. Puntarissani oli vaakakupeissa työkokemus ja kutsumuksen seuraaminen, toisaalta talven toimeentulo. Nimittäin kanttorien kesäsjajaisten hakuilmoituksissa törmäsin usein siihen, että työhön etsittiin jopa valmiita kirkkomuusikoita, mutta palkkaus oli niin sanottu ”harjoittelijan” palkka. Tuo lopulta ratkaisi pohdintani ja hakeuduin torimyyjäksi, lomalaisille kalaherkkuja paislemaan.

Ehkä tämä oli minun henkilökohtainen protestini. Edellisen kesän kanttorikokemusten, raskaan kouluvuoden ja tutkintojentäytyksen kevään jälkeen kuitenkin koin, etten ole valmis heittäytymään kanttorin työhön sillä innolla, jolla sen haluan tehdä. En palkalla, jolla nipin napin tulisin toimeen kesän, seuraavasta syksystä puhumattakaan.

Kesäkanttorit tekevät useimmiten samat työt kuin vakituisetkin kanttorit, itsenäisesti ja ilman ohjausta. Tuo on suuri vastuu. Mielestäni vastuun kantamisen ja koko sydämellään työnsä tekemisen tulisi näkyä myös palkanauhassa, niin arkiselta kuin se kuulostaakin. Viime kesän työnantajaseurakuntani vastaavan kanttorin kanssa pohdimme näitä kysymyksiä. Tulimme siihen tulokseen, että kirkkomuusikoiden kohdalla tuuraajan palkasta säästäminen kääntyy lopulta seurakuntaa ja ennen kaikkea seurakuntalaisia vastaan. Kirkkomusiikin ammattilaisia noihin tehtäviin on ennen pitkää lähes

mahdoton saada ja tuuraukset hoitaa joku, ehkä taitavakin ”harrastelijamuusikko”. Ilman koulutuksen tuomaa musiikin teologista näkökulmaa kuitenkin esimerkiksi rippikouluopetuksen tai jumalanpalveluksen musiikin suunnittelu jää helposti pintapuoliseksi ja kirkkomusiikin tehtävä Sanan julistamisen välineenä taka-alalle.

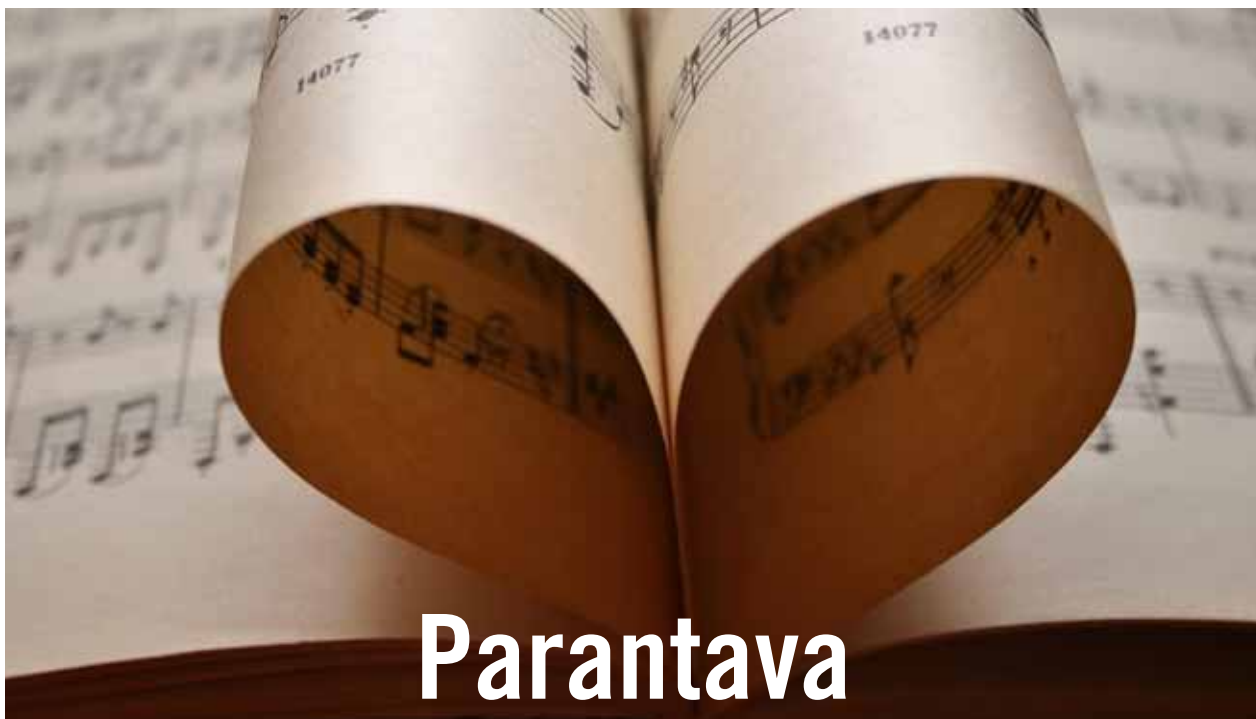
Hieman kärjistäen ajattelen, että kesäkanttorin palkkaus kertoo siitä, kuinka paljon kirkkomusiikkia seurakunnassa arvostetaan. Jos musiikki on vain taustamusikkia ja virrenveisuu verryttelytauko saarnan lomassa, kelpaa siitä vastaamaan harrastelijamuusikkokin. Hänelle ”harjoittelijan” palkka voikin olla käypä korvaus toimituksissa soittamisesta. Mutta, pidän tuolla palkalla työskentelyä oman ammattiosaamiseni ja koulutukseni aliarvioimisena. Tässä meillä opiskelijoilla onkin miettimistä. Niin kauan kun löytyy joku, joka suostuu töihin ”alennushintaan”, ei palkkauksen ongelmia ole välttämätöntä korjata. Sen tähden pidän tärkeänä, että jokainen kanttorin sijaisuuksiin hakeutuva opiskelija on tietoinen hänelle kuuluvasta palkasta ja sen perusteista. Ja ennen kaikkea uskaltaa sitä myös vaatia. Itsensä, opiskelijatovereidensa ja tulevien kollegoidensa parhaaksi.

Lopuksi vielä kesästäni sen verran, että vaikka huoleton ”duunarielämä”, jossa seuraavaa päivää ei juuri herätyskellon säätämistä enempää tarvinnut suunnitella, tarjosikin hermolepoa kouluvuoden jälkeen, opetti se myös paljon itsestäni. Ikävä koulunpenkille ja musiikin pariin on valtava. Se polku jonka kiukussaissani ja kapinamielin valitsin, onkin osoittanut minulle sen siunauksen, minkä olen saanut voidessani opiskella työhön, jota saan tehdä koko sydämelläni ja sielullani. Se on jotain, minkä arvoa ei rahalla mitata.

■

Kuva: Hanna Tyni

Parantava MUSIIKKI

SEPPÖ MURTO

A-KANTTORI, HELSINGIN TUOMIOKIRKKOSEURAKUNTA
VUODEN KANTTORI 2013

Musiikin ja ennen kaikkea musiikin harrastamisen vaikutuksia ihmiseen ja hyvinvointiin on viimeinkin oivallettu tutkia myös tieteellisesti. Tulokset ovat olleet odotettuja mutta silti yllättävän yksituumaisia. Kulttuuria - ennen kaikkea kuorolaulua harrastavan ihmisen elinajan odote on jopa 1,6-kertainen normaaliin verrattuna. Osaammeko seurakunnissa hyödyntää tämän hyvinvoinnin mahdollisuuden?

Suomea tavataan tituleerata kuorosten maaksi. Vaikka todellisuudessa olemme läntistä ja eteläistä naapurimaatamme jäljessä, pitää tuo hokema pitkälle paikkansa. Määrällisesti kuorolaulun harrastus on maassamme erittäin merkittävä tekijä. Myös kirkon tilastoissa kuoro- ja musiikkiryhmien harrastajamäärien nousu on ollut merkittävää.

Jostakin kumman syystä asiasta ei vain puhuta, vaan kerrotaan mieluummin kirkon kaiken toiminnan hiipumisesta. Ajan haasteet ovat toki muuttumassa kovaa vauhtia myös kuorolaulun kohdalla. Monia perinteisiä kirkkokuoroja vaivaa ikääntyminen ja rekrytointiongelma. Uusia ”start up” lauluryhmiä eri ikäisten tarpeisiin syntyy toisaalla motivoituneiden kanttoreiden ympärille.

Kuoromusiikkibuumi

Viime vuosina vallitsi kuoromusiikille suotuisa ilmapiiri. Jopa televisiossa pyöri kuoromusiikin ympärille kietoutuvia ohjelmia. Vaikka viihde olikin julkisuuden keskiössä, ajoittain jopa vastenmielisyyteen saakka, nousi silti kuorolaulun positiivisuus vahvasti esille. Käsitykseni mukaan moniin kuoroihin oli ennätysmäärä pyrkijöitä. Vas-

tasiko ja vastaako tarjonta odotuksia, ja osataanko tulijat ottaa vastaan ja pitää harrastuksen parissa?

Minua on kovin ilahduttanut viime vuosina lisääntynyt laulukoululiike. Kiehtova on ajatus ”laulamattomien” ryhmistä, joissa oppii käyttämään ääntänsä ja pääsemään kouluvuosien laulupeloista ja -lukoista eroon. Jalo tarkoitus on tätä kautta kasvattaa uusia laulajia vanhojen kuorojen iloksi. Tässä kierrossa on vielä parantamisen varaa, siinä on etenkin suuremmissa kaupungeissa laajemman yhteistyön paikka.

Terveellinen kuorolaulu

Mikä sitten tekee kuorolaulun niin terveelliseksi? Tutkimuksissa on todettu aivoissa mielihyvää tuottavien aineiden aktivoituvan laulaessa. Näillä aineilla on sekä rauhoittavia että kipua lievittäviä vaikutuksia. Kuorolaulajat ovat laajasti ottaen myös kulttuurista kiinnostuneita. Kulttuurielämykset vaikuttavat yleisemminkin aivojen hyvinvointiin. Toinen tärkeä aspekti on yhteisöllisyys. Tutkimusten mukaan kuuluminen turvalliseen yhteisöön, jossa lauletaan samassa tahdissa, saa sydämen sykekin yhtenäistymään. Elämän kolhiessa löytyy tukea läheltä. Iloitkin voi jakaa. Kolmas tärkeä argumentti kirkossa on tietysti evankeliumi - laulujen sanoma. Yhdistettynä musiikkiin se ei voi olla koskettamatta.

Onko kynttilämme vakan alla?

Miksi sitten näin vahva ja voimallinen ase on niin vähällä käytöllä? Onko kynttilämme suurilta osin vakan alla? Kuorotoiminta mielletään toki tärkeäksi osaksi seurakunnan toimintaa. Teologisen kaitsennan ulkopuolella se ei kuitenkaan vuosien saatossa ole saanut ansaitsemaansa arvostusta ja resursseja. Kuoronjohtajan – siis kanttorin työajasta kuluu merkittävä osuus kuorotyön edellytysten turvaamisessa. Nuottejakin tarvitaan, samoin monesti avustavia soittajia – jopa orkesteri.

”Resurssi ei yksin vielä riitä, tarvitaan myös visioita, edelläkävijöitä ja ideanikkareita.”

Oireellista on, että kirkot usein täytyvät suurten kirkkomusiikkiteosten esityksissä, ovatpa ihmiset halukkaita jopa maksamaan hengellisestä kokemuksesta pääsiäisen, joulun ynnä muun sanoman äärellä.

Olisiko kirkollamme synkistä talousnäköymistä huolimatta mahdollisuus madaltaa kynnystä musiikin ääreen? Tarjonta lähivuosina muuten hiipuu harvojen huviksi.

Myös pienemmässä, mutta tärkeässä mittakaavassa messujen elävöittämisessä olisi kuoromusiikin kehittämisessä savottaa. Materiaalia on yhä paremmin saatavilla, tosin sen taso on melkoisen kirjavaa. Erilaisia kuoromuotoja voisi myös tukea nykyistä enemmän.

Kaipaamme selkeää musiikin strategiaa

Olen jo pitkään kaipaillut kirkoltamme selkeää musiikin strategiaa. Miten, millä resursseilla ja mihin suuntaan voisimme kehittää musiikkia, erityisesti kuorotoimintaa? Mistä virikkeitä ja voimia lapsikuoroihin? Miten kohtaamme nuoret, erityisesti pojat? Mistä apua työ- ja perhe-elämän kanssa painiville nuorille aikuisille? Miten kohtaamme vanhenevat laulajat, joilla vielä intoa riittää mutta ääni alkaa jo horjua? Elämänikäinen polku muskarista mummoon kaipaa selkeämpää viitotusta. Myös koulutustarjonta voisi tukea kirkon muusikoita paljon nykyistä tehokkaammin. Kuoroja syntyy taitavien kanttoreiden ympärille pieneläkin paikkakunnalla. Näitä taitoja ja persoonia löytyy, ja heille pitäisi antaa työhönsä kaikki tuki.

Kanttorikoulutus kaipaisi myös pikaista painopisteiden muokkausta. Kuoronjohtoon opinnot jäävät aivan liian monilta pakollisen ohjelmistosuorituksen tasolle. Kun koulutukseen on Sibelius-Akatemiassa Helsingissä uhrattu yksi osa-aikainen lehtori ja kaksi viikkotuntia tuntiopetusta, ei resursseja voi riittää yksilökohtaiseen virikkeelliseen opetukseen. Onhan toisaalta urkumusiikin puolella tukiaineineen leegio opettajia, mutta silti jumalanpalveluslaiton taso on melkoisen kirjava. Resurssi ei siis yksin vielä riitä, tarvitaan myös visioita, edelläkävijöitä ja ideanikkareita.

Kanttori on usein työssään yksinäinen susi. Yhteistyön teho on suunnaton ja auttaa monissa eteen tulevista ongelmissa. Musiikissa on voimaa!■

Kuva: Markus Katiska

Kanttorikoulutus kaipaisi pikaista painopisteiden muokkausta. Kuoronjohtoon opinnot jäävät aivan liian monilta pakollisen ohjelmistosuorituksen tasolle, sanoo Seppo Murto.

OPISKELIJA – Kuka valvoo etujasi?

VESA ENGSTRÖM

AKIN OPISKELIJA-ASIAMIES

**Mikä on kesätyöläisen kuu-
kausipalkka? Miten päivärahat
määräytyvät? Minkälainen
työsopimus kannattaa solmia?
Onko kesätyöntekijällä lomaa?
Harva pärjää työelämän kysy-
mysviidakossa ilman ammat-
tiliiton tukea. Oman alan
ammattiliittoon kannattaa liit-
tyä jo opiskeluaikana. Sieltä
saat vastaukset kesätyö- ja har-
joittelukysymyksiin sekä pal-
jon muuta hyödyllistä tietoa.
Erillistä maksua vastaan voit
halutessasi liittyä myös työttö-
myyskassaan.**

Kirkollisen alan opiskelijoiden etuja ajavat Akavan kirkolliset ammattiliitot: Suomen Kanttoriurkuriliitto ja Suomen kirkon pappisliitto. Liitot tarjoavat jäsenilleen neuvontaa: liiton toimistoon voit ottaa yhteyttä, koskipa kysymyksiä sitten leirivapaita tai kohtuullista kuukausipalkkaa. Liitot tarjoavat opiskelijajäsenilleen myös monenlaista toimintaa aina seminaareista kesätyöinfoihin ja saunailtoihin. Opiskelijajäsenillä on myös mahdollisuus päästä kohtuuhintaan haistelemaan tuulia liittojen järjestämiin jäsenkokoontumisiin, kuten Papiston päiville tai Kanttoripäiville.

Opiskelijajäsenet saavat viisi kertaa vuodessa jäsenlehti Cruxin, jossa on paljon opiskelijoita kiinnostavaa asiaa. Lehti on varsinkin kirkon virkaa harkitsevalle erittäin hyvä periskooppi kirkon maailmaan työntekijöiden näkökulmasta. Opiskelijajäsenet ovat oikeutettuja myös moniin muihin rahanarvoisiin etuihin kuten matka-

apurahoihin, matkavakuutukseen ja erilaisiin alennuksiin. Tsekkaa jäsenetusi oman liittosi nettisivuilta!

Liitot opiskelijan asialla

Ammattiliitot ajavat opiskelijoiden palkkauksellisia, sosiaalisia ja koulutuksellisia etuja. Liitot neuvottelevat Kirkon työmarkkinalaitoksen kanssa esimerkiksi kesätyöntekijöiden työehdoista. Lisäksi liitot tukevat opiskelua ja työelämäyhteyttä edistävää toimintaa muun muassa osallistumalla seurakuntaharjoittelun kehittämiseen. Pienen opiskelijan ääni jää helposti kuulematta, yhteinen joukko tuokin painoarvoa opiskelijoiden äänelle.

Opiskelijatoimintaa varten Akavan kirkollisten ammattiliittojen toimistossa työskentelee kaksi osa-aikaista opiskelija-asiamiestä, joiden tehtävänä on muun muassa opiskelijajäsenten rekrytointi ja neuvonta, opiskelijoille suunnattujen tapahtumien ja infotilaisuuksien järjestäminen sekä yhteydenpito kirkkoon ja akavalaiseen opiskelijatoimintaan. **Annukka Ruusula** vastaa kanttoriopiskelijoiden asioista ja **Vesa Engströmin** vastuulla ovat teologit. Opiskelija-asiamiehiin voit törmätä omassa oppilaitoksessa vaikkapa tenttikahvien tai infotilaisuuksien merkeissä.

Kassan jäsenyyden kannattaa!

Opiskelijana voit halutessasi liittyä myös työttömyyskassan jäseneksi. Työttömyyskassan jäsenyyden on hyvä ”vakuutus”, jos töitä ei heti valmistumisen jälkeen löydykään. Työttömyyskassaan kuuluva ja työssäoloehdon täyttävä opiskelija saa ansiosidonnaista päivärahaa valmistuttuaan tai opintojen keskeytyessä vähintään vuodeksi.

Opiskelijajäsenet eivät ole automaattisesti työttömyyskassan jäseniä, sillä kassan jäsenyyden on maksullinen:

50 euroa vuodessa. Kassan jäseneksi voit liittyä, mikäli olet opiskelun ohessa tai lomilla työssä vähintään 18 tuntia viikossa. Töiden ei tarvitse olla oman alan töitä – työssäoloehdot voi kerryttää niin seurakunnan kesätyöissä kuin markettien kassallakin. Mikäli haluat liittyä työttömyyskassaan, ota yhteyttä omaan liittoosi. Sieltä saat tarkemmat ohjeet.

Mahdollisuus vaikuttaa

Ammattiliiton opiskelijajäsenyyden ei kuitenkaan tarkoita vain postiluukusta kolahtavaa jäsenlehteä ja muita etuja, vaan myös todellista vaikuttamismahdollisuutta liiton asioihin. Opiskelijoiden ääntä kuullaan aina liiton ylimmässä johdossa asti, oli sitten kysymys opiskelijoita tai tulevaisuuden työntekijöitä koskevista asioista. Liiton hallituksissa on opiskelijaedustajat, samoin valtuuston kokouksissa opiskelijatoimikunnan jäsenet edustavat kaikkia alan opiskelijoita, myös sinua. Valtuuston opiskelijaedustajilla on ollut äänioikeus vuodesta 2012 alkaen, liitossa siis otetaan opiskelijat aidosti vakavasti. Opiskelijoilla on myös aito mahdollisuus vaikuttaa liiton päätöksentekoon.

Jokaisen opiskelijan suora linkki liiton päätöksentekoon on omaa opinahjoa edustava opiskelijatoveri. Jos sinulla on toiveita tai kysymyksiä liiton opiskelijatoimintaa koskien, nykäise rohkeasti oman oppilaitoksesi edustajaa hihasta. Oheisesta listasta löydät liittojen opiskelijatyöryhmien jäsenet. Opiskelijaedustajat vaihtuvat tasaisin väliajoin, joten jos laajempi vaikuttaminen työmarkkinoilla kiinnostaa, kannattaa ainejärjestösi tai opiskelija-asiamiehen viestiin vapaista opiskelijaedustajien paikoista todellakin vastata. Tulevaisuuttasi koskevat päätökset tehdään jo tänään, on siis parempi olla tekemässä niitä päätöksiä itse! ■

OPISKELIJAJÄSENTEN EDUSTUKSET

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO

Opiskelijatoimikunta

vars. **Laura Ylitalo**, Oulun seudun ammattikorkeakoulu,
vara **Laura Kunnari**
vars. **Anssi Pyykkönen**, Tampereen ammattikorkeakoulu,
vara **Ilari Halonen**
vars. **Eveliina Modino**, Sibelius-Akatemia Kuopio,
vara **Riina Tölli**
vars. **Kaisa Reunanen**, Sibelius-Akatemia Helsinki,
vara **Annika Kempe**

Valtuusto

Valtuuston kokouksiin osallistuu kaksi opiskelijaedustajaa, jotka opiskelijatoimikunta valitsee keskuudestaan.

Hallitus

Anssi Pyykkönen, Tampereen ammattikorkeakoulu

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO

Opiskelijatoimikunta

Opiskelijatoimikunnan jäsenillä ei ole varajäseniä, toimikuntaa täydennetään tarpeen mukaan.

Marina von Schantz,
TSF/Åbo Akademi
Satu Koikkalainen,
FO/Joensuun yliopisto
Tomi Pirskanen,
FO/Joensuun yliopisto
Terhikki Hakli,
TYT/Helsingin yliopisto
Antti Björklund,
TYT/Helsingin yliopisto

Johan Savola,
TYT/Helsingin yliopisto
Antti Virtanen,
TYT/Helsingin yliopisto
Jonna Karppinen,
TYT/Helsingin yliopisto

Valtuusto

Valtuuston kokouksiin osallistuu 6 opiskelijaedustajaa, jotka opiskelijatoimikunta tavallisesti valitsee keskuudestaan.

Hallitus

Tomi Pirskanen,
TYT/Helsingin yliopisto

AKI

Opiskelijatyöryhmä

AKIn opiskelijatyöryhmään kuuluvat Kanttori-urkuriliiton ja Pappisliiton opiskelijatoimikuntien jäsenet.

Valtuusto

Valtuuston kokouksiin osallistuu 4 teologiopiskelijaa ja 2 kanttoriopiskelijaa, jotka AKIn opiskelijatyöryhmä valitsee keskuudestaan.

Hallitus

Tomi Pirskanen
ja **Anssi Pyykkönen**

AOVA

vars. **Marina von Schantz**, vara **Vesa Engström**
Opiskelijajäsenten edustuksiin tulee muutoksia syksyn aikana. Ajantasaisen listan löydät liittojen kotisivuilta.

AKIPEDIA

VUOSISIDONNAISEN OSAN KERTYMINEN HOITOVAPAASTA JA MUISTA VIRKAVAPAISTA

Olen ollut hoitovapaalla virastani ja nyt siirryn uuteen työpaikkaan. Otetaanko hoitovapaa huomioon vuosisidonnaiseen palkanosaan oikeuttavana aikana?

Palkkausjärjestelmäuudistuksen myötä kaikki virkavapaudet on alettu laskea mukaan vuosisidonnaiseen osaan oikeuttavaksi ajaksi. Muutosta ei ulotettu tuolloin voimassa olleisiin

palvelussuhteisiin, mutta jos on vaihtanut työpaikkaa 1.5.2007 jälkeen, myös tuota ajankohtaa edeltävät virkavapaudet lasketaan uudessa työpaikassa ”työkokemukseksi”. Myös hoitovapaan aika lasketaan siis mukaan vuosisidonnaiseen palkanosaan oikeuttavaan aikaan siltä osin kuin virkasuhde on ollut voimassa hoitovapaan aikana.

Lähetä oma kysymyksesi os. edunvalvonta@akiliitot.fi

KIRKOLLISKOKOUS MUUTTI KIRKON JÄRJESTYSMUODON PERUSTEITA!

Päätätessään seurakuntarakenteiden tulevasta kehittämisestä kirkolliskokous linjasi kirkkoherrat pois sekä seurakuntaneuvoston että yhtymän yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajan tehtävästä. Päätöksellään kirkolliskokous muutti kirkon järjestysmuodon sisältöä, joka perustuu kirkon tehtävään. Kirkkolain mukaan kirkon tehtävä on julistaa tunnustuksensa mukaisesti ”Jumalan sanaa ja jakaa sakramenteja sekä toimia muutenkin kristillisen sanoman levittämiseksi ja lähimmäisenrakkauden toteuttamiseksi”. Jumalan sanan ja pelastavan uskon syntymisen varaan rakentuva tunnustuspohja tekee sen, että kirkollinen hallinto eroaa olemukseltaan valtion ja kuntien tarkoituksiperistä ja jää osin sen sääntelyn ulkopuolelle, joka kuuluu valtion lainsäädäntöelimille.

Kirkolle on missionsa toteuttamiseksi luovutettu laaja omaleimainen itsehallinto, joka rakentuu kolmen elementin varaan. Episkopaalista valtaa käyttävät piispat, lääninrovastit ja kirkkoherrat sekä itsenäisesti että yhdessä hengellisestä työstä ”yleisesti vastaavien” toimielimien puheenjohtajina. Konsistoriaalisen ajattelun mukaan valtaa käyttävät hallintoviranomaiset ja synodaalisesti toimivissa edustuselimissä valtaa käyttää maallikkoenemmistö yhteistoiminnassa pappisvirkaan vihittyjen kanssa.

Tasapainoa mainittujen kolmen elementin välillä on aina etsitty kirkon hallinnossa. Viimeksi arviointi on toteutettu vuonna 1993 kirkkolain kokonaisuudistuksen yhteydessä. Kirkolliskokous on suuresti horjuttanut saavutettua tasapainoa tehdessään kirkkoherroista kunnanjohtajien tapaan työskenteleviä hallintovirkamiehiä ja ”virkakoneiston” osatekijöitä. Kirkolliskokous vahvistaa päätöksellään konsistoriaalista valtaa ohi episkopaalis-synodaalisen kirkon järjestysmuodon. Näin vaarannetaan tärkeä seurakuntarakenteiden uudistaminen ja avataan lukuisat kirkolliset säännökset uuden arvioinnin alaiseksi. Kirkolliskokous havaitsi itsekin päätöksensä ongelmallisuuden, koska se joutui tiedustelemaan piispainkokoukselta, mitä oikeastaan päätettiin.

Kirkollinen hallinto on yhtä aikaa sanasta ja sakramenteista uskon syntymiseksi huolehtivaa avainhallintoa (administraatio) ja tätä palvelevaa tarkoituksenmukaisuushallintoa. Tällaista hallintoa on satoja vuosia kirkossa hoidettu yhdessä kirkon virkaan vihittyjen

pappien ja seurakuntaelämää tuntevien maallikoiden kesken lähtien kirkon omista perusteista. Puheenjohtajuus seurakuntien toiminnan kannalta keskeisissä hallintoelimissä ei nouse puheenvuorojen jakamistehtävästä vaan tunnustuksen mukaisesta kirkon tehtävästä.

Keskusteluissa on arvosteltu sitä, että kirkkoherra toimii päätöksenteossa esittelijänä, puheenjohtajana, päättäjänä, toimeenpanijana ja päätösten laillisuuden valvojana. Tästä syntyisi sitten perustuslain ja hallintolain vastaisia käytäntöjä. Miten niin? Tietenkin jokaisen puheenjohtajan tehtävänä on toimia päättäjänä ja laillisuuden valvojana. Totta kai hänen on puheenjohtajana pidettävä huolta toimeenpanosta. Satun tietämään, että taloudellisissa ja usein hallintoakin koskeissa kysymyksissä valmistelu- ja esittelytehtävä on jo vuosia sitten ohjesäännöissä määrätty taloushallinnon viranhaltijoille. Toiminnallisena esittelijänäkin käytetään seurakunnan maallikkoviranhaltijoita. Mitä perustuslaillisia ongelmia kirkkoherran puheenjohtajuus muka synnyttäisi!

Lopulta on alettu epäillä, etteivät nykykirkkoherrat enää kykenisi hoitamaan seurakuntaneuvoston puheenjohtajan tehtäviä. Mikäli näin on, muodostuu siitä melkoinen haaste teologirekrytoinnille ja teologikoulutukselle, pappiskasvatukselle, kirkkoherrakurssien sisällölle. Osaamattomuutta ei hoideta lainsäädännöllä, vaan lisäkoulutuksen avulla! Kirkko itse on vastuussa, että kirkkoherrat johtavat maailman koulutetuimman väestön kirkollista elämää seurakunnissaan. ■

JAAKKO RIPATTI
 TEOLOGIAN TOHTORI
 LAHTI
 ripatti.jaakko@gmail.com

MIETTEITÄ JA OTTEITA IHMEELLISESTÄ ELÄMÄSTÄ

TAUNO HARINEN
DIR. CANT., LENTIIRA

Ostetaanko pientilan pojalle harmoni vai moottorisaha? Ostettiin harmoni, sellainen yksiaänikertainen, kun kalliimpaan ei ollut varaa. Tähän saakka elämä on ollut ihmeellistä ja sisältänyt erilaisia virstanpylväitä, ja näin on edelleen. Omin päin oppineena soitin ekajumikseni Kylänlahden opistolla ihan jalkion kanssa, kun johtaja ei ollut paikalla.

Sitten sain pääoppini Kuopiossa, jossa taisin olla **Johann Strohoferin** eniten kouluttama kanttori-urkuri.

Minulla oli onni kasvaa kiinni kirkkoon pyhäkoulun ja seuratuvan penkillä. Nyt taitaa olla vähemmän tuon korkeakoulun käyneitä kirkonmiehiä ja -naisia? Mikään ei ole niin kuin ennen: Oliko viisipäiväinen työviikko siunaus, vai palvelemmeko enemmän hallintoa kuin ihmistä?

Sain viime vuosikymmenet tehdä työtä kuhmolaisen erämaan ympäröimänä. Luonto eri muodoissaan on toiminut retriittipaikkana kuten taannoin alkaen Mooseksesta. Hämmästyin Kanttori-urkuriliiton viimeisen liittokokouksen yhteydessä Kuhmossa, kun eräs virkasisar kertoi, ettei hän ole koskaan nähnyt lakan kukkaa. Täällä luonto tarjoaa hiljaisuutta, josta **Paavo Soinne** eräällä kansliatunnilla tuumasi: ”Jos hiljaisuutta olisi myytävänä, ostaisin koko varaston.”

Talvikaudella 2010–2011 sain tilaisuuden palvella kirkon ulkosuomalaistyössä Kyproksella. Halla ei käynyt. Arvostan nyt kokemuksen pohjalta työtä ulkosuomalaisten ja lomalaisten parissa. Siellä lähestytään ihmistä erilailla kuin kotimaassa. Kyproksen pieni seurakunta ei mahdollistanut suuria volyymeja musiikin tekemiselle. Vaihtuva lauluryhmän jäsenistö rikastutti kuitenkin messujen sisältöä. Kitaristi ja huuliharpisti piristivät hotellien lauluiltojen säestyksissä. Ulkosuomalaistyö vaatii moniin tehtäviin soveltuvaa asennetta. Otti kyllä sieluun, kun Martti-papin loukattua lonkkansa toimitelin pienen ystäväjoukon kanssa tehtävät reilun kuu-kauden ajan. Mitään ei peruttu. Kiitos Martille kirjoittamistasi saarnoista, joita luin sanajumalanpalveluksissamme.

Nyt on ollut aikaa ja mahdollisuuksia suostua kotikyläni Lentiiran toimintaan ja pieneltä osaltani myös Kuh-

mon kaupungin hallintoon. Yritämme pitää Suomea asuttuna ja elinvoimaisena. Näyttää siltä, että omalla vastuulla täällä EU:n mukaan asumattomalla alueella kohta eletään. Ystävät ja seurakunnat tarvitsevat meitä eläkeläisiä. Olen ollut käytettävissä ja vähän mentoroimassakin, jos on pyydetty. Muuten on viisasta pysyä sivussa, kuten rovasti Laitinenkin mietteissään totesi.

Tuomiokapitulistako papiston linnake? Pidän menetyksenä kanttoreiden poistamista kapituliyhteydestä. Asiantuntemus valinnoissa ja valtakirja työhön olivat merkittävä selkänäjo työssä. Kirkkomusiikkia arvostetaan, vaikka virsikapinoitsijoitakin löytyy.

Pyhien toimitusten musiikin osuus on noin puolet niiden kestosta. Sitä taustaa vasten päätoiminen ”musiikkiasessori” olisi paikallaan.

Kirkkokuorot ovat heikoin lenkki seurakuntien musiikkityössä. Kerran olen kuoron lakkauttanut ja käynnistänyt seuraavalla työkaudella uusin voimin. Polemiikkihan lakkautuksesta nousi. Lopputuloksena oli Kainuun keski-ikältään nuorin kirkkokuoro.

Valtamedia tulisi laittaa rippikouluun. Toimittajat eivät näytä ymmärtävän tai haluavan ymmärtää kirkon tehtävää. Onko ilouutinen, kun mahdollisimman moni jättää kirkon? Jos raha ja kunnia ovat tärkeintä eikä tuonpuoleista ole, he ovat oikeassa.

Kirkon musiikki tähtää taivaalliseen juhlaan. On ollut mahtavaa saada olla valmistamassa noita juhlia. Raamatun lupaukset ovat vahvat. Jos nuo lupaukset ovat vain tarinoita, putoaa pohja koko kirkkomme työltä.

On ilo tavata hyvään aikaan eläkkeelle päässeitä sisaria ja veljiä. Teimme työtämme ehkä parhaaseen kirkon aikaan. Monet ihmeelliset musiikkitoiveet sekoittavat nyt kirkkomuusikoiden työtä. Juurilleen palaamista tarvitaan myös kirkon pyhissä toimituksissa. ■

Kuva: Päivi Korvelaa

Bahiru Tamiru saarnaa ilmeikkäästi silmillään ja käsillään Addis Abeban kuurojen seurakunnalle, joista monet ovat Hosainan koulun entisiä oppilaita.

PAIMENENA ILMAN PALKKAA

Kuurojen pappi huolehtii,
ettei kukaan jää yksin

Bahiru Tamirun, 47, unelma pappeudesta toteutui pari vuotta sitten, kun hänet vihittiin Ethiopian Mekane Yesus -kirkon ensimmäiseksi ja toistaiseksi ainoaksi kuuroksi papiksi.

Hänen noin neljänsadan kuuron seurakuntansa on hajallaan eri puolilla Etiopiaa kahdeksalla seudulla. Suurin seurakunta on parinsadan oppilaan joukko Hosainan kuurojenkoulussa.

Pääkaupungissa on noin viidenkymmenen kuuron seurakunta. Muissa seurakunnissa pastori pääsee käymään harvoin.

Papin työ on **Bahiru Tamirulle** kutsumus, jota hän toteuttaa palkatta. Leipätyö on Hosainan kuurojenkoulussa, jossa hän on opettanut englantia, amharaa, viittomakieltä ja kristinuskoa jo 22 vuotta. Englantia hyvin puhuva mies saarnaa, vihkii, pitää rippikouluja, opettaa Raamattua kuurojenkoulun oppilaille, toimii Hosainan synodin (hiippakunnan) kirkossa pappina myös kuuleville ja avustaa tarvittaessa kaikessa.

”Melkein joka sunnuntai saarnaan jossakin. Työtä on paljon, mutta haluaisin keskittyä pelkästään kuurojen papin työhön. Kutsumukseni on toimia kuurojen tukijana ja neuvonantajana koko maassa.”

Jaksaakseen kahdessa työssään Bahiru Tamiru kertoo rukoilevansa vähintään tunnin päivittäin. Lisäksi hän lukee paljon kristillistä kirjallisuutta.

Yhteinen kieli on avain

Bahiru Tamiru on kuuroille isähahmo, joka ei halua yhdenkään lapsen menettävän kuurojenkoulussa saamaansa uskon perustaa.

”Kuurot tarvitsevat paljon tukea, kun he aikuistuttuaan lähtevät turvallisesta Hosainan sisäoppilaitoksesta maailmalle. Unelmani on, että minne tahansa he menevät, heidän lähellään olisi kuurojen seurakunta.”

Pastori kantaa huolta erityisesti kuuroista, jotka joutuvat paikkakunnalle, jossa ei ole kuurojen seurakuntaa. Kuulevien jumalanpalvelukseen

osallistuminen ei korvaa kuurojen omakielistä yhteyttä.

”Yksinäinen kristitty tulee heikoksi, vaikka usko Jeesukseen säilyy sydämessä. Jokaisella pitäisi olla edes yksi rukousystävä tai muu tukihenkilö.”

Oma seurakunta on kuuroille henki ja elämä. Se on useimmiten ainoa yhteisö, jossa heillä on yhteinen kieli. Kuurojen vanhemmat osaavat harvoin viittomakieltä. Yhteisen kielen puuttumisen vuoksi kuurot eivät aina koe vanhempiensa rakastavan heitä.

Seurusteluhooliin apua

Etiopialaiset kamppailevat harvoin uskon epäilysten kanssa. Usko Jumalaan on maassa päivänselvä asia lähes kaikille. Bahiru Tamiru on nähnyt ulkomailla asuessaan, että näin ei ole kaikkialla. Mutta huolia riittää Etiopiassakin.

”Kuuroilla on monenlaisia kysymyksiä tunne-elämässä ja seurustelusuhteissa. Pohdimme niitä yhdessä ja autan kaikessa missä voin.”

Bahiru Tamiru iloitsee, että Suomen Lähetysseuran työntekijät **Mirja Himanen** ja **Mekonnen Mulat** ovat pitäneet kuuroille avioliittokursseja. Hän on itse vihkinyt kolme kuuroa paria avioliittoon.

Pastorin visiona on kouluttaa seurakuntiin johtajia. Ensi kesänä Hosainassa on 1,5 kuukauden pituinen koulutus 15 kuurolle vastuunkantajalle.

Unelmiin kiinni sitkeydellä

Länsi-Etiopian Metusta kotoisin oleva Bahiru Tamiru kuuroutui 15-vuotiaana

aivokalvontulehduksen seurauksena. Lahjakas nuorukainen kävi koulunsa loppuun kuulevien joukossa, mikä vaati sitkeyttä – tulkkeja ei ollut.

Nuorukainen rukoili Jumalaa parantamaan hänen kuulonsa, mutta kun niin ei tapahtunut, hän jätti kirkon. Kahden vuoden jälkeen hän palasi seurakuntaansa.

”Joskus taistelut ovat hyödyllisiä, opimme niistä. Mutta synnin kanssa ei kannata leikkiä”, hän opettaa nyt nuoria.

Lukion jälkeen Bahiru Tamiru pääsi opiskelemaan Länsi-Afrikan yhteiskristilliseen teologiseen seminaariin Nigeriaan. Vuoden ajan hän opiskeli viittomakielen tutkimusta kuurojen yliopistossa Washingtonissa Yhdysvalloissa.

Kotimaahan palattuaan hänet palattiin oitis ensimmäiseksi kuuroksi opettajaksi Hosainan kuurojenkouluun. Koulusta löytyi vaimo **Itenesh**, jonka kanssa Bahiru avioitui 1992. Pariskunnalla on neljä lasta, joista vanhin opiskelee Awassan yliopistossa terveystiedettä.

Teologian kandidaatiksi Bahiru Tamiru opiskeli ilman tulkin apua Mekane Yesus -kirkon seminaarissa Addis Abebassa. Kiuruveden seurakunta tuki Suomen Lähetysseuran kautta hänen opintojaan. Hänet vihittiin papiksi vuonna 2010. Opiskelujensa lomassa hän opetti 20 opiskelukaverilleen viittomakielen. ■

Miksi liittoon kannattaa kuulua

MERJA LAAKSAMO

AKIN APULAISTOIMINNANJOHTAJA

Ammattiliiton jäsenyys tuo ensimmäiseksi mieleen tiettyjä rahallisia tai aineellisia etuja, kuten palkkaneuvottelut, työttömyysturvan, jäsenlehden, alennuksia liikkeisiin, jäsentarjouksia... Onhan liiton jäsenyys kaikkea tätäkin, mutta jäsenyydellä on myös paljon laajempi ulottuvuus. Liiton jäsenenä olet vaikuttamassa oman ammattikuntasi hyvinvointiin työelämässä.

Ammattiliitot ovat toiminnallaan saaneet aikaan muun muassa työ- ja virkaehtosopimukset, vuosilomat, viisipäiväisen työviikon, perhevapaat, työterveyshuollon ja lukemattomia muita etuuksia. Mitä laajemmin ammattikunnan edustajat kuuluvat liittoon, sitä suurempi vaikutusvalta liitolla on työnantajapuolen kanssa neuvotellessa ja yhteiskunnassa. Papit ja kanttori kuuluvat liittoon kiitettävästi. Jokaisen liiton jäsenen on jatkossakin hyvä huolehtia omalla työpaikallaan, että kaikki osallistuvat yhteisten etujen rahoittamiseen.

AKIn perusliittojen jäsenenä nautit monista jäseneduista. Seuraavassa on listattu tärkeimmät edut, mutta näiden lisäksi käytössäsi on huomattava määrä yleisakavalaisia tarjouksia ja etuuksia. Ajankohtaisen luettelon tarjouksista löydät AKIn kotisivuilta sekä Jäsenedut.fi-sivustolta.

Edunvalvonta

Liitto neuvottelee kaikkia koskevan virka- ja työehtosopimuksen sekä kausittaiset palkankorotukset. Liiton kädenjälki näkyy monissa yleisissä työehtoja, työviihtyvyyttä ja työturvallisuutta koskevilla asioilla.

Paikallisella tasolla liitto valvoo etujasi Jukon luottamusmiesten välityksellä. Jos työpaikalla tulee kehittämistarpeita, muutoksia työoloissa tai erimielisyyttä työsuhteeseen liittyvistä asioista, luottamusmies on työntekijän rinnalla ajamassa asioita ja neuvottelemassa työnantajan kanssa.

Työttömyysturva

Työttömäksi joutumisen varalta AKIn perusliittojen jäsenillä on työttömyysturva Erityiskoulutettujen työttömyyskassa Erkon kautta. Jäsenellä on oikeus ansiosidonnaisen päivärahaan sekä ansiosidonnaiseen vuorottelukorvaukseen vuorotteluvapaan aikana. Erko palvelee jäseniä puhelimessa sekä verkkossa. Työttömyyskassan jäsenmaksu sisältyy liiton jäsenmaksuun. Liiton jäsenmaksu on vähennyskelpoinen verotuksessa.

Lakimiespalvelut

Liiton lakimiespalvelut tarkoittavat lakimiehen neuvontaa työn ja viran oikeusasioissa sekä puhelinneuvontaa yksityiselämän oikeusasioissa. Yksityiselämää koskevaa palvelua antaa asianajotoimisto Juridia Bützow Oy, ja siihen ei sisälly asiakirjojen laadinta. Työn ja viran oikeusasioita koskeva lakimies-

palvelu kattaa myös asiakirjojen laadinnan tai siinä avustamisen.

Ammatillinen vastuu- ja oikeusturvavakuutus

Liiton kautta saat työelämän vastuu- ja oikeusturvavakuutuksen. Tämän edun voit saada vain ammatiliiton kautta. Vastuuvakuutuksesta voidaan korvata vakuutetussa toiminnassa vakuutuksen voimassaoloalueella toiselle aiheutettu henkilö- ja esinevahinko.

Oikeusturvavakuutuksen tarkoituksena on korvata vakuutetun välttämättömät ja kohtuulliset asianajo- ja oikeudenkäyntikulut, jotka ovat aiheutuneet lakimiesavun käyttämisestä riita-, rikos- ja hakemusasioissa.

Vapaa-ajan ryhmämatkavakuutus

Jäsenyyteen kuuluu vakuutusyhtiöstä AIG Europe (Finland) otettu vapaa-ajan matkavakuutus, joka on voimassa kaikilla liittojen 18–70-vuotiailla työelämässä olevilla, eläkeläis- sekä opiskelijajäsenillä. Vakuutettujen jäsenten mukana matkustava samassa taloudessa asuva puoliso sekä alle 19-vuotiaat lapset ovat myös vakuutettuina. Kaikkien edellä mainittujen tulee asua vakituisesti Suomessa ja kuulua Suo-

men sosiaaliturvan piiriin (voimassa oleva Kelakortti).

Jäsenviestintä: Crux-lehti, internetsivut ja uutiskirjeet

Jäsenlehti Crux ilmestyy viisi kertaa vuodessa. Lehden voit lukea myös internetissä jäsensivuilla. Voit antaa Cruxista palautetta ja esittää juttutoivomuksia internetin palautesivujen kautta. AKIn kotisivuilta internetistä löydät vastaukset yleisimpiin edunvalvontaa koskeviin kysymyksiin. Ajankohtaisista asioista jäsenistölle lähetetään myös uutiskirjeitä noin viisi kertaa vuodessa.

AKItaattori Facebookissa

Omassa AKItaattori-keskusteluryhmässä voit pohtia työhön ja identiteettiin liittyviä asioita yhdessä muiden kanssa. Voit myös vaihtaa mielipiteitä ja kertoa hyvistä käytännöistä kollegoille. AKI ylläpitää Facebookissa myös kaikille avointa sivua.

Jäsenneuvontaa palvelusuhteeseen liittyvissä asioissa

Liiton toimisto palvelee arkisin klo 9–15 puhelimitse. Voit kysyä edunvalvontaan liittyviä kysymyksiä myös sähköpostilla edunvalvonta@akiliitot.fi. Pystymme yleensä vastaamaan kysymyksiin samana päivänä tai viimeistään seuraavana työpäivänä.

Alaosastotoiminta

Liiton jäsenenä voit osallistua alaosastotoimintaan ja tavata kollegoita yhteisten asioiden ja mielenkiinnon kohteiden parissa. Kanttori-urkuriliitolla on 20 paikallista ja yksi valtakunnallinen ruotsinkielinen alaosasto.

Pappisliitolla on noin 20 paikallista ja 10 valtakunnallista alaosastoa. Alaosastot toimivat jäsenistön kollegiaalisuuden edistäjinä, keskustelufoorumeina, koulutustilaisuuksien ja tapahtumien järjestäjinä ja yhteistyötahona liiton eri toimielimiin. Alaosastoista osa toi-

mii alueellisesti, osa ammatillisen, kielellisen tai muun perusteen mukaan.

Kuntoutuspalvelut

AKI hakee Kelalta perusliittojen jäsenille 1–2 ASLAK-kurssia vuodessa. ASLAK on aktiivista, ryhmämuotoista kuntoutusta, johon ei sisälly hoitoja. Kela maksaa kurssin ajalta kuntoutuksen, täysihoidon kahden hengen huoneessa ja kuntoutusrahan, joka maksetaan työnantajalle, jos kuntoutuja saa palkkaa kuntoutuksen ajalta. ASLAK-kuntoutukseen hakeudutaan oman työterveyshuollon kautta.

Koulutus- ja jäsentilaisuudet

Molemmat liitot järjestävät aika ajoin jäsenilleen ulkomaisia opintomatkoja, joihin on mahdollista hakea myös liiton rahallista tukea.

Ammatillisia kokoontumisia ovat joka toinen tai kolmas vuosi järjestettävät Papiston päivät ja Kanttoripäivät. Kanttori-urkuriliitto on järjestänyt kanttorien neuvottelukokoukset Lahden kansainvälisellä urkuviikolla, Lohtajan Kirkkomusiikkijuhlilla ja Pori Organ festivaalilla.

Liitot järjestävät koulutusta luottamusmiehille sekä alaosastojen vastuuhenkilöille. Suuremmissa tapahtumissa, kuten Kirkkopäivillä, järjestetään oma AKIn jäsentilaisuus.

”Liiton jäsenyyteen kuuluu mm. vapaa-ajan matkavakuutus.”

Apurahat

Joka toinen vuosi papeille on haettavana kaksi apurahaa teologiseen tutkimukseen (yhteensä 12 000 euroa). Myös kanto-reille tarjotaan stipendejä tutkimus- ja opiskelutoimintaan. Ulkomaisia opintomatkoja varten myönnetään matkaapuraha kuuden täyden vuoden välein.

Alennukset kirjoista ja musiikista

Kotimaa Oy antaa AKIn perusliittojen jäsenille 12 % alennuksen Kotimaa- ja Askel-lehdestä. Kirja-Kotimaan kautta myytävistä Kirjapajan ja Kirja-Kotimaan normaalihintaisista kirjoista ja musiikista liittojen jäsenet saavat 10 % alennuksen. Yhteiskustannuksen nuosteista kanttorit saavat jäsenalennuksen.

Yleisakavalaiset edut

Jäsenedut.fi-palvelun kautta akavalaisille on tarjolla monenlaisia etuja, matkoja ja kulttuuripalveluja. A-lomien kautta voit vuokrata mökkejä ja pääset nauttimaan kuntolomista. Palkansaajien hyvinvointi ja terveys PHT -järjestön työkykyä ja terveyttä edistävät palvelut on tarkoitettu työssäkäyville ja perheille. A-lomien kautta akavalaisilla on myös mahdollisuus hyödyntää lomallaan Intervac-kodinvaihtopalvelua, joka toimii kaikkialla maailmassa. ■

NORDISKA PRÄSTFÖRBUNDETS samarbetsorgan på Färöarna

STINA LINDGÅRD

TF. KYRKOHERDE I LAPPTRÄSKS SVENSKA FÖRSAMLING

Varje år samlas representanter för de nordiska prästförbunden till gemensamma konferensdagar. I år var det Danmarks tur att ordna dagarna. Dagarna ordnades som ett samarbete mellan danska och färöiska prästförbunden. Ordförande för NPS är Bror Holm, förbundsordförande i Sverige.

Färöarnas flygfält byggdes av briter och används än idag. Den är belägen på ön Vágar och har samma namn som ön. Färöarna ingår tillsammans med Grönland i kungadömet Danmark.

Naturen är storslagen och fångar en direkt. Fåren (som det finns många gånger fler av än invånare) går längs vägarna ute på ängar, berg och strandkanter. Naturen berör djupt med sin frodighet och karghet på samma gång. Vi får bekanta oss med den färöiska evangelisk-lutherska kyrkan som blev en självständig kyrka år 2007. Det ekonomiska, juridiska och liturgiska ansvaret ligger nu alltså på Färöarna. 82 procent av folket hör till evangelisk-lutherska kyrkan. Och kyrkan har en tät koppling till lagtinget.

Historia

Färöarna har ett självstyre sedan 1948. Färöarna står utanför EU trots att Danmark är en medlem i EU.

Färöarna består av 18 öar som sammanbinds med tunnlar, färjor eller broar. På Färöarna bor det ca 50 000 människor. Ca 17 000 av dem bor i huvudstaden Tórshavn.

Färöarnas första invånare var de keltiska munkar som med början på 600-talet slog sig ned där som eremiter. Enligt traditionen fördrevs de av asatroende vikingar som koloniserade öarna på 800-talet. 999 antogs kristendomen som officiell religion av lagtinget. Kyrkor byggdes under 1000-talet på Skúvoy och Sandoy.

Det är generationsväxling på gång bland prästerna och det finns inte tillräckligt präster i dagens läge. Just nu har Färöarna ca 25 präster i aktiv

tjänst. Kyrkor finns det gott om på Färöarna. I varje by vi kör förbi dyker det fram en vacker kyrka av modernare eller äldre modell. En präst tar hand om flera gudstjänster och församlingar. Boendeplikten för präster är allmänt utbredd.

Förändringar på gång

Under diskussionerna med de andra nordiska länderna framkom det från alla håll att förändringar håller på att ske. I Danmark för man diskussion om stat och kyrka. Man utreder också hur arbetstagarna mår i sina arbetsgemenskaper.

I Sverige förändras strukturen i kyrkan. Större enheter bildas. Vad får det för betydelse i framtiden? Hur många chefstjänster innehas av kvinnor? Detta är några av de frågor som

man funderar på. Ny kyrkohandbok testas också just nu.

På Island har man startat upp ett samarbete mellan biskopar, kyrkostyrelsen och prästföreningen. På agendan är bl.a. regler för hur klagomål ska behandlas. Man behöver skapa processer. Nya arvodestaxor för förrättningar är också uppgjorda. Ensamheten är ett problem för dem som bor och arbetar ute på landsbygden.

I Norge har kyrkans ställning ändrats från att ha varit statskyrka till att bli norsk folkkyrka understödd av staten. Alla tros- och livsåskådningsamfund ska betraktas lika av staten och de ger lika pengar till alla samfund. Arbetsmiljöundersökning är på gång även i Norge.

Mötet var mycket givande och intressant. Nästa år samlas vi i Finland. ■

På besök i norra delen av Färöarna. På foto: Eija Nivala, Stina Lindgård och Magnus Gissler.

Kuva: Merja Laaksamo

20.10.

USKON PERUSTUS

USKONPUHDISTUKSEN MUISTOPÄIVÄ

Liturginen väri: vihreä

Jh. 4: 46–53

Virret: 176: 1–3; 726; 188: 1, 4–7; 732 (uskontunn.); 170; 221; 176: 4

Muuta musiikkia: J. Löytty: Credo (SAB, MM), J. Hilander: Minun turvani on ikiaikojen Jumala (S1679), K-E Gustafsson: Jumala on turvamme ja linnamme (SATB, KVPM 3)

Virkamiehen vuorosanat

HANNA VANONEN

Luterilaista kirkkoa kutsutaan usein sanan kirkoksi. Uskonpuhdistuksen muistopäivän kunniaksi saarnaaja voikin keskittää huomionsa siihen, mitä kukin päivän evankeliumin henkilöistä oikein sanoo. Se kannattaa siksikin, että Johanneksen evankeliumin kertomus kuninkaan virkamiehen sairaan pojan parantumisesta rakentuu pitkälti repliikkien varaan: pelkästään niistä on luettavissa kaikki olennainen. Jeesuksen repliikkejä on kaksi: ”Te ette usko, ellette näe tunnustekoja ja ihmeitä.” Ja myöhemmin: ”Mene kotiisi. Poikasi elää.” Jeesuksen vuorosanojen väliin kiilaa virkamiehen raastava huoli poikansa puolesta: ”Herra, tule, ennen kuin poikani kuolee.” Kolmantena puheenvuoron saavat virkamiehen palvelijat, jotka kertovat isännälleen ilosanoman: ”Eilen seitsemännellä tunnilla kuume hellitti.”

Jeesuksen repliikit ovat lähestulkoon vastakkaisia: ensimmäinen ilmaisee torjuntaa, toinen toimintaa. Tässä Jeesus toimii samalla tavoin kuin muutamaa lukua aiemmin Kaanaan häissä: sielläkin hän pyynnöstä huolimatta kieltäytyy ensin tekemästä ihmettä (j. 2:4) ryhtyen kuitenkin ennen pitkää toimiin (2:7–8). Sama kieltäytymisen ja toimimisen kaava toistuu vielä myöhemminkin, lehtimajujuhlaan lähtemisen yhteydessä (7:3, 8, 10). Torjuvassa repliikissä puhutaan uskon suhteesta ihmeisiin ja tunnustekoihin. Tämän varsin ajattoman teeman laajempaan pohtimiseen Johanneksen evankeliumi tarjoaa paljon materiaalia, sillä ihmeiden rooli ei evankeliumissa suinkaan ole yksiselitteinen: ihmeet välillä synnyttävät uskoa (2:11) välillä taas epäuskoa (7:47).

Matteus ja Luukas kertovat Johanneksen kertomusta läheisesti muistuttavan kertomuksen sadanpäälliköstä,

jonka palvelija on sairaana. Näissä rinnakkaiskertomuksissa Jeesus aikoo empimättä lähteä parantamaan palvelijaa, mutta sadanpäällikkö pyytääkin Jeesusta vain sanomaan sanan, ”niin palvelijani paranee” (Mt. 8:8; Lk. 7:7). Tällaisesta uskosta synoptikkojen Jeesus vaikuttuu. Tähän verrattuna Johanneksen kertomuksessa sairasta surevan virkamiehen vuorosanat ovat varsin vaatimattomat. Niistä tuntuu heijastuvan pikemminkin epätoivon partaalla olevan ihmisen viimeinen, tuskainen avunpyyntö kuin vankka, ajateltu ja esimerkillinen usko. Vaikka virkamiehen käytöksen voinee tässäkin ajatella esikuvalliseksi, Johanneksen kertomuksen painopiste ei ole ihmisten toiminnassa. Kaiken keskipisteenä on se, mitä Jeesus sanoo ja tekee. Jeesuksen suvereenius korostuu läpi kertomuksen: hän ei toimi ihmisten pyyntöjen mukaan, vaan pikemminkin torjuu ne, hän ei vaikutu pyytäjien sanoista, vaan toimii korostetun omaehtoisesti.

Vaikka Jeesuksen toiminta ja sanat ovatkin keskiössä, eivät virkamiehen vuorosanat kaikessa koskettavuudessaan voi olla tekemättä vaikutusta kertomuksen kuulijaan. Virkamiehen repliikki tuo mieleen myös tutun ajatuksen sopasta ja saippuasta ennen sielunhoitoa: välittömässä hädässä oleva ihminen ei kykene ajattelemaan muuta kuin sitä, miten akuutti kriisi voitaisiin ratkaista. Kertomuksen lopussa todetaan vielä erikseen, että virkamiehen ymmärrettyä Jeesuksen vaikutuksen pojan parantumiseen ”hän ja koko hänen talonsa väki uskoivat Jeesukseen” (4:53). Perheen kriisitilanteen lauettaua syntyy tilaa myös uusille ajatuksille. Jeesuksen sanojen ”poikasi elää” toistuminen kertomuksen lopussa korostaa, että virkamiehen perheessä Jeesukseen uskotaan nyt nimenomaan elämän lähteenä. Tämä teema on ollut samassa luvussa nupullaan jo Jeesuksen keskustelussa samarialaisen naisen kanssa (4:14), ja nyt se konkretisoituu pojan parantumisessa. Jeesuksen tekemä ihmeteko tuodaan julki virkamiehen palvelijoiden repliikissä. Siinä ilmaistaan myös pojan parantumisen tarkka ajankohta, jotta ihme on mahdollista yhdistää nimenomaan Jeesuksen sanoihin.

Jos saarnaaja innostuu pohjaamaan puheensa repliikkeihin, kannattaa evankeliumin lukemisessa käyttää yhtä tai useampaa avustajaa, jotka voivat lukea siinä esiintyvien henkilöiden vuorosanat. Lukijat voivat tulla lukupulpettiin tai muualle kirkon etuosaan, mutta mikäli käytössä on irtomikrofoneja, he voivat istua myös eri puolilla kirkkoa muiden seurakuntalaisten joukossa. Useampien lukijoiden kautta kertomus elävöityy kuulijan mielessä, ja hän osaa kiinnittää huomionsa repliikkeihin jo evankeliumin lukemisen aikana. Samat lukijat voivat tarvittaessa toistaa repliikkejä myös saarnan aikana, jolloin saarnaajan puhe jaksoituu niiden mukaan. ■

27.10.

ANTAKAA TOISILLENNE ANTEEKSI

23. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Mt. 18: 23–35

Virret: 447: 1–3; 447: 4; 446; 536; 166; 428: 1, 2

Muuta musiikkia: S. Rissanen: 446 (vuorovirsi, sulasol 588), M. Laakso, sov. J. Yli-Annala: Luojan kaunein ajatus (SAB, YK 173)

Velasta vapautetun armollisuudella

JUHA TANSKA

Matteuksen evankeliumin luku 18 on rakennettu Jeesuksen opetuspuheen muotoon. Puhe sisältää näkökulmia kristittyjen keskinäiseen elämään seurakunnassa. Opetusten ytimessä on ohje seurakuntakurin käytännön toteuttamisesta (j. 15–20). Ohje heijastelee alkukristillisyyden käytäntöjä yhteisön sääntöjä rikkovan jäsenen kohtaamisessa. Jos yhteisöä tai toista kristittyä vastaan rikkonut jäsen ei yksityisestä keskustelusta huolimatta suostunut kuulemaan ja korjaamaan käytöstään, äärimmäisenä toimenä seurakunnan kokous sulki hänet ulos jäsenyydestään: ”Ja jos hän ei tottele seurakuntaakaan, suhtaudu häneen kuin pakanaan tai publikaaniin. Totisesti: kaikki, minkä te sidotte maan päällä, on sidottu taivaassa, ja kaikki, minkä te vapautatte maan päällä, on myös taivaassa vapautettu.” (j. 17b–18) Seurakunnan kokouksen tekemä päätös rikkovan jäsenen erottamisesta omaa myös taivaallisen auktoriteetin.

Ankaraa kirkkokuriohjetta edeltää ja seuraa luvussa 18 Jeesuksen opetus siitä, että meidän kristittyjen tulee suhtautua toisiimme nöyrästi ja anteeksiantavasti – lapsen nöyryydellä, eksyneistä huolta kantavina ja valtavan velan anteeksi saaneen armollisuudella. Sunnuntain evankeliumi, Mt. 18:23–35, siis päättää Jeesuksen puheen, jonka ytimessä on seurakuntakurin käytännön toteuttaminen.

Luvun Mt. 18 muodostavan puheen rakenteeseen sisältyy suuri psykologinen viisaus. Ohje seurakuntakurin toteuttamisesta yksinään johtaa helposti kovuuteen. Ohjetta ympäröivät esimerkit hierarkioiden kyseenalaisuudesta ja ymmärtävyisyydestä heikkoja jäseniä kohtaan ehkä hillitsevät kristittyjen kiusausta päätyä äärimmäisyyksiin ja kohtuuttomaan ankaruuteen.

Mutta miten meidät voi saada käskemällä tai varoittavan esimerkin avulla rakastamaan ja antamaan anteeksi kenellekään, varsinkaan ihmiselle, joka on rikkonut meitä vastaan? Evankeliumin vertausuhan sisältää ankaran varoituksen anteeksiantamattomuuden seurauksista hänelle, joka kantaa kaunaa velallistaan kohtaan. Miten pelkkä varoitus voi auttaa meitä käytännössä? Eikö yleensä tapahdu näin: kun joku on tehnyt minulle pahaa, tapahtuma on saanut tunteeni ja ajatukseni kuohuksiin, jopa vaurioittanut tunne-elämäni pysyvästi, puhumattakaan arjen pienten loukkausten aiheuttamasta mielipahasta. Eikö pitäisi ensin päästä sisäiseen psyykkiseen tasapainoon, jotta armahtaminen olisi sisäisenä asenteena mahdollinen?

Raamatussa ei kuitenkaan tehdä selvää eroa itse tunteen ja tunteen ilmaisemisen välillä toimintana ja käytöksenä. Vertaukset usein ikään kuin sivuuttavat sen psykologisen todellisuuden, jonka kanssa kamppailemme ja yksinkertaisesti käkevät tai kehottavat: rakasta, anna anteeksi. Mutta onko mahdollista sivuuttaa oma sisäinen todellisuus ja vain alkaa rakastaa?

Yksi näkökulma vaikeaan kysymykseen alkaa keriytyä auki rakkauden kaksoiskäskyä (Mk. 12:30–31) tutkimalla. Jeesus liittää lain tärkeimmän käskyn tiivistelmän Israelin uskontunnustukseen, sen ydinkohtaan: ”Tärkein on tämä: ’Kuule, Israel: Herra, meidän Jumalamme, on ainoa Herra.’” (Mk. 12:29)

Jeesuksen sanat viittaavat Vanhaan testamenttiin, jakeeseen 5. Ms. 6:4. Sieltä huomaamme, että tunnustautumista yhteen Jumalaan ja käskyä rakastaa Jumalaa yli kaiken seuraavat käytännön neuvot: ”Pidä aina mielessäsi nämä käskyt, jotka minä sinulle tänään annan. Teroita niitä alin omaa lastesi mieleen ja puhu niistä, olitpa kotona tai matkalla, makuulla tai jalkeilla. Sido ne merkiksi käteesi ja pidä niitä tunnuksena otsallasi. Kirjoita ne kotisi ovenpieliin ja kaupunkisi portteihin.” (5. Ms. 6:6–9)

Israelin uskontunnustuksesta avautuu siis seuraava näkökulma päivän evankeliumiin: jos tahdot vaalia ja vahvistaa anteeksiantavaa mieltä lähimmäistäsi ja toista kristittyä kohtaan, tutki säännöllisesti pyhiä tekstejä, opettele niitä ulkoa, toista, vaali ja välitä eteenpäin. Tässä on ikään kuin kognitiivinen lähtökohta armahtavuuteen: kun viivyn pyhien tekstien äärellä, minussakin toteutuu vähitellen tai säilyy jotain siitä, mistä sanat puhuvat. Evankeliumin sanat alkavat rakentaa omaa todellisuuttani. Sana alkaa uudistaa sanaa tutkivan sisintä. On siis korvaamatonta kristittynä elämiselle ylläpitää, muistella, saarnata, opettaa, välittää uusille sukupolville ja palauttaa mieleen yhä uudelleen Raamatun ohjeellisia ja esikuvallisia tekstejä. Näin menetellen meissä ehkä toteutuu, Sanan vaikutuksesta, jotain siitä, mihin sanat viittaavat. ■

2.11.

PYHIEN YHTEYS

PYHÄINPÄIVÄ

Liturginen väri: punainen

Mt. 5: 1–12

Virret: 140; 126; 630: 1, 2; 146; 229; 630: 3

Muuta musiikkia: S. Rissanen: Aika tulee, aika on jo (UML), P. Cornelius: Requiem aeternam (SATB), Gammal fäbodpsalm från Dalarna (SATB), P. Kos-tiainen: Autuaita ovat ne (SSATB, S789)

Näkymätön merkki

SATU SAARINEN

Olin kahdestaan neljävuotiaan tyttäreni kanssa kotona. Hän puuhaili reippaasti ja kävi kiihkeitä keskusteluja leikeissään. Yhtäkkiä hän huusi minulle, ”Äiti, me mennään ulos!” Ja niin he menivät – äidin silmälle näkymätön mielikuvitusystävä ja hän.

Olen monta kertaa saanut liikuttua samaisen nelivuotiaani taivas- ja kuolemakuvauksista. Lapselle, joka elää koko ajan näkyvän ja näkymättömän maailman rajapinnassa mielikuvituskavereineen ja tivoleineen, kuolemaa ei yksinkertaisesti ole. Tai se on vain siirtymä tästä näkyvästä maailmasta näkymättömään, jonne edelleen voi nähdä lapsen silmin.

Pyhäinpäivänä muistamme heitä, jotka ovat jo näkyvästä maailmasta siirtyneet. Evankeliumikirjan mukaan muistelumme kohteena ovat paitsi kaikki uskossa Kristukseen kuolleet, myös kristikunnan marttyyrit. Uskon kuitenkin, että suurin osa pyhäinpäivänä kirkkoon tulevista ihmisistä tulee sinne oman rakkaan ja läheisen ihmisen lämmin muisto sydämessään. Pyhäinpäivän iltakirjoissa kynttilät syttyvät vuoden aikana poisnukkuneille. Monella on sydämessään tuore suru.

Tärkeä pyhäinpäivän näkökulma on myös se, että jokainen Kristuksen oma on pyhä. Pyhäinpäivänä uskontunnustuksena on hyvä käyttää Nikean tunnustusta, joka alleviivaa näkyvän ja näkymättömän maailman olemassaoloa. Myös siinä korostuu pyhien yhteys, johon me elävätkin voimme näkymättömästi liittyä, uskolla ja uskossa.

Rippikoululeirillä puhuin nuorille kasteessa otsaamme piirrettävästä näkymättömästä, mutta voimallisesta merkistä. Se merkki säilyy läpi koko elämämme, ja siitä Jumala

meidät tunnistaa. Vaikka itse emme sitä muistaisi, Hän tuntee omansa. Sen saman ristinmerkin suojissa meidät saatellaan elämään Kristuksen yhteydessä ja sen saman merkin suojiin meidät kerran siunataan, jälleen elämään Kristuksen yhteydessä!

Päivän epistolateksti kuvaa tätä Kristuksen omien joukkoa. Miten ilahduttavan laaja ja monenkirjava se on! Ihmisiä kaikista maista, kaikista heimoista. Sanoma on julistettu ja eteenpäin puhuttu kaikilla kielillä: ”Minä näin suuren kansanjoukon, niin suuren, ettei kukaan kyennyt sitä laskemaan. Siinä oli ihmisiä kaikista maista, kaikista kansoista ja heimoista, ja he puhuivat kaikkia kieliä.” Jumalan palvelijat ovat saamaisillaan sinetin otsaansa pelastuksen merkiksi.

Päivän evankeliumin autuaaksi julistamiset ja lopullisen autuuden vahvistukset eivät äkkiseltään näytä koskevan nykyihmistä. Harva länsimainen ihminen kärsii Jeesuksen nimen tähden, elämä sinänsä ei ole henkiinjäämiskamppailua. Kiire, työelämän vaatimukset, elintasosairaudet ja ihmissuhdeongelmat aiheuttavat meille kärsimystä. Juuri näiden ajallista autuuttamme hätistävien syiden vuoksi Jeesuksen lohduttavat sanat koskevat myös juuri meitä.

Nykyihmiselle sen sijaan voi olla vieras ajatus, että vasta tämän elämän jälkeen saamme onnen ja autuuden. Sitä etsitään kiivaasti jo tässä ajassa. Hengellisyyden, henkisyyden ja sisäisen rauhan kaipuu ei ole meistä poissa, päinvastoin.

Päivän evankeliumi muistuttaa meitä myös oman autuuden etsimisen sijaan kurkottamaan katsetta laajemmalle. Lievittämään kärsimystä, auttamaan ja tukemaan heikommassa asemassa olevia. Todellinen ajallinen ja ajaton, näkyvä ja näkymätön autuus ei synny itsekkästä oman navan pelastamisen tarpeesta. Eikö se nouse ennemminkin siitä työstä ja teoista, joita saamme olla tekemässä tuon valkopukuisten joukon kasvattamisen puolesta? ■

”Tärkeä pyhäinpäivän näkökulma on myös se, että jokainen Kristuksen oma on pyhä.”

3.11.

KAHDEN VALTAKUNNAN KANSALAISENA

24. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Mt. 22:15–22

Virret: 545; 128; 581; 590; 452; 583; 1, 3

Muuta musiikkia: K-E Gustafsson: Minun ajatukseni ovat rauhan (SATB, KVPM 3), Negro spiritual: Soon and very soon (arr. A. Crouch)

Kuka olet, missä ja kenen kanssa elät?

ARI OINAS

Jeesus oli jo tunnettu laajalti. Pitkä aika oli siitä, kun hän oli aloittanut toimintansa. Silti fariseukset eivät voineet käsittää, kuka Jeesus oli. Kaikki mitä hän teki, oli vastoin heidän odotuksiaan siitä, millainen tuleva Messias olisi. Heidän mielestään Jeesus oli kaikesta huolimatta vain kansansuosiota kalasteleva profeetta. He päättivät neuvotella keskenään, miten voisivat riistää häneltä suosion.

Samalla he tiesivät Jeesuksen myös älykkääksi mieheksi. Oli keksittävä ovela juoni. Avuksi he pyysivät myös Herodeksen kannattajia, joiden joukossa oli kokeneita populistejä. Yhdessä he kehittivät kavalan juonen ja kulkivat kohtaamaan Jeesuksen. Aluksi he kiittelivät siitä, kuinka Jeesus aina halusi puhua totuudenmukaisesti ja opettaa Jumalan tietä. Kuuluvalla äänellä he esittivät Jeesukselle kysymyksen, jota olivat yhdessä valmistelleet, niin että ympärillä oleva kansanjoukko sen kuuli: ”Sinä olet ihmisistä riippumaton etkä tee eroa heidän välillään. Sano siis meille, mitä mieltä olet: onko oikein maksaa keisarille veroa vai ei?” Koko kansanjoukko hiljeni kuulemaan, mitä Jeesus vastaisi. Verokysymys kiinnosti kaikkia!

Yllättävää, kuinka vihollisuus voi yhdistää kaksi toisilleen vihamielistä osapuolta yhteisen uhan edessä. Herodeksen kannattajat kannattivat lujasti keisarin verotusoikeutta, jonka myötä myös Herodes ja hänen kannattajansa saivat oikeutuksen omalle veronkannolleen keisarin palvelijoina. Fariseukset olivat täysin päinvastaisella kannalla. Vain Jerusalemin temppelillä oli oikeus periä kymmenyksiä sosiaaliin ja jumalanpalvelus- ja temppelikuluihin. Samalla fariseukset eivät uskaltaneet viedä sitä tosissaan käytän-

töön, koska keisarin verotusoikeuden kiistäminen veisi heidät tuomioistuimeen ja pahimmillaan teloitettavaksi. Monet myös kaipaivat menettämäänsä itsenäisyyttä takaisin.

Herodeksen kannattajat ja fariseukset oivalsivat, että liittymällä yhteen he voisivat saada Jeesuksen ansaan ja raivatua hänet tieltä pois. Mitä Jeesus ikinä vastaisikin, seurauksena olisi kasansuosion menetys tai Rooman vihollisuus. Mutta Jeesus huomasi heidän kieroutensa ja sanoi: ”Te teeskentelijät! Miksi te yritätte saada minut ansaan? Näyttäkää sitä rahaa, jolla maksatte veronne.” He ottivat esiin denaarin. Jeesus kysyi heiltä: ”Kenen kuva ja nimi siinä on?” ”Keisarin”, he vastasivat.

Jeesuksen vastauksesta avautuu uusi ajattelutapa kaiken keskellä: ”Antakaa siis keisarille, mikä keisarille kuuluu ja Jumalalle, mikä Jumalalle kuuluu.” On syytä kysyä tässä myös, mitä Jeesus siis sanoo? Hän ei väitä, että keisarille verojen maksu olisi oikein tai väärin, eikä sitäkään mikä veroista kuuluu Jumalalle ja mikä ei? Sen ratkaisun hän jättää jokaiselle erikseen.

Onko meillä tästä jotain opittavaa? Ajattelen, että tiedostamme arvomme ja tiedämme myös, mitä Jumala odottaa, mutta miten on niiden toteutuksen laita. Riittäkö kirkollisveron maksu? Toteutuuko se yksin rahan kautta? Mitä on antaa Jumalalle se, mikä hänelle kuuluu?

On hyvä hetki myös pohtia Matteuksen evankeliumin äärellä, missä määrin meidän pyrkimyksemme yhteiseen hyvään ovat kosketuksissa siihen todellisuuteen, jossa elämme. Näkyvätkö pyrkimyksemme yhteiseen hyvään teoissamme, käyttäytymisessämme ja ajattelussamme?

Katoliset ja protestantit kiistelevät yhteisestä ehtoollisen vietosta, samalla kun biljoona ihmistä elää köyhyysrajan alapuolella. Esimerkiksi neuvotteluissa eri puolilla maailmaa jakaudutaan ystävä- ja vihollisuusrajojen mukaan, kun oikein olisi kristityn astuessa näyttämölle tunnustaa jokaisen yksilön arvo sellaisenaan ja pyrkiä osapuolten väliseen rauhaan. Tulee siis astua itsestä ulos ja katsoa asioita myös toisesta näkökulmasta.

Jeesuksen opetus rahasta veikin ajatukset muualle kuin rahaan. Nyt kaikkien mielessä oli vain Jumalan tahto. Miten jokainen voi kasvaa taivaan ja maan kansalaisena sekä vallitsevan yhteiskunnan jäsenenä ja kristittynä? ”Antakaa siis keisarille, mikä keisarille kuuluu ja Jumalalle, mikä Jumalalle kuuluu.” ■

10.11.

KUOLEMASTA ELÄMÄÄN

25. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Mt. 9:18–26

Virret: 593; 726; 621; 373; 372; 632: 1, 4

Muuta musiikkia: Kaikki jotka kyynelin kylvävät (J. Löytty, S. Rissanen), J. Yli-Annala: Psalmi 84 Kuinka ihanat ovat sinun asuinsijasi (SATB, YK 90)

Puhtaus leviää

NIKO HUTTUNEN

Tämän sunnuntain evankeliumissa verenvuototautisen naisen parantaminen on erikoisella tavalla sijoitettu kuolleen tytön herättämistä kuvaavan kertomuksen sisään. Matteus seuraa lyhennetysti ja mukaillen Markuksen versiota.

Lukuisia elävöittäviä yksityiskohtia on jäänyt pois Matteuksen versiosta. Markuksen kertomuksen tunteva lukija tulee helposti täydentäneeksi kertomusta Markuksen aineistolla. Yhdessä kohtaa se näkyy jopa käännöksessä (KR 1992), joka puhuu synagogan esimiehestä. Matteus kuitenkin käyttää hänestä sanaa *arkhōn*, mikä tarkoittaa yleisesti esimiestä tai johtohenkilöä.

Markuksesta poiketen tyttö on jo kuollut, joten isä pyytää jo alun alkaen kuolleista herättämistä. Tämä ilmentää suurta uskoa, vaikkei sitä isän osalta mainitakaan. Naisen kosketuksesta Matteus kertoo: viitassa on tupsu.

Sunnuntain evankeliumin ihmekertomukset kuuluvat laajaan sikermään muita ihmekertomuksia (luvut 8-9), mutta kummallakin on oma erityispiirteensä. Tytön herättäminen on kertomussikermän ainoa kuolleista herättäminen. Nainen puolestaan paranee ilman Jeesuksen aktiivista toimintaa toisin kuin muissa sikermän parantamiskertomuksissa.

Kuolleista herättäminen osoittaa Jeesuksen valtaa kuoleman yli – tämä on sunnuntain varsinaisen teema. Evankelista käyttää tässä yhteydessä kreikan verbiä *egeirō* (9:25), joka kuuluu varsin tavallisiin Jeesuksen ylösnousemusta kuvaaviin verbeihin. Ylitulkintaa on kuitenkin vältettävä, sillä samassa kertomuksessa se kuvaa myös Jeesuksen nousemista seisomaan (9:19). Mahdollisesti evankelista leikitte-

lee eri merkityksillä, sillä Jeesuksen voi myös tulkita vetävän tytön kädestä seisaalleen.

Monimerkityksisyyttä hyödynnetään myös verenvuototautisen naisen kohdalla. Siellä huomio kiinnittyy verbiin *sōdzō*, joka voi tarkoittaa parantumista, mutta myös pelastumista vaarasta (ks. esim. 8:25) tai uskonnollisessa mielessä pelastumista. Viimeksi mainittu merkitys on ohjelmallisesti esitetty Jeesuksen tehtäväksi evankeliumin alussa: pelastaa kansa synnistä (1:21).

Monimerkityksisen verbin *sōdzō* käyttö verenvuototautisen naisen yhteydessä lienee tarkoituksellista, sillä tarjolla olisi ollut muitakin, leimallisemmin parantamista tarkoittavia verbejä. Kun Jeesus edellä lausuu ”Eivät terveet tarvitse parantajaa vaan sairaat” (9:12), hän käyttää toisesta verbistä johdettua sanaa. Jatko kuitenkin rinnastaa sairauden ja synnin sekä parantamisen ja syntisten kutsumisen (9:13). Parantamisen ja synneistä pelastamisen teemat siis linkittyvät.

Sairauden parantamisen ja synnin anteeksiantamisen välinen suhde ei ole yksiselitteinen. Sairaus edustaa kuoleman mahtia, ja nämä molemmat ovat syntiinlankeemus-kertomuksen myöhemmän tulkinnan mukaan kytköksissä syntiin. Tämä käy ilmi esimerkiksi pyhäpäivän apokryfitekstistä (Viis. 1:7-15) – jos et ole huomannut, pyhäpäiväkohtainen apokryfitekstien kokoelma on netissä kirkon sivuilla.

Sairaanhoito on perinteisesti kuulunut kirkon agendalle. Suomessa se käytännössä loppui 1972 kansanterveyslakiin, joka siirsi kotisairaanhoidon pois seurakunnilta. Viime aikojen terveydenhuollon kehitys enteilee sitä, että sairaanhoito palaa jossain määrin jälleen diakoniaan. Parantamiskertomuksissa onkin diakonista potentiaalia: syntien anteeksiantamiseen liittyy aina myös konkreettinen toiminta lähimmäisen hyväksi.

Verenvuototautisen naisen kertomus kuvastaa kuitenkin sitä, etteivät parantaminen ja pyhyys ole vain tietoista toimintaa. Jeesus tulee parantaneeksi naisen ilman omaa aktiivisuuttaan. Missä määrin kristityn olemus voi muuttua sel-laiseksi, että se säteilee Jeesuksen pyhyyttä ja puhtautta myös aivan omalla painollaan?

Lopuksi on syytä huomata, että Jeesuksen toiminta edustaa puhtauslaeista poikkeavaa ajattelua. Puhtauslaeissa ollaan ennen kaikkea huolestuneita siitä, että puhdas saastuu. Jeesuksen toiminnassa puhtaus kuitenkin leviää saastaiseen. Tässä on kristityn kutsumuksen tausta: maailmaa ei tarvitse pelätä, vaan siellä voi olla – niin kuin Jeesus Matteuksen evankeliumissa sanoo – suolana ja valona (5:13–16). ■

17.11.

VALVOKAA!

VALVOMISEN SUNNUNTAI

Liturginen väri: vihreä

Mt. 25:1–13

Virret: 148: 1-4; 490: 1, 3; 163; 273; 228; 490: 2, 4, 5

Muuta musiikkia: K-E Gustafsson: Me odotamme uusia taivaita (SATB, KVPM 3), S. Rintamäki: Psalmi ”Mutta meillä on Hänen lupauksensa”, S. Rintamäki: Lapsikuorosovitus virteen 490

Impien itsekritiikki

HANNA VANONEN

Jumalanpalvelus voi toisinaan olla täynnä avioliitton astumisesta kumpuavaa symboliikkaa. Eikä ihme: Raamatussa morsiamista, sulhasista ja hääjuhlista puhutaan usein – sekä Vanhassa että Uudessa testamentissa – ja häihin liittyvää sanastoa käytetään myös tulevaa pelastusta kuvailtaessa (esim. Jes. 54:4–8; 62:4–5, Mt. 22:1–14, Ilm. 19:7–8). Virsikirjassa on lukuisia virsiä, joissa hyödynnetään morsiuskuvastoa (esim. 4, 58: 7, 144: 7–8, 153, 164: 1, 345, 574: 5, 621:2, 632). Kohtuullisen usein käytettyjä ovat myös Ilmestyskirjasta peräisin olevat ehtoollisen kutsusanat ”autuaita ne, jotka on kutsuttu Karitsan hääateriale” (vrt. Ilm. 19:9).

Tällainen hääsanasto on toki tuttua tänäänkin, mutta etenkin nuoremman polven seurakuntalaisille nämä vihkiäisiin nojaavat vertauskuvat voivat olla vieraannuttavia. Perhesymboliikka – ajatus taivaallisesta Isästä, Jumalan perheväestä ja seurakunnasta Jeesuksen veljinä sisarina – vaikuttaa olevan suhteellisen ajatonta, mutta seurakunta Kristuksen morsiamena tuntuu monesta nykyseurakuntalaisesta hankalalta kieli- ja mielikuvalta. Koska morsius-symboliikka kuitenkin on Raamatussa ja kristillisessä sanastossa niin yleistä, siitä tuskin kannattaa kokonaan luopua. Sen sijaan näinä pyhinä, jolloin tekstinä on jotakin aiheeseen liittyvää, kannattanee käyttää muutama sana tämän symboliikan avaamiseen.

Avioliitto ja jälkeläiset olivat ajanlaskun alun aikaisessa juutalaisessa yhteiskunnassa ensiarvoisen tärkeitä: ne takasivat ihmiselle turvan ja huolenpidon. Lapsettomat (naispuoliset) lesket muodostivat yhden kaikkein heikoimmassa asemassa olevan yhteiskuntaryhmän, joka saattoi kärsiä paitsi köyhyydestä myös täydellisestä kunnioituksen puut-

teesta. Tällaisen lesken näkökulmasta avioliitto saattoikin näyttää todelliselta pelastukselta, joka olisi kohentanut elämää sen kaikilla osa-alueilla. Tätä taustaa vasten esimerkiksi Jesajan profetia Israelista Jumalan morsiamena muuttuu ymmärrettävämmäksi: ”Nuoruutesi nöyryytyksen sinä saat unohtaa etkä enää ole muistava leskeytesi häpeää, sillä nyt sinun aviomiehesi on hän, joka sinut loi.” Samoin Matteuksen halu viljellä hääsanastoa kirkastuu tätä taustaa vasten. Matteus, jolle Jeesus näyttäytyy ennen kaikkea hallitsevana ja voittoisana kuninkaana, kuvaa Herransa mielellään tyypillisen maskuliiniseksi, rohkeaksi, voimakkaaksi ja rationaaliseksi sulhaseksi, kun taas seurakunnan rooli on feminiinisempi eli heikompi ja pelokkaampi. Tämä näkyy myös kertomuksessa kymmenestä morsiusneidosta.

Toinen teema, joka morsiusneitokertomuksesta heijastuu, on ajatus jonkinlaisesta kahtiajaosta kristittyjen kesken: on niitä kristittyjä, jotka pitävät huolta lampuistaan ja ovat valmiina Herransa tuloon, mutta on niitäkin, jotka eivät lampun omistamisesta huolimatta jaksa, ehdi tai ymmärrä huolehtia öljystä ja jäävät siksi häätalon ulkopuolelle. Vallitseeko siis seurakunnassakin kahtiajako ”tosikristittyjen” ja muiden välillä? Ajatusta on historian saatossa viljellyt moni tunnettu teologi, ja se on nykyäänkin tuttu keino vahvistaa pienen samanmielisen joukon identiteettiä. Ajatuskulku on omiaan herättämään ahdistusta omantunnonaroissa ihmisissä: eikö kristityn elämään kuulukaan hääjuhlien ilo vaan jatkuva pelko siitä, että sittenkin löytää itsensä suljetun oven takaa? Kuva ulossuljetuista tyhmistä morsiusneidoista on raju: olivathan hää ajanlaskun alun taitteessa nimenomaan koko yhteisön juhla. Kahtiajaon ajatuksessa voisi kuitenkin nähdä myös rakentavan puolen: se korostaa, että kristillisen yhteisön on aina oltava sisäisesti kriittinen. Tyhmiä morsiusneitoja ei voi etäännyttää jonnekin seurakunnan ulkopuolelle, vaan mahdollisuus välinpitämättömyyteen elää myös kristittyjen keskuudessa. Tämän ei tarvitse merkitä ahdistavaa itsetarkkailua, vaan se voi tuottaa myös tervettä itsekritiikkiä. Lamppunsa tulta saivat tarkkailla yhtä hyvin kristilliset yhteisöt kuin yksilötkin. Viime aikoina on ollut näkyvissä merkkejä siitä, että tällaista kriittistä itsetarkastelua on alettu suorastaan kaivata. Toimittaja Elina Jäntti kirjoitti Länsi-Savo-lehdessä (18.6.2013), että erosi aikoinaan kirkosta, koska ei halunnut ”kuulua uskontokuntaan, jossa jatkuvasti muistutetaan ihmisen syntisyydestä”. Sitten Jäntti on tullut toisiin ajatuksiin: ”Voi olla, että nyky-yhteiskunnassa jos missä tarvitaan tahoja, joka muistuttaa synneistäkin – muuten ihminen rellestää maapallon hajalle ja köyhät kyykkyyt.” ■

24.11.

**KRISTUS, KAIKKEUDEN HERRA
TUOMIOSUNNUNTAI, KRISTUKSEN KUNIN-
KUUDEN SUNNUNTAI**

Liturginen väri: vihreä

Mt. 25:31–46

Virret: 160; 271; 155; 732 (uskontunn.); 408; 398; 420: 9

Muuta musiikkia: J. Haapasalo: Herra, kuule rukouk-
seni (SATB, KVPM 3), Negro spiritual: Babylon's fal-
ling (SSAA, sov. K. Ala-Pöllänen), L. Boellmann: Toc-
cata (Suite Gothique)

Kärsivässä Kristuksen kärsimys

JUHA TANSKA

Tuomiosunnuntain evankeliumin edellä (Mt. 24:36–25:30) Jeesuksen opetus kehottaa seuraajiaan lukemaan ajan merkkejä, valmistautumaan, olemaan Jumalan valtakunnan odotuksessaan uskollisia ja hoitamaan saamiaan lahjoja rohkeasti ja viisaasti. Kuvaus suuresta erottelusta viimeisellä tuomiolla huipentaa edelliset opetukset kosmiseen loppunäytökseen: ”Kun Ihmisen Poika tulee kirkkaudessaan kaikkien enkeliensä kanssa, hän istuu tuomiosuolalle, ja hän erottaa ihmiset toisistaan, niin kuin paimen erottaa lampaat vuohista.” (Mt. 25:31–32)

”Kaikki kansat” – Ihmisen Pojan valtaistuimen edessä merkinnee koko ihmiskuntaa. Itse opetus tuomion perusteista suuntautuu kuitenkin ilmeisen suoraan kristityille. Se on kehotuspuhetta meille siitä, miten meidän tulee suhtautua toisiin ihmisiin, erityisesti marginaalissa oleviin. Evankeliumi kertoo, että ihminen valmistautuu Kristuksen paluuseen eläessään todeksi lähimmäisenrakkauden käskyä, rakastaessaan syrjässä olevia tai yhteisöstään ulos syytettyjä.

Evankeliumin ajatus siitä, että palvelemme Jeesusta palvelemalla toisia ihmisiä, on kiehtova. Yhden esikuvan saat-
taa nähdä Vanhan testamentin sananlaskuissa, 19:17: ”Joka köyhää armahtaa, lainaa Herralle, ja Herra maksaa takai-
sin hyvän teon.” Matteus kuitenkin samaistaa hädässä ole-
vat ja Ihmisen Pojan tavalla, joka herättää monta kysy-
mystä. Onko Kristus samalla tavalla läsnä kärsivissä kuin
uskomme hänen olevan ehtoollisen ja kasteen sakramen-

teissa, sakramentaalisena todellisuutena? Vai onko hänen läsnäolonsa ”juridista” – hädässä olevat edustavat Kristusta maailmassa. Suhtautumisemme heihin kertoo suhteet-
tamme Kristukseen. Vai onko kyse jostain muusta?

Ensimmäisen Mooseksen kirjan jakeissa 18:1–2 kerro-
taan: ”Herra ilmestyi Abrahamille Mamren tammistossa –
– ja kun hän [Aabraham] kohotti katseensa, hän näki kol-
men miehen lähestyvän.” Teksti antaa ymmärtää, että kol-
men miehen kohtaamisessa Jumala ilmestyy Aabrahamille.
Kysymystä Jumalan tai Kristuksen läsnäolosta kärsivissä
(tai ohikulkijoissa) lienee saarnassa lopulta turhaa liikaa
teoretisoida. Vaikka emme ymmärtäisi asiaa älyllisesti eri-
tellen, todellisuus puhuttelee meitä toisinaan itsessään. Sai-
raan tai marginaalissa olevan kohtaamiseen tuntuu joskus
liittyvän sellaista Pyhän läsnäoloa, jota on vaikea pukea
sanoiksi. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että kärsimystä
itsessään pitäisi jotenkin ylevöittää; pahalta se näyttää ja
tuntuu aina. Ennen kaikkea, viimeisen tuomion teksti
kehottaa vakavasti tarttumaan käytännön toimiin: palvele-
maan nälkäisiä, kodittomia, köyhiä ja sairaita. Kyse on
arkisesta, ”maallisesta” toiminnasta, joka ei ole meistä
etäällä tai vaikeasti ymmärrettävää.

Viimeisen tuomion kuvaus on myös kirjallisesti taitavasti
rakennettu kokonaisuus: oikeudenistunnon kokoontumi-
nen (j. 31–33), valtakuntaan valittujen tuomio ja tuomion
perustelu (34–36), keskustelu valittujen ja tuomarin välillä
tuomion perusteista (37–40), syyllisiksi todettujen tuomion
langettaminen ja perustelu (41–43), keskustelu tuomittujen
ja tuomarin välillä tuomion perusteista, oikeudenistunnon
päätös ja seuraukset vastaajille (46).

Ehkä saarnaajakin voisi kokeilla tiivistä, draamallisesti
mietittyä jäsenystä esitykselleen. Jos jäsenys on vaikea
keksiä, voit käyttää apuna vaikkapa kaavaa, jonka alku-
perä on ranskalaisen kokeellisen kirjallisuuden työpajassa,
ryhmässä nimeltään OULIPO (*Ouvroir de Littérature
Potentielle*). Käytössäsi on kymmenen verbiä, joilla aloitat
saarnasi kappaleet seuraavassa järjestyksessä: *näen, tiedän,
huomaan, painotan, en tiedä, ajattelen, olen varma, pohdin,
veikkaan, näen*.

Rakenna saarnasi kymmenen kappaleen mittaiseksi niin,
että kukin kappale alkaa edellisen sanalistan mukaisella
verbillä, annetussa järjestyksessä. Huomaa, että kappaleen
aloittava verbi myös ohjaa sitä näkökulmaa, josta käsin
kyseisessä kappaleessa tarkastelet kertomusta viimeisestä
tuomiosta. Jos menettelet näin, saarnaasi tulee mukaan
sekä aistimuksia että tunteita ja tietoa. ■

1.12.

KUNINKAASI TULEE NÖYRÄNÄ

1. ADVENTTISUNNUNTAI

Liturginen väri: valkoinen

Mk. 11:1–10

Virret: 2: 1–3, 729: 6, 1; 13: 1 (saarnavirren paikalla), 4, 222; 2: 4, 5

Muuta musiikkia: K-E Gustaffson: Iloitse, tytär Siion! (SATB, KVPM 1), L. Heikkilä: Hoosianna (SATB, JS), E. Salumäe: Iloitse, tytär Siion! (SATB), J. Haapasalo: Hän nöyrä, hiljainen 4 (vuorovirsisovitus), K. Tikka: Pyhä (SATB, S519), G. F. Händel: Riemuitse, tytär Siion! (SATB), Psallite – Laulakaa, portit aukaiskaa (SATB), (sov. M. Praetorius), Hoosianna (O. Kortekankaan sovitus virteen 1), R. Twardowski: Hosanna I (SSAATTB)

Hengähdys ja hoosianna

SATU SAARINEN

Uusi kirkkovuosi alkaa! Kirkot ovat tänään täynnä, Hoosianna kaikuu ja mukava fiilis täyttää mielen. Ensimmäinen adventtisunnuntai on yksi suosituimmista kirkkopyhistä. Joulunodotukseen aletaan valmistautua konkreettisesti, ei enää vain epämääräisenä haahuiluna markettien joululevyjen tasaisen soinnin tahdissa. Joulukuun alussa aletaan laskea päiviä joululomaan ja joulunvieron suunnitelmat valmistuvat pikkuhiljaa.

Adventin sanoma on myös ja ennen kaikkea suuren suunnitelman toteutumiseen valmistautumista. Joulun lapsen syntymän odotusta, mutta myös Hänen maailmaan tulonsa merkityksen täyttymyksen odotusta. Pelastuksen odotusta, Valon odotusta! Kuten evankeliumikirjassa sanotaan: ”Päivän evankeliumi liittää adventin ja joulun palmusunnuntaihin ja pääsiäisen tapahtumiin. Näin kirkkovuoden pääsiäiseskeisyyksy tulee esille alusta lähtien. Joulusta sa merkityksensä vain yhteydessä Kristuksen kärsimykseen, kuolemaan ja ylösnousemukseen.”

Jeesuksen merkitys koko maailman Vapahtajana on läsnä keskeisesti uuden kirkkovuoden alussa. Hän ei synny vain opettajaksi ja viisaaksi neuvonantajaksi, vaan Vapahtajaksi. Jeesuksessa on alkanut uusi aika.

Parhaimmillaan uuden ajan alku voi näkyä adventtina eri-ikäisten mukana olossa messun toteutuksessa. Yhdessä jotain hyvin konkreettista ja liikuttavaa on Hoosiannaa laulavassa monenkirjavassa kirkkokansassa, kuin myös

palmunoksia heiluttelevassa lapsijoukossa, joka kulkueena saapuu kirkkoon. Söpiilyn sijaan viesti uudesta alusta on vahva: pelastuksen aika on meneillään, käynnissä, ja sanoma siitä kuuluu kaikille, myös lapsille.

Siunattu se valtakunta, joka Jeesuksessa tulee! Jos ja kun valtakunta on jo meidän keskellämme, miten se näkyy? Uuden kirkkovuoden ensimmäinen sunnuntai julistaa, että Jumala ei ole kaukana meistä. Miten rohkaista ihmisiä yhteyteen toistensa kanssa adventin aikana?

Nämä kaksi asiaa ovat yhteydessä toisiinsa: Jumalan valtakunnan maailmassaolo ja toinen toistemme ja Jumalan lähellä eläminen. Jouluun valmistautumista saattaa varjostaa syksyn päättämisen stressi ja joulupaniikki. Suurin osa siitä on ulkoa tyrkytettyä, mutta tehokkaasti vedämme sitä henkeen asti. Ahdistus voi kasvaa ja erottaa meidät Jumalan ja toistemme läheisyydestä.

Adventin aika on pieni paasto. Tätä ei sovi unohtaa kaiken valmistautumisen keskellä. Päinvastoin. Valmistautuminen vaatii pysähtymistä ja hengähdystä. Saarnassa on hyvä muistuttaa pienen paaston merkityksestä. Pysähtyminen maallisen joulunalusen alla voi olla haastavaa. On helppo mennä mukaan kuluttamaan. Jääkö siitä jotain todellista ja pysyvää sydämeen ja sieluun?

Adventin ajalle voi järjestää seurakunnassa monenlaista ”pysäkkiä”. Ensimmäisen adventin messussa tai kirkkokahveilla on hyvä ilmoittaa näistä tapahtumista. Pieni pysäkki voi olla vaikka vaihtuva adventtikalenteri jossain näkyvässä paikassa kirkossa tai ilmoitustaululla. Kuva, ajatus tai raamatunkohta. Se voi olla pieni rukoushetki tai meditaatio ilta- tai aamuhetkenä. Aamuinen, hiljainen neulomisiipiiri seurakuntasalissa tai rukouslaulutuoquio kapelissa. Mahdollisen tuoton aamupuurosta tai kolehdista voisi ohjata lähetystyöhön tai johonkin ajankohtaiseen apuun. Mielikuvitus on rajana, kun valmistaudumme suureen juhlaan. Avaja porttis, ovesi! Vedä syvälle henkeen odotuksen ilosanomaa ja puhalla ulos kaikki turha paine ja stressi! ■

6.12.

KIIITOS ISÄNMAASTA

ITSENÄISYYSPÄIVÄ

Liturginen väri: valkoinen

Jh. 8:31–36 tai Mt. 20:25–28

Virret: 577; 546; 329; 332

Muuta musiikkia: J. Sibelius: Isänmaalle (TTBB), O. Elokas: Isänmaan rukous (TB/SATB), S. Carlsson: Rukous Suomen puolesta (SATB, YK), T. Kuusisto: Suomalainen rukous (SATB), J. Tolonen: Täällä Pohjantähden alla (SATB), Kotomaamme (sov. T. Tuukanen, YK 196)

Kiitos isänmaasta

ARI OINAS

Kun itsenäinen Suomi oli vasta unelma, sen esitaistelijat eivät luopuneet unelmastaan – itsenäisestä Suomesta. Ehkä heitä rohkaisivat 3700 vuoden takaa olevat Mooseksen sanat. Se esimerkki kuinka muinainen Israelin heimo oli elänyt sorron alla ilman oikeutta omaan kieleen, kulttuuriin ja kansalliseen olemassaoloon. Tuollain unelmat kantoivat Moosesta. Se unelma oli itsenäisyys. Jos Jumala kerran oli ottanut kokonaisen kansan toisen kansan keskuudesta antaakseen sille oman maan ja oikeuden määrätä itse tulevaisuudestaan, miksi se ei voisi tapahtua myös Suomen kansan kohdalla? He eivät luopuneet unelmastaan, vaan kun otollinen hetki oli, he tarttuivat siihen ja tekivät sen mahdolliseksi.

Sama unelma kantoi niitä sotilaita, jotka katselivat nopeasti kyhätyistä juoksuhaudoistaan, kuinka talvisodan seitsemäntenä päivänä 6. joulukuuta 1939 neuvostodivisioonaa lähti ylittämään Taipalejokea. He kävivät taisteluun ylivoimaista vihollista vastaan tarttuen samaan unelmaan, joka vain 22 vuotta aiemmin oli luonut itsenäisen Suomen.

Tuttu psalmi sanoo: ”Ole minulle kallio, jonka suojaan saan paeta, vuorilinna, johon minut pelastat.” Kun edessämme on uhkaava aika, tarvitsemme turvaa. Kun elämältä tuntuu olevan pohja pois, kaipaamme kiinteätä kalliota jalokojemme alle. Kun yhteinen tulevaisuus oli hämärän peitossa, myös omat esi-isämme virittivät tutun virren numero 170; Jumala ompi linnamme.

Heille tuo virsi oli kuin ylöskohotetut ja levitetyt Mooseksen kädet (2. Moos. 17:9–13). Tuo virsi herätti heissä toivoa niinäkin hetkinä, kun sitä ei enää ollut inhimillisesti

nähtävissä. Niitä hetkiä on ollut meidän kaikkien elämässä. – Hetkiä, joina on tuntunut siltä kuin ulospääsyä ei enää olisi tarjolla. Kuitenkin, jotenkin olemme niistäkin selvinneet.

Jeesuksen veli Jaakob kirjoittaa rukouksen ja uskon voimasta noina hetkinä. Hänen mukaan rukous on voimallinen ja saa paljon aikaan. Rukous on ihmeellinen asia. Me teemme siitä usein paljon monimutkaisempaa kuin se on. Lukemattomat ovat kertomukset niistä miehistä ja naisista, jotka sotilaina tai lottina tarttuivat rukouksen voimaan taisteluäänten keskellä. Noissa kertomuksissa näkyy, kuinka rukous on pohjimmiltaan yksinkertaista ja miten paljon se voi saada aikaan.

Meidän ei tarvitse kantaa huolta siitä, kuuleeko Jumala meitä. Eikä meidän edes tarvitse tietää, miten rukoilla! Juuri niin Paavali kirjoittaa! Silti Jumala kuulee meitä! Paavali selittää sitä niin, että Pyhä Henki itse kuulee meidän sanattomatkin huokauksemme, kun olemme kädet ristineet Jumalan edessä. Jumala tietää, mitä rukoileva tarvitsee ennen kuin on edes sitä sanoiksi pukeutunut. Hän on valmiina rientämään apua pyytävän avuksi. Hänenkin, joka ei osaa sitä pukea sanoiksi. Riittää kun sanoo: ”Auta Jumala!” Siinä kaikki! Hän tietää lastensa todelliset tarpeet.

Tuollaisia rukouksia monet varmasti lausuivat eturintamalla, niin tovereittensa kuin kaukana olevan kotiväkensä puolesta. Sota jättää arpia niin ihmiskehoon kuin mieleen. Muistan, kuinka pappani vasta viimeisinä elinvuosinaan suostui puhumaan sota-ajastaan eturintamassa. Silloinkin hän enemmän muisteli kuolleita tovereitaan kuin käymiään taisteluita. Sodasta palattuaan painajaiset olivat valvottaneet pappaa vuosien ajan. Aikanaan ne vähenivät. Tärkeintä kotiväelle oli, että pappi palasi sodasta inhimillisyytensä säilyttäneenä ja kykenevänä yhä osoittamaan rakkautta läheisilleen.

Lukemattomat ovat kertomukset siitä, miten pienen Suomen rinnalla koettiin Jumalan taistelevan talvi- ja jatkosodan vuosina jättimäistä neuvostovihollista vastaan. Joku on sanonut, että kotirintaman rukoukset kantoivat sotaa käyviä miehiä ja rukousten ja Jumalalle osoitettujen hätähuutojen ansiosta sota aikanaan päättyi ja kuin ihmeen kaupalla Suomi säilytti itsenäisyytensä. Se on sitä suurinta Jumalan siunausta, josta me tänään elävät saamme yhä nauttia. ■

”Kun edessämme on uhkaava aika, tarvitsemme turvaa.”

8.12.

KUNINKAASI TULEE KUNNIASSA

2. ADVENTTISUNNUNTAI

Liturginen väri: violetti tai sininen

Lk. 12:35–40

Virret: 5; 161; 11; 160; 9; 272

Muuta musiikkia: K-E Gustaffson: Kuule meitä, Israelin paimen (SATB, KVPM 1), L. Heikkilä: Rauhanruhtinas (JS), R. Twardowski: Vokalise (SAATB)

Jeesuksen paluu herättää monenlaisia tunteita

NIKO HUTTUNEN

Adventin tekstien aiheet ovat hyvin erilaisia. Niillä on lähinnä assosiatiivinen yhteys jonkunlaisen tulemisen teeman kautta: Jeesuksen tuleminen Jerusalemiin (1. adv.), Jeesuksen tuleminen lopunaikana (2. adv.), Jeesuksen tuleminen kasteelle ja julkisen toimintansa alkuun (3. adv.), Jeesuksen tuleminen maailmaan sikiessään (4. adv.). Assosiatiivisuus näkyy myös tämän sunnuntain evankeliumin alussa. Valmiina olemista perustellaan exodus-kertomuksen sanoin (2. Ms. 12:11). Assosiatiivisuus on parhaimmillaan luovuutta, pahimmillaan vain sekavaa. Assosiatiivisuus on kuitenkin lähellä tunteita ja niilläkin on tärkeä sijansa.

Luterilainen keskivertosaarnaaja vierastanee tämän sunnuntain lopunajallista sävyä. On syytä muistaa, että se on kuitenkin evankeliumien ydintä. Vaikka dogmatiikan oppikirjoissa lopunajat sijoitetaan viimeiseksi kohdaksi, eräänlaiseksi liitteeksi, varhaisten kristittyjen ajattelussa asia ei ollut niin. Lopunajat tai pikemminkin uuden maailman alku olivat ajattelun ytimessä.

Lopunaikoja ei tule jättää vain siihen erikoistuneiden alakulttuurien huoleksi. Kuten evankeliumiteksti hyvin osoittaa, Jeesuksen paluu korostaa vastuullisuutta. Koska paluun hetkeä ei voi tietää, vaelluksen tulee koko ajan olla nuhteetonta. Tähän verrattuna on aika erikoista, että Jeesuksen paluuseen vedoten on puolustettu varsin epäeettistä ja siten myös epäkristillistä elämäntapaa.

Ensimmäinen epäkristillinen tapa on suhtautua elämään passiivisesti: koska Jeesuksen paluu lopettaa tämän maail-

manajan, ei maailmasta ja siinä elämisestä tarvitse välittää yhtään sen enempää kuin on aivan välttämätöntä. Maailma saa kulkea menojaan.

Toinen epäkristillinen elämäntapa on sukua edelliselle. Sekin vetoaa maailmanajan loppumiseen: siksi maailmaa voi surutta hyödyntää. Luontoa voi riistää ja ei-kristittyjä voi kohdella miten tahansa. Kaikkihan katoaa – tai menee sinne parempaan paikkaan.

Evankeliumiteksti on aika yksiselitteinen. Jeesuksen paluuta odotellessa vaelluksen tulee olla nuhteetonta. Ei ole lainkaan yhdentekevää, miten me aikamme käyttäme täällä maailmassa.

Itse asiassa lopunajallisen täydellisyyden tulisi motivoida kristillistä vaellustamme: meidät on kutsuttu tulevaan täydellisyyteen, jota kohti kurotamme jo nyt. Esimerkiksi Paavali on tässä suhteessa varsin yksiselitteinen (Rm. 6).

Lopuksi kaksi kiinnostavaa yksityiskohtaa päivän evankeliumissa. Ensimmäinen koskee isännän toimintaa. Orjayhteiskunnassa (sillä orjista on puhe, vaikka käännös puhuu palvelijoista) olisi aivan ennen kuulumatonta, että isäntä ryhtyisi palvelemaan orjiaan siksi, että nämä tekevät tehtävänsä (ks. Lk. 17:7–10). Vertaus siis ”murtuu” tässä kohtaa: Jumalan valtakunta poikkeaa meidän maailmastamme ja vertauksen omituinen piirre paljastaa sen.

Toinen kiinnostava piirre on se, että palaavaa Jeesusta verrataan isännän lisäksi myös murtovarkaaseen. Emotionaalisesti vertauskohta on sellainen, että se antaa tilaa myös lopunaikoja kohtaan tunnetulle pelolle ja vastustukselle.

Vastaava erikoisella tavalla negatiivinen vertauskuva Jumalasta on väärämielinen tuomari (Lk. 18:2-5) ja vastentahtoinen ystävä (Lk. 11:5-8) – jälkimmäinen on Isä meidän -rukouksen selitystä! Tässä on vertausten voima, joka antaa tilaa tunteille ja assosiaatioille.

Vertausten kuulija voi siis samaistua sekä pelokkaaseen (murtovaras) että luottavaiseen (palveleva isäntä) suhteeseen Jeesuksen paluun kanssa. Tämä kaksinaisuus on luonnollista ja – jos saan arvata – keskivertoluterilainen ymmärtää edellistäkin varsin hyvin, ehkä paremmin kuin jälkimmäistä.

Lopunaikoja – sen enempää kuin uskonkysymyksiä yleensäkin – ei tule latistaa pelkäksi kognitiiviseksi tietämiseksi kristillisestä opista. Tunteilla on aina myös sijansa, sillä kristinusko ei lopulta ole tietämistä vaan elävä suhde Kristukseen. Ja kuten tiedämme, suhteissa on aina mukana monenlaisia tunteita. ■

15.12.

TEHKÄÄ TIE KUNINKAALLE

3. ADVENTTISUNNUNTAI

Liturginen väri: violetti tai sininen

Mt. 11:11–19 tai Jh. 1:35–37

Virret: 7; 12; 185; 9; 266; 2, 4

Muuta musiikkia: K-E Gustafsson: Hyvä on kiittää herraa (SATB, KVPM 3), J. Komulainen: Joulun odotus (SATB)

Karitsan todistaja

HANNA VANONEN

Kuten evankeliumikirjassa todetaan, kolmannen adventtisunnuntain ”raamatullinen keskushenkilö on Johannes Kastaja”. Niinpä vaikka tässä toisessa vuosikerrassa annetaankin kaksi vaihtoehtoista saarnatekstiä, Johanneksesta ei päästä yli eikä ympäri. Tarjolla on Kastajaa joko Matteuksen tai Johanneksen mukaan. Jälkimmäinen tosin ei käytä Johanneksesta Kastaja-nimitystä, vaan evankelista Johanneksen mukaan kaimamiehen tärkein määre on sen sijaan ”todistaja” (ks. Jh. 1:7–8).

Johanneksen evankeliumin mukainen saarnateksti on varsin ytimekäs, vain kolmen jakeen mittainen. Edellä on kuvattu Johanneksen ja Jeesuksen kohtaaminen (1:29), joka tosin jää vain viitteelliseksi taustaksi Johanneksen todistuspuheenvuoron saadessa pääosan (1:30–34). Tuo puheenvuoro alkaa tutuilla, jakeessa 36 toistuvilla ja siten myös saarnatekstiin kuuluvilla sanoilla: ”Katsokaa, Jumalan Karitsa!” Näiden jälkeen seuraa Johanneksen ja Jeesuksen keskinäistä suhdetta selventävää puhetta, joka huipentuu kuvaan Jeesuksen ja Jumalan perustavasta yhteenkuuluvuudesta: ”Tämä mies on Jumalan Poika.” Tämä jakeiden 29–34 muodostama kokonaisuus on saarnatekstinä toisessa vuosikerrassa pian joulun jälkeen, ensimmäisenä sunnuntaina loppiaisesta. Mikäli siis saarnaaja valitsee saarnatekstiin Johanneksen evankeliumin katkelman, joulun tulee molemmilta puoliltaan ympäröidä Jeesuksen elämän loppuvaiheet mieleen tuovalla Jumalan Karitsa -tematiikalla. Tällainen joulun ja pääsiäisen yhteen liittäminen karsii tehokkaasti liikaa sokerihuurretta joulunajan saarnojen ympäriltä. Se puhuttelee myös monissa joululauluissa, kuten Ahti Sonnisen Jouluhymnissä ja Palmgre-

nin laulussa Ja neitsyt pikku poijuttansa. Syntymän ihmeeseen on sekä Raamatussa että arkikokemuksessa kätkeyty myös kipu ja kuoleman aavistus. Siksi näistäkin voi hyvin muistutella joulun molemmiin puolin.

Kuten synoptikoilla, myös Johanneksen evankeliumissa Johanneksen edelläkäyvä rooli on korostunut. Johanneksen evankeliumin mukaan Jeesuksen ensimmäiset oppilaatkin tulivat Johanneksen oppilaiden joukosta. Saarnatekstissä Johannes osoittaa kahdelle opetuslapselleen Jeesusta kutsuen tätä Jumalan Karitsaksi, ja saman tien nämä jättävät hänet ja lähtevät seuraamaan Jeesusta. Johanneksen rooliksi jää siis todistaa Jeesuksen ainutlaatuisesta suhteesta Jumalaan ja osoittaa oppilailleen, ketä näiden oikeastaan tulisi seurata. Myöhemmin, evankeliumin kolmannessa luvussa, Johannes pitää vielä toisen, Jeesuksen merkitystä käsittelevän puheen (3:27–35). Siihen sisältyvät näiden kahden miehen rooleja kuvaavat, sattuvat sanat: ”Hänen on tultava suuremmaksi, minun pienemmäksi.” Johanneksessa ruumiillistuu itsestä poissuuntautuva, toiselle tilaa tekevä elämä, mikä paastonaikana sopii erityisen hyvin malliksi sanankuulijoille.

Johanneksen evankeliumin saarnateksti tarjoaa saarnaajalle myös mahdollisuuden syventää seurakuntalaisten eläytymistä messun eri osiin: tämän tekstin kohdalla voi hyvin käsitellä myös Jumalan Karitsa -hymniä ehtoollisen osana. Ehtoollisliturgia on monelle etenkin nuorempien ikäluokkien seurakuntalaiselle messussa se vaikeimmin lähestyttävä osa – vaikka ehtoollinen messun vahvasti kokemuksellisenä osana puhuttelee monia uuden polven seurakuntalaisia enemmän kuin jumalanpalveluksen tiedollinen, ymmärrykseen tähtäävä anti ja sanat (ks. tästä esim. Tornivaara: Yhteys pätkii. Nuori aikuinen seurakunnan jäsenenä. 2007). Ymmärryksen ja kokemuksellisuuden ei kuitenkaan tarvitse olla täysin ristiriidassa. Jumalan Karitsasta puhuvasta tekstistä saarnatessa voi pyrkiä sanoin syventämään ehtoollisosaa niin, että myös varsinaista ateriaa edeltävistä rukouksista ja hymneistä muodostuisi tärkeitä ja merkityksellisiä osia. Siinäpä saarnaajalle haastetta sekä joulun alle että mahdollisesti myös ensimmäiseen loppiaisajan jälkeiseen sunnuntaihin! ■

”Syntymän ihmeeseen
on kätkeyty myös kipu ja
kuoleman aavistus.”

22.12.

HERRAN SYNTYMÄ ON LÄHELLÄ

4. ADVENTTISUNNUNTAI

Liturginen väri: violetti tai sininen

Mt. 1:18–24

Virret: 13; 10; 53; 256: 2, 3

Muuta musiikkia: M. Sidoroff: Totisesti on kohtuullista (SATB, S1195), J. Haapasalo: Odota Jumalaa (SATB, KVPM 1), T. Tikka: Ave Maria (SSAA), I. Aaltonen: Marian yksinpuhelu tallissa (SATB)

Hän on kohta täällä

JUHA TANSKA

Neljättä adventtisunnuntaita sävyttävät perinteessämme joulun välitön läheisyys, odotuksen ja valmistelujen viime hetket. Myös evankeliumin päähenkilöt odottavat. Tekstinsisäisessä kertomuksen maailmassa Maria ja Joosef odottavat yhdessä avioliittonsa julkista vahvistamista, hääjuhlaa. Juhlan odotusta varjostaa Marian vauvanodotus.

Yleensä Raamatun tekstit kertovat päähenkilöistään vain toiminnan kautta. Kohdat, joissa teksti kertoo henkilöidensä sisäisestä maailmasta, ovat tärkeitä. Evankeliumi avaa hetkeksi näkyviin Joosefin sisäisen ristiriidan. Öinen enkelinäky antaa tapahtumille kuitenkin uuden merkityksen. Joosef saa unessa tietää, että Marian raskaudessa on kyse Jumalan omasta toiminnasta ja suunnitelmasta kansansa hyväksi. Joosef muistuttaa kuuliaisuudessaan Jumalan tahdolle Vanhan testamentin Aabrahamin valmiutta lähteä matkaan vailla varmaa tietoa tulevasta. Myös tietyt kertomusmotiivit (enkelin ilmestyminen ja profetia lapsen syntymästä sekä ennustus lapsen tulevaisuudesta) liittävätkin Joosefin Vanhan testamentin hahmojen maailmaan.

Teologisesti perikooppi avaa kysymystä siitä, kuka Jeesus on. Matteuksen evankeliumissa myöhempi kristologinen ja kolminaisuusopillinen ajattelu on vasta idullaan. Evankelistan mukaan Jeesuksen alkuperä on Jumalan Pyhän hengen toiminnassa, joka tulee ilmi Marian välityksellä. Joosefin kasvatti-isyyys puolestaan liittää Jeesuksen Daavidin sukuun. Syntyvä lapsi on hän, jonka kautta Jumala pelastaa kansansa sen synneistä ja siunaa läsnäolollaan.

Seurakunnissamme on yleistymässä tapa viettää Kauneimpien Joululaulujen -messua juuri neljäntenä

adventtina. Siellä, missä Kauneimmat Joululaulut -messuja on järjestetty, neljännen adventtisunnuntain messun kävijämäärä on kohonnut verrattuna aikaisempien vuosien vastaavaan sunnuntaihin. Suurelle osalle jumalanpalveluksen osallistujista messu oli ehkä vuoden ainoa jumalanpalveluskäynti.

Neljäs adventtisunnuntai sisältää niin teologisesti ladattuja teemoja Jeesuksen alkuperästä, Jumalan maailmaan sitoutumisesta, neitseestä syntymisestä, Jumalan johdatuksen kuulemisesta ja Jumalan pelastusteoista, että niillä saarnaaja helposti jyrää satunnaisen kirkkovieraan. Miten siis yhdistää syvällisyys ja traditio sekä pyrkimys kohdata myös harvoin kirkossa käyvä (varsinkin, jos saarnan konteksti on Kauneimmat Joululaulut -messu ja ihmiset ovat tulleet laulamaan tuttuja joululauluja ja etsimään joulutunnelmaa).

Menneiden sukupolvien ihmiset täällä pohjoisessa elivät talvet samassa suojassa eläinten kanssa. Sanoma nuoren naisen yllättävästä raskaudesta ja talliin syntyvästä Jumalan Pojasta kosketti jo lähtökohdiltaan heidän elämäänsä luultavasti läheisemmin kuin meitä mukavissa asunnoissamme. Silti voisi etsiä tänäänkin yhteisiä liittymäkohtia evankeliumin ja oman todellisuutemme välille. Ehdotan seuraavassa joitakin langanpäitä, joista saattaisi lähteä kerimään omaa saarnausta:

1) Saarnan materiaalina voi käyttää laulettavien joululaulujen sanoja, käydä vuoropuhelua siitä, millä tavalla runoilija on sanonut sen, mistä evankeliumi kertoo.

2) Narratiivinen saarna Joosefin näkökulmasta, hämmennyksestä ryhtyä isäksi lapselle, joka ei ole oma.

3) Lähtökohdiana hartaan odotuksen (hää) ja ristiriitojen sekoittuminen (odottamaton raskaus). Eikö odotusten ja todellisuuden ristiriita kärjisty toisinaan erityisesti jouluna, kun odotettua idylliä ei tavoiteta?

4) Sisäisen intuition ja johdatuksen kuunteleminen elämän suurten ratkaisujen edessä. Miten kuulla Jumalaa ja sisintään nykyajassa?

5) Saarnaaja voisi saarnassa keskustella kasvokkain isän tai äidin kanssa, jolla on uusperhe ja vastuullaan myös puolison lapsia ehkä omien tai yhteisten lisäksi.

6) Saarnaaja kokoaa saarnaryhmän seurakuntalaisista ja pohtii heidän kanssaan evankeliumin sisältöä. Niin rippikouluikäisillä kuin aikuisilla on toisinaan oivaltavia ajatuksia ja kysymyksiä Raamatun teksteistä.

Neljännen adventin evankeliumin ytimessä on ajatus siitä, että Jumala ilmoittaa Jeesuksessa sitoutuvansa maailmaamme, tähän meidän maailmaamme, jossa hämmennymme, odotamme, toisinaan petymme ja etsimme elämämme suuntaa. Immanuel, Jumala meidän kanssamme, ei tarkoita vain muinaisia israelilaisia. Immanuel, Jumala meidän kanssamme, merkitsee, että ”hän on täällä tänään”. ■

24.12.

LUPAUKSET TÄYTTYVÄT

JOULUAATTO

Liturginen väri: valkoinen

Lk. 2:1–14

Virret: 27; 21; 31; 32; 30; 10

Muuta musiikkia: K-E Gustafsson: Katso, pimeys peittää maan (SATB, KVPM 1), J. Rutter: Quem pastores laudavere (SSAA), H. Klemetti, sov. S. Hilden: Betlehemin seimelle (SSAA), Will Ballet: In Sorrow and in Want - Nyt riemuin laulakaa (SSAA), Entre le boeuf et l'âne gris – Heinillä härkien (sov. P. Kostainen SSAA), L. Heikkilä: Beethem (SATB, JS), S. Rissanen: Olen löytänyt sen (SSAATBB, S592)

Pelko pois!

SATU SAARINEN

Jouluaattona ei mennä vaihtuvien vuosikertojen mukaan, vaan luetaan jo alakoulusta ulkomuistiin syöpyneet ikihana jouluevankeliumi. Monissa seurakunnissa on tapana, että jouluaaton iltapäivänä vietetään erityisesti perheille suunnattua jouluhartautta tai jumalanpalvelusta. Jouluyönä kirkkoon rientävät etupäässä ne, joilla ei vielä tai enää ole omaa kapaloitavaa ja nukutettavaa jouluyön hiljaisuudessa. Monin paikoin kirkko täyttyy yömessussa nuorista aikuisista ja työikäisistä ihmisistä.

Jouluaatto on jumalanpalvelusta toimittaville varmasti yksi ihanimpia hetkiä. Ensinnäkin; kaikilla on rauha ja ihmisillä hyvä tahto. Kirkkoon tullaan kuulemaan, näkemään ja kokemaan jotain tuttua ja turvallista, ikiaikaista ja kaunista, aikuja lapsuuden jouluista. Mukana on myös hän, joka viettää tätä joulua ensimmäistä kertaa ilman puolisoa tai ystävää.

Jouluaaton kirkkohetken tulisi mielestäni olla vapaa kaikesta huomionhakuisuudesta tai ravistelevasta saarnatyylistä. Sen ei silti tarvitse olla lassy tai kiiltokuvamainen. Mutta taikaa ja ihmettä, iloa ja kiitosta siinä saa olla, mie-luiten kaikilla mausteilla!

Mitä nuo ”mausteet” voisivat olla, ne, joilla tänä vuonna joulun ilosanoma tarjottaisiin jo valmiiksi avoimiin sydämiin? Jouluevankeliumista suoraan nousevia tietenkin!

Joulun evankeliumissa on läsnä rauha ja hiljaisuus, odotus ja sen täyttyminen. Läsnä on myös pimeän joulutaivaan valaiseva yllätys ja huikea näytelmä, taivaallisen sotajoukon

ylistys ja kiitos. Tämä kaikki voi tulla esiin vaikka evankeliumin luvun aikana valoilla, musiikilla tai hiljaisuuden kautta.

Joulunalusessa on paljon työntekijäkunnan resursseja vaativia tilaisuuksia, mutta joulunpyhiin on mukava panostaa ja tehdä yhteistyötä seurakunnan kuorojen ja muusikoiden kanssa. Seurakuntalaisten joukosta löytyy varmasti avustajia messuun eri tehtäviin. Haluan jakaa tässä kollegoille huikean kokemuksen viime jouluyöltä.

Lahjakas kanttoripariskunta, Juha ja Emilia Soranta olivatideoimassa ja toteuttamassa jouluyön messua kanssani Karjasillalla, Oulussa. Kun tulin evankeliumin luvussa kohtaan ”Tämä on merkinä teille: te löydätte lapsen...”, kanttori alkoi taustalla hiljaa soittaa uruilla Jouluyö, juhlayö -melodiaa. Kun luvussa tultiin kohtaan ”Kunnia olkoon Jumalalle...”, seurakunnan keskeltä nousi melodian mukainen kunna laulettuna ”Olkoon kunnia Jumalalle, maassa rauha myös ihmisille, olkoon suosio suur, olkoon suosio suur!”.

Toteutus toimi kauniisti ja toi suorastaan taivaallisen tunnun muuten perinteisesti luettavaan jouluevankeliumiin. Voisiko tuttua ja turvallista evankeliumia – sinänsä jo puhuttelevaa ja syvälle koskettavaa – korostaa jollain tämän tapaisella teidänkin seurakunnassa?

Millaiseen ulkoiseen toteutukseen jouluaaton päivähartaudessa tai yömessussa messua toimittavat päätyvätkään, sisällöllinen viesti on sama, vahva ja lohdullinen mausteilla ja ilman. Vailla valoeffektejäkin Sana loistaa kirkkaimpana jouluaaton hämärässä iltapäivässä tai pimeässä yössä: Pelko on pois, maailmaan on syntynyt Vapahtaja. ■

”Vailla valoeffektejäkin
Sana loistaa kirkkaimpana
jouluaaton hämärässä
iltapäivässä tai pimeässä
yössä.”

25.12.

SANA TULI LIHAKSI JOULUPÄIVÄ

Liturginen väri: valkoinen

Jh. 1:1–14

Virret: 17; 135; 21; 27; 35: 1, 4

Muuta musiikkia: J. Haapasalo: Iloitse, maa! (SATB, KVPM 1), Kun jouluaamu koittaa Rvk 121 (SATB, sov, A. Öhrwall), Nowell (arr. Feike van Tuinen, SAB)

Joulu pyhittää maailman

NIKO HUTTUNEN

Johanneksen evankeliumi alkaa runomuotoisella hymnillä, jonka katkaisee vain Johannes Kastajaan liittyvät proosamuotoiset täydennykset. Saarnatekstiin on sisällytetty vain osa jakeeseen 1:18 ulottuvasta hymnistä. Jumalalle tai jumalille osoitettuja hymnejä tunnetaan niin juutalaisuudesta, varhaiskristillisyydestä kuin muistakin antiikin uskonnoista.

”Alussa oli Sana” -aloituksella evankeliumi luo selvän yhteyden luomiskertomukseen, jossa Jumala luo sanallaan maailman. Evankelista on kuitenkin hyödyntänyt kreikan logos-sanan kaksoismerkitystä. Sanan lisäksi se tarkoittaa myös järkeä. Pentti Saarikoski aikoinaan olikin sitä mieltä, että evankeliumin aloitus tulisi kääntää: ”Alussa oli Järki.”

Antiikin filosofian taustalta Saarikosken käännös on ymmärrettävä. Evankelista selvästi liittyy hymnillään aikansa filosofiaan. Valaiseva vertailukohta on stoalaisfilosofi Kleantheen hymni Zeukselle (ks. *Teologinen aikauskirja* 2006, s. 149–166). Siinä Jumala samaistetaan maailman järjestävään järkeen. Esikuvia löytyy myös Sananlaskujen kirjasta, jossa Viisaus on jo mukana maailman luomisessa (Sananl. 8:22–31).

Luomiskertomuksen ja maailmaa koskevan filosofisen aineiston kautta evankelista antaa Jeesukselle maailmanhistoriallisen merkityksen. Tähän perustuu vanha, jo Justinos Marttyyrin esittäämä ajatus, että kaikki ihmiset voivat tuntea Kristuksen. Koska Kristus on Sanana/Järkenä maailmassa, jotkut tunnistivat hänet jo ennen lihaksituloa. Esimerkiksi Sokrates oli kristitty kokonaan tai ainakin osittain (1. *Apologia* 46; 2. *Apologia* 10–13).

Augustinus kuitenkin toteaa, että yhdessä kohtaa filosofit olisivat nostaneet kulmakarvojaan: Sana tuli lihaksi.

Augustinus katsoo, että tässä Jumala kutsuu nimenomaan niitä, joita ei ole turhalla viisaudella varustettu (*Tunnustukset* 7.9). Tästä konkreettisuudesta kertoo 1. Johanneksen kirjeen alku (ks. joulupäivän toinen lukukappale).

Jälleen puhutaan alusta, millä syntyy nyt mielle yhtymä Johanneksen evankeliumin alkuun. Kirjeen kirjoittaja kommentoi siis evankeliumia. Hän korostaa, että Sana on tullut näkyväksi ja Sanaa saatettiin jopa käsin kosketella. Kristus ei siis jäänyt vain abstraktiksi filosofiseksi ideaksi.

Saarnaaja menee mielestäni kuitenkin harhaan, jos filosofit tai muut oppineet leimataan negatiivisesti. Tämä tuskin oli evankelistan tarkoitus. Päinvastoin. Jos ajatteleme – niin kuin yleensä ajatellaan – että Johanneksen evankeliumi on nuorin evankeliumi, näkyy, että evankelista on laajentanut kristillistä kertomusta Jeesuksesta filosofian suuntaan.

Evankelista ikään kuin menee filosofiaa kohden niin pitkälle kuin voi ja haluaa löytää evankeliumille kosketuspintoja myös tässä suunnassa. Jos kristillisen sanoman ajatellaan kuuluvan kaikille, ei filosofeja ja muita ”kirjanoppineitakaan” kannata unohtaa. Mutta ”lihallsuuden” kautta evankeliumi suuntautuu myös keskelle ihmisten konkreettista elämää.

Kristinuskolle on kautta aikojen ollut tärkeää, että Jeesus on myös todellinen ihminen, joka syntyy tiettyyn paikkaan ja tiettyyn aikaan. Jeesus myös elää tavallisten ihmisten lainalaisuuksien alla – jopa sen kaikkein katkerimmassa muodoissaan.

Tällä tavoin Jumalan ihmiseksi tuleminen estää uskoa eriytymästä vain taivaalliseen todellisuuteen. Jumalan ihmisyyys ohjaa katsomaan koko todellisuutta Jumalan toimintapiirinä. Ei ole sattumaa, että jouluna muistetaan ruumista syömällä hyvin tai että jouluna annetaan innolla lahjoja ja tehdään lahjoituksia niiden hyväksi, joilla varoja tai voimia on vähemmän.

Vaikka joulun juhlintatavat, hyväntekeväisyys ja hyvän tahtoisuus ovat pitkälti perinnettä roomalaisesta *saturnalia*-juhlasta, se sopii erinomaisesti joulunviettoon. Siinä taivaallinen kohtaa maallisen niin, että maallinen saa taivaallisen sävyn. Filosofia ja roomalaiset juhlatkin kristillistyvät. Tämä onkin joulun sanoma: se ei työnnä maailmaa syrjään vaan pyhittää sen.

Maailma on hänen kauttaan syntynyt ja maailmassa hän oli. Tunsiko tai tuntee maailma hänet, jonka kautta kaikki on saanut syntynsä? ■

26.12.**KRISTUKSEN TODISTAJAT****TAPANINPÄIVÄ****Liturginen väri: punainen****Lk. 12:8–12****Virret: 35; 321: 1-2; 26: 1-5; 25: 5-7; 17: 1-3; 17: 4**

Muuta musiikkia: P. Simojoki: Laskeudu henki (SATB, Y), K. Tikka: pelastettu, sovitettu (SATB, S 519), K. Tikka: Herran siunaus (SATB, S 519), R. Mäenpää: Oi Pyhä Henki, Herramme (SATB, S 1768), R. Lowry: Matkaa teemme tiellä taivaan (SATB, YK 31), W. Åhlen, sov. K-E Gustafsson: Nyt kansat kaikki laulakaa (SATB, S 1832A)

Pyhä Henki julistaa Kristusta

ARI OINAS

Toinen joulupäivä jakaa ihmiset ilosanoman vastaanottaviin ja sen hylkääviin, Kristuksen seuraajiin ja hänen vainoajiinsa. Samalla teksti on toisaalta kovin lohdullinen ja toisaalta pelottava. Siinä Jeesus lupaa, että joka tunnustautuu hänen omakseen ihmisten edessä, sen on myös Jeesus tunnustava omakseen Jumalan enkelien edessä. Seuraajaiaan hän lohduttaa: ”Te saatte puolustajan; minä lähetän hänet Isän luota. Hän, Totuuden Henki, lähtee Isän luota ja todistaa minusta.” (Jh. 14:26)

Vaikeimmin tulkittava on se, mitä Jeesus sanoo Pyhästä Hengestä tämän päivän evankeliumissa. Hänelle, joka herjaa Pyhää Henkeä, ei ole anteeksiantoa. Mikä on se synti, josta Jeesus niin kovin sanoin varoittaa? Ajatukseni kulkevat siihen, kuinka Pietari kielsi tuntevansa Jeesuksen. Silti hän pysyi Jeesuksen yhteydessä. Ratkaisu voi olla siinä, että Pietari ei missään vaiheessa julistautunut pysyvästi Jeesuksen viholliseksi. Pyhän Hengen pilkka näyttäisi tarkoittavan toisaalla hyvän kääntymistä pahaksi ja toisinpäin sekä aktiivista Pyhän Hengen julistuksen vastustamista. Niin kuin Jeesus toteaa, Pyhän Hengen tehtävä on todistaa Kristuksesta.

Ennen kuin Jeesus otti puheeksi Pyhän Hengen pilkan, hän johdannoksi kuvasi, mistä Pyhää Henkeä herjaava asenne nousee: ”Varokaa fariseusten hapatetta, tekopyhyttä. Ei ole kätköä, joka ei paljastu, eikä salaisuutta, joka ei tule ilmi. Niinpä se, mitä te sanotte pimeässä, kuullaan päivänvalossa, ja mitä te neljän seinän sisällä kuiskaatte toisen korvaan, se kuulutetaan julki katoilta. Minä sanon teille, ystäväilleni: Älkää pelätkö niitä, jotka tappavat ruu-

miin, mutta joiden valta ei ulotu sen pitemmälle. Kuulkaa, ketä teidän tulee pelätä. Pelätkää häntä, jolla on valta sekä tappaa ihminen että syöstä hänet helvettiin. Niin, sanon teille: häntä teidän on pelättävä.” (Lk. 12:1–5)

Mitään ei voida salata Jumalalta. Kavalat ajatukset tulevat lopulta ilmi, joillekin yllätyksenä toisille anteeksiannettuina. Pyhän Hengen pilkkaan syylistyy se, joka herjaa Pyhää Henkeä väittämällä, että Hänen julistuksensa Kristuksesta on Saatanasta. Juuri näin oli edellä tapahtunut. Jeesuksen toiminnan taustalla väitettiin olevan Paholainen. Fariseukset ja muutamat muut olivat jo siirtyneet niin kauas Jumalasta, etteivät voineet enää tunnistaa Jumalan kutsua Jeesuksessa. Sen myötä he eivät enää tunnistanee hyvää pahasta, vaan saattoivat väittää, että Jeesus toimi paholaisen palvelijana. (Lk. 11:14–15; Mt. 12:24)

Jumalan kutsu on kaikille, eikä hänen armollaan ole rajoja. Mutta ihminen joka ei suostu asettumaan hänen eteensä katuvana, kieltää silloin itse oman pelastumisensa. Ajattelen, että Jeesus ymmärtää ja antaa anteeksi omat heikkoutemme, jotka meitä houkuttavat. Jos lankeamme, hän antaa anteeksi, mutta hän ei ole yhtä suopea niille, jotka sulkevat silmänsä toistuvasti kaikille niille ihmeille, jotka hän on tehnyt Pyhän Hengen voimasta.

Luukas toteaa jo evankeliuminsa alussa, että Jeesus julisti: ”Herran henki on minun ylläni, sillä hän on voidellut minut. Hän on lähettänyt minut ilmoittamaan köyhille hyvän sanoman, julistamaan vangituille vapautusta ja sokeille näkönsä saamista, päästämään sorretut vapauteen.” (Lk. 4:18) Tuo sama Henki toimi Kristuksen kautta koko hänen toimintansa ajan parantaen ja auttaen. Jos me tuon Pyhän Hengen toiminnan kiellämme ja etsimme muita järkipäisiä ”ihmeet kieltäviä” vaihtoehtoisia ratkaisuja, olemme erkaantuneet Vapahtajastamme.

Ylösnousemuksensa jälkeen, kun hän näyttäytyi opetuslapsille, Jeesus sanoi: ”Niin kuin Isä on lähettänyt minut, niin lähetän minä teidät.” Sanottuaan tämän hän puhalsi heitä kohti ja sanoi: ”Ottakaa Pyhä Henki.” (Jh. 20:21–22) Kaikki Uuden testamentin kirjeet on kirjoitettu Pyhän Hengen voimasta siksi, että me uskoisimme Jeesuksen olevan Kristus, Jumalan Poika ja että meillä kaikilla, kun uskomme, olisi elämä hänen nimensä tähden. (Jh. 20:30) Sillä tiellä meitä auttaa Pyhä Henki. ■

”Jumalan kutsu on kaikille,
eikä hänen armollaan ole
rajoja.”

KIRJOITTAJAT

Niko Huttunen
Uuden testamentin eksegetiikan dosentti, Helsingin yliopisto

Ari Oinas
Halikon aluekappalainen, työnohjaaja, Salon seurakunta

Satu Saarinen
FT, Kappalainen, Karjasillan seurakunta

Juha Tanska
Kirkkoherra, Kymin seurakunta

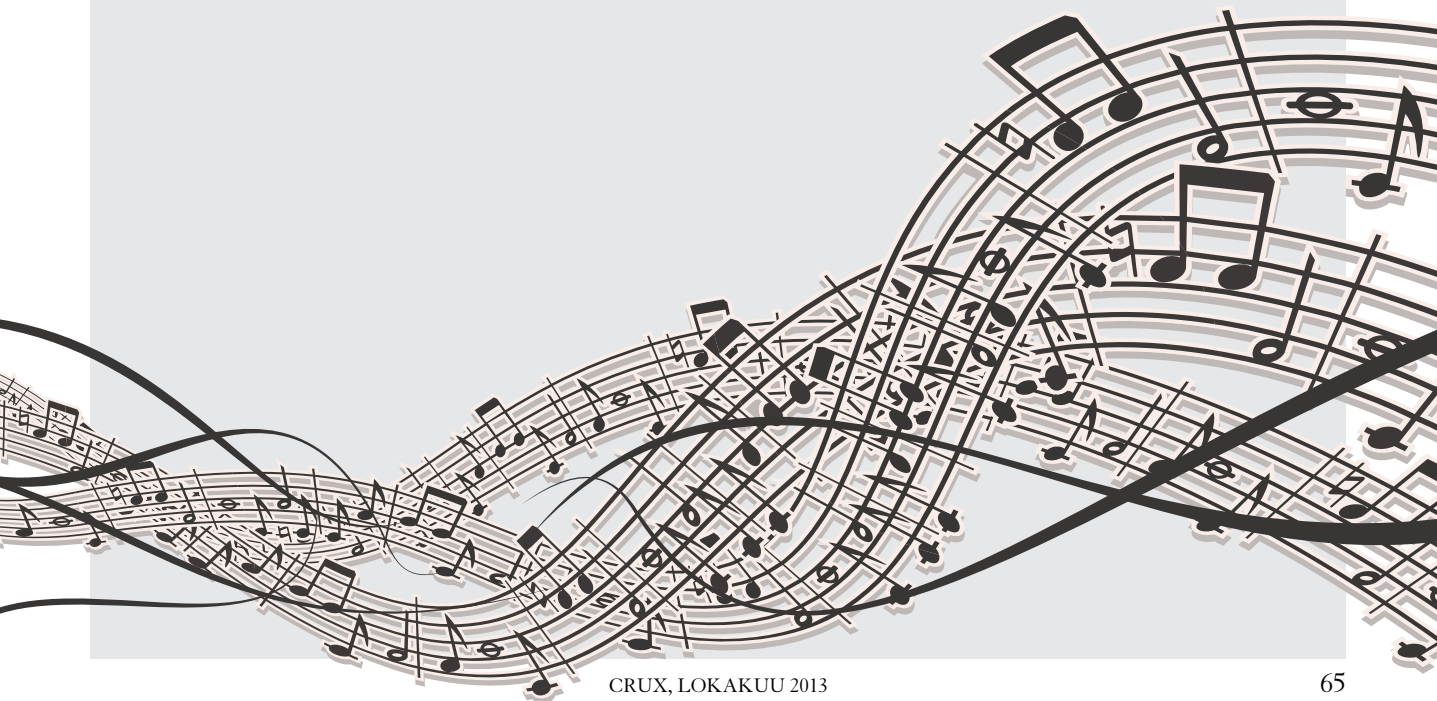
Hanna Vanonen
Pastori, tutkija, Helsinki

VIRRET JA MUSIIKKI

Anna Marte
Kanttori, Kauniaisten suomalainen seurakunta

LAULUJEN LÄHTEITÄ

YK = Yhteiskustannus
MM = Jaakko Löytty: Missa Missionalis, Julkaisija ja kustantaja Herättäjä-Yhdistys, Lapua 1992
KVPM = Kaj-Erik Gustafsson, Juhani Haapasalo: Kirkkovuoden psalmimusiikkia
Y = Ylistys - kuorosovituksia, Pekka Simojoki, Lähetyseura 2012
JS = Lasse Heikkilä: Joulun Sankari -musikaali
Sxxx = Sulasolin nuotistosta, nro xxx

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
FINLANDS KYRKAS PRÄSTFÖRBUND R.Y.
www.pappisliitto.fi, pappisliitto@akiliitot.fi
 Perustettu 14.1.1918

Puheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja, Pappisliitto
 Eija Nivala
 Alavieskan seurakunnan
 kirkkoherra, TM
 Puh. (08) 4309 602
 GSM 050 5762 110
eija.nivala@evl.fi

PAPPISLIITTO PRÄSTFÖRBUNDET

SUOMEN KANTTORI-URKURIILIITTO
FINLANDS KANTOR-ORGANISTFÖRBUND R.Y.
www.skul.fi
kanttori-urkuriiliitto@akiliitot.fi
 Perustettu 15.6.1907

Puheenjohtaja, Kanttori-urkuriiliitto
 Eero Annala
 Keravan seurakunnan A-kanttori, MuM
 Puh. 0400 378 048
eero.annala@evl.fi

Toiminnanjohtaja

Esko Jossas, TT
 Puh. 4270 1507
 GSM 050 511 6683
esko.jossas@akiliitot.fi

Apulaistoiminnanjohtajat

Annamari Jokinen, VTM
 Puh. (09) 4270 1505
 GSM 040 865 6630
annamari.jokinen@akiliitot.fi

AKIn neuvottelu- ja luottamusnesteiminta, AKIn alaostatoiminta, Kanttori-urkuriiliiton hallinto, kanttorien ammatilliset asiat, palvelussuhdeneuvonta

Merja Laaksamo, pastori, TM
 Puh. (09) 4270 1506
 GSM 050 542 3664
merja.laaksamo@akiliitot.fi

Cruxin päätoimittaja, AKIn viestintä, Pappisliiton hallinto, opintomatkat, pappien ammatilliset asiat, palvelussuhdeneuvonta

Opiskelija-asiamiehet

Annukka Ruusula, kanttori, MuM
 Puh. (09) 4270 1502
 GSM 050 518 4038
annukka.ruusula@akiliitot.fi
 Kanttori-urkuriiliiton opiskelijatoiminta, neuvonta opiskelijoiden harjoittelu- ja työllistymiskysymyksissä

Vesa Engström, teol.yo
 Puh. (09) 4270 1501
 GSM 050 597 5231
vesa.engstrom@akiliitot.fi
 Pappisliiton opiskelijatyö, neuvonta opiskelijoiden harjoittelu-, mentorointi- ja työllistymiskysymyksissä

Johdon assistentti
 Tuula Anttonen, HSO-sihteeri
 Puh. (09) 4270 1513
tuula.anttonen@akiliitot.fi
 AKI-hallinnon ja johdon assistentti, Pappisliiton hallintoelinten pöytäkirjanpitäjä, matka- ja kokousjärjestelyt, Internet-kotisivut

Toimistosihteerit

Tuija Kukkonen, yo-merkonomi
 Puh. (09) 4270 1503
tuija.kukkonen@akiliitot.fi
 Jäsenyysasiat, alaostat, luottamusmiesskurssit

Heli Meinola
 Puh. (09) 4270 1515
heli.meinola@akiliitot.fi
 Cruxin toimittussihteerit, jäsenyysasiat, opintomatkat

Anne Taanila
 Puh. (09) 4270 1517
anne.taanila@akiliitot.fi
 Kirjanpito ja maksuliikenne

AKIN TOIMISTO

Akavatalo, Rautatilaistenkatu 6,
 00520 Helsinki
 Avoimna arkisin klo 9-15
 Puh. (09) 4270 1503, faksi (09) 148 5875
toimisto@akiliitot.fi
 Edunvalvontaan ja työsuhteeseen liittyvät kysymykset osoitteeseen edunvalvonta@akiliitot.fi

LAKIMIESPALVELUT AKIN JÄSENIILLE

Puhelinpalvelu työhön ja virkaan liittyvissä lakiasioissa: ma-pe klo 9-15 lakimies Heidi Elvilä ja varatuomari Anna-Maria Numminen
 Puh. 050 463 8699, lakimies@akiliitot.fi
Puhelinpalvelu yksityiselämän oikeusasioissa: arkisin klo 10-16 Asianajotoimisto Juridia Bützow oy
 Puh. 010 684 1300. Mainitse minkä liiton jäsen olet.

ERITYISKOULUTETTUIJEN TYÖTÖMYYSSASSA

Asemamiehenkatu 2 C,
 00520 Helsinki
 Puh. (09) 7206 4343 ma-to klo 12-15
 Faksi (09) 272 1212
erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

Anna palautetta
 lehdestä ja voita
Lumia 920!

Arvottava palkinto on noin 400 euron arvoinen Nokian Lumia 920 -puhelin.

Samalla voit antaa
 aihe-ehdotuksia ja vaikuttaa
 lehden sisältöön. Vastaa heti lyhyeen
 kyselyyn osoitteessa
www.mcipress.fi/lukijakyselyt

Vastaaminen on helppoa.

1. Kirjautu osoitteeseen www.mcipress.fi/crux
2. Merkitse numerosarja 0248
3. Tämän jälkeen pääset lukijakyselyyn klikkaamalla Lähetä-painiketta.

Ja sitten vain onnea arvontaan!

Lukijakyselyyn voi vastata kahden viikon sisällä lehden ilmestymisestä. Kyselyyn voivat osallistua kaikki MCI Press Oy:n tuottamien lehtien lukijat. Voit osallistua kyselyyn jokaisen ilmestyvän numeron yhteydessä, mutta vain yhdellä vastauksella lehden numeroa kohden. Kysely ja arvonta koskevat lehtiä, jotka ilmestyvät syyskaudella 2013. Palkinnon arvontaan osallistuvat kaikki vastanneet. Palkinto arvotaan 2.1.2014. Voittajalle ilmoitetaan sähköpostitse tai kirjeitse.

Laajan valikoiman ja hyvän palvelun kristillinen kirjakauppa, josta löydät kaikkien kustantajien kristilliset kirjat. Tervetuloa ostoksille myymälään ja verkkokauppaan!

SACRUM

Kaikkea maan ja taivaan väliltä.

Suvelise Nurmi, Panu Pihkala (toim.)

Luontokirkkovuosi

Uusia näkökulmia ja virikkeitä luonno ja kirkon hartauselämän yhdistämiseen – kaikkina vuodenaikoina.

(26,55) 29,50

LASTEN
KESKUS

26⁵⁵

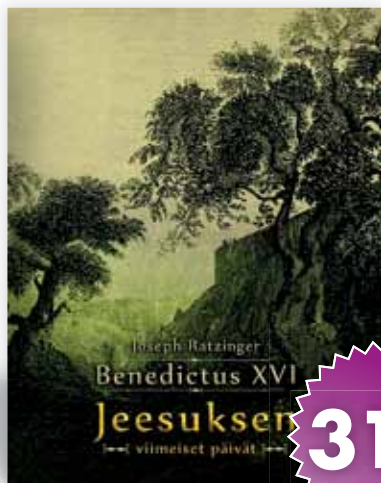
alk.
5⁵⁰
kpl

Juhava-kynttilät omalla kuvalla

Korkealaatuinen, puhdas Juhava kynttilä omalla painatuksella on lämmitävä lahja. 100 % steariinista valmistetut kynttilät palavat puhtaasti, kirkaalla liekillä.

JUHAVA

Paavi Benedictus XVI

Jeesuksen viimeiset päivät

Kirjassaan emeritus paavi keskittyy Jeesuksen elämän viimeisiin tapahtumiin. Miten Jeesus tulkitsti kärsimyksensä ja kuolemansa?

31,50 (35,00) PERUSSANOMA

31⁵⁰

Paavo Kettunen

Auttava kohtaaminen 1

– Sielunhoidon perusteet ja teologia

Kattava ja ajantasainen tietopaketti ja oppikirja sielunhoidosta. Teos antaa erinomaisen tuen sielunhoitajan omalle kasvulle sielunhoitajana.

34,90 (38,80)

34⁹⁰

KIRJAPAJA

Kaarina Hakkarainen

Kiitos lahjoistasi

– Seurakuntalaisen rukouskirja

Kirkkovuotta seuraava rukouskirja sopii lahjaksi ja kiitokseksi. Rukoustehtäviä kuvittavat suomalaisten kirkkotilojen aarteet.

17,55 (19,50)

17⁵⁵

LASTEN
KESKUS

* MK8 1 *

UUTTA OSAAMISTA TYÖHÖN!

Kirkon koulutuskeskuksen vuonna 2014 alkavat koulutukset:

PASTORAALIKOULUTUS

Raamattu, tunnustus ja julistus (4 op)	20. - 24.1., 17. - 21.3. tai 17. - 21.11.
Jumalanpalveluselämä (4 op)	27. - 31.1., 10. - 14.3. tai 15. - 19.9.
Sielunhoito (4 op)	7. - 11.4., 1. - 5.9. tai 1. - 5.12.
Kristillinen kasvatusta (4 op)	3. - 7.3., 25. - 29.8. tai 3. - 7.11.
Seurakunta työyhteisönä (4 op)	17. - 21.2., 22. - 26.9. tai 10. - 14.11.

JOHTAMISKOULUTUS

Talousjohtamisen ajankohtaiskoulutus (8 op)	16. - 17.1. ja 12. - 13.5.
Kirjo II c/d Johtaminen ja esimiestyö 1. ryhmä (20 op)	5. - 7.5. ja 8. - 10.9.
Kirjo II c/d Johtaminen ja esimiestyö 2. ryhmä (20 op)	22. - 24.10.
Kirjo II y (20 op)	29. - 31.10.
Kirjo II b (20 op)	5. - 7.11.
Kirjo III (20 op)	1. - 3.12.
Ylempi pastoraali (5 op)	22. - 24.4. ja 1. - 3.10.
Kirkon konsulttivalmennus (35 op)	3. - 5.9. ja 26. - 28.11.
Harjoittelunohjaajien koulutus- ja neuvottelupäivät (1 op)	27. - 28.10.

JUMALANPALVELUSELÄMÄN KOULUTUS

Saarnakurssi (10 op)	28. - 30.4. ja 21. - 24.10.
Kirkollisten toimitusten kurssi (10 op)	13. - 16.5. ja 29. - 31.10.
Messu ykköseksi (5 op)	26. - 28.2. ja 24. - 26.11.
Syvämmälle messuun (15 op)	10. - 14.11.

KIRKKOMUSIIKIN KOULUTUS

Cantor I (4 op)	27. - 30.1.
Cantor II (4 op)	10. - 13.3.
Musiikki kasvatuksessa (4 op)	5. - 8.5.
Urkujensoiton ja urkujen liturgisen käytön kurssi (2 + 5 op)	2. - 3.6. ja/tai 18. - 22.8.

KASVATUKSEN KOULUTUS

Kasvatuksen menetelmät (KEK, 5 op)	22. - 23.1. ja 19. - 21.5.
Yhteisöllisyys, erityiskasvatus ja ohjaus (KEK, 5 op)	3. - 5.2. ja 14. - 16.5.
Dialogisuus kirkon työssä (KEK, 5 op)	26. - 27.3. ja 6. - 8.10.
Teologia ja pedagogiikka kirkon kasvatuksessa (KEK, 5 op)	17. - 19.9. ja 27. - 28.11.
Erityistä tukea tarvitsevat lapset, nuoret ja perheet (KEK, 5 op)	13. - 15.10. ja 3. - 5.12.

SELUNHOIDON KOULUTUS

Kokemuspohjainen uniryhmäkurssi (3 op)	20. - 23.5.
Sielu ja sana (12 op)	13. - 15.10.

Lisää koulutuksia löydät kirkon henkilöstökoulutuskalenterista: sakasti.evl.fi/koulutus